Raftul Denisei

Pascal Quignard

Vila Amalia

HUMANITAS
fiction

Totul pare să se prăbușească în viața lui Ann Hidden din clipa în care descoperă că iubitul ei o înșală – totul și mai ales propria identitate. Pentru a se regăsi pe sine, eroina romanului lui Quignard, compozitoare de succes, va rupe cu trecutul: cu mama și cu iubitul ei, cu locurile copilăriei bretone, cu locuința pariziană și cu editura muzicală la care lucrează. După un răstimp de peregrinări fără țintă, ea alege să-și ducă viața în izolare, departe de vacarmul lumii, undeva pe o insulă pierdută în golful Napoli, într-o vilă cocoțată pe un pinten de stâncă deasupra mării, Vila Amalia. Sub soarele torid al Mediteranei, Ann redescoperă treptat bucuria lucrurilor simple, a detașării de lume și a prieteniei care nu are nevoie de cuvinte, a muzicii tămăduitoare. Dar în adâncul acestei bucurii dăinuie un sâmbure de tristețe, de parcă ceva neștiut ar prevesti alte lovituri ale sorții. Și soarta nu va întârzia să se arate sub chipul morții unei copile nevinovate, al pierderii mamei și al stingerii din viață a singurului prieten din copilărie. Acum însă, dincolo de toate încercările vieții, îi rămâne amintirea luminoasă a unui paradis pierdut: viața la Vila Amalia.

Raftul Denisei

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

PASCAL QUIGNARD

Vila Amalia

Traducere din franceză de
EMANOIL MARCU

HUMANITAS
fiction

Coperta colecției de
GABI DUMITRU

Redactor
VLAD RUSSO

PASCAL QUIGNARD
VILLA AMALIA
© Éditions Gallimard, 2006

© HUMANITAS, 2006, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/317 18 19, fax 021/317 18 24
www.humanitas.ro
Comenzi CARTE PRIN POȘTĂ: tel. 021/311 23 30,
fax 021/313 50 35, C.P.C.E. — CP 14, București
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.librariilehumanitas.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
QUIGNARD, PASCAL
Vila Amalia / Pascal Quignard; trad.: Emanoil Marcu. –
București: Humanitas, 2007
ISBN 978-973-50-1663-0

I. Marcu, Emanoil (trad.)

821.133.1-31=135.1

Pentru Martine

PARTEA ÎNTÂI

Capitolul I

„Îmi venea să plâng. Îl urmăream. Eram atât de nefericită, că îmi doream să mor. Mergeam cu mașina de-a lungul Senei de mai bine de jumătate de ceas, când noaptea a căzut dintr-odată. Ajungând la Choisy-le-Roi, Thomas a intrat în întuneric, brusc, pe o străduță, la dreapta. A parcat rapid sub un arbore, apoi a stins farurile. Am parcat și eu, rapid și prost, ceva mai departe, pe bulevard. Am coborât și am pornit după el, silindu-mă să par că merg normal, că nu alerg. Thomas a deschis o poartă de fier. M-am apropiat. Mă apropiam repede și în același timp încet. Nu știu cum să-ți explic."

Se apropie.

Atinse cu fruntea gratiile de fier ruginit.

Vedea cu greu prin gardul viu, în întuneric.

Îl zări totuși pe Thomas: în fața intrării în casă, sub felinarul aprins, o tânără îl luase de mâini.

Thomas încerca să-și scoată paltonul. Tânăra se înălță pe vârfuri, își întinse buzele pentru un sărut.

Ar fi vrut să-i vadă fața, dar nu putea din cauza gardului viu. Cei doi erau pe punctul să intre în casă. Nu avea să-i mai vadă fața. Deodată, auzi în spatele ei:

— Priviți cu mult interes această casă, doamnă.

Inima îi bătu să-i sară din piept. Era ca un copil surprins în clipa când se pregătește să fure ceva.

— Exact, răspunse ea.

Și se întoarse.

În fața ei, pe trotuarul străzii întunecate, văzu un bărbat în costum negru, tuns scurt, mirosind a parfum. Surâdea fără să facă nimic.

Ea îi spuse:

— Pesemne aveți în față o femeie care pregătește o spargere.

El o prinse de mâneca impermeabilului.

— Chiar nu mă recunoști?

Întrebarea lui o zăpăci complet. Clătină din cap în semn că nu. La drept vorbind, nu avea nici un chef să înceapă o discuție cu necunoscutul, oricine ar fi fost. Cu o mișcare bruscă, își trase mâneca impermeabilului pe care străinul o ținea între degete.

— Eu te recunosc, spuse el.

Se înnopta. Ea rămânea cu privirea ațintită la gardul de fier.

— Ești Anne. Mai exact: cea care nu voia să i se spună Eliane.

Atunci Ann Hidden îl privi. Clătină din cap. Era uluită. Îi dădură lacrimile fără să vrea.

— E adevărat, șopti ea. Era...

— Ce spui?

Ea vorbi mai tare:

— E adevărat. Era numele meu, odinioară.

Se apropie de el cercetându-i chipul, încercând să-l recunoască.

— Cine ești?

— Georges.

Nu-și dădea seama cine putea să fie Georges.

— Georges Roehl.

Nu, chiar nu-și dădea seama cine era acest bărbat.

Noaptea le învăluia puțin câte puțin trupurile – care erau din ce în ce mai întunecate.

El o privea surâzând.

Scoase portofelul din buzunarul interior al costumului.

Îi întinse o carte de vizită.

Apropiindu-se de felinarul de pe străduță, îi citi numele întreg: Georges Roehlinger. Literele erau imprimate în relief. Bărbatul locuia pe un chei. La Teilly. Nici asta nu știa – unde era acest Teilly, ce port era, în ce provincie se găseau acest chei și acest port, pe care țărm, al cărui ocean. Începu să simtă un soi de neliniște.

– Am fost împreună la școală. În primele clase. Nu-ți amintești, în Bretagne? Sora Marguerite? Noi...

Nu apucă să-și termine fraza. Ann Hidden se aruncase în brațele lui. Izbucnise în hohote de plâns.

*

Atunci el o strânse la piept.

O conduse prin întuneric până la o căsuță cu grădină. Grădina dădea spre bulevard.

Bărbatul închise o altă poartă din fier.

Deschise o altă ușă.

Știi, cred că îmbătrânesc, îi spuse Ann Hidden. Să nu mi-o iei în nume de rău, Georges. Mi-a trebuit atâta timp ca să te recunosc...

M-am schimbat mult mai mult decât tine! o dojeni cu blândețe Georges Roehl.

– Ba nu. Nu asta voiam să spun. Nu, nu. Te-ai schimbat *o idee*, poate.

Intrând în salon, Georges aprinse un lampadar lângă ea.

Aprindea toate lămpile din jurul ei, rând pe rând.

Ann se așeză pe un soi de canapea de răchită care scârțâi.

– Normal că nu m-ai recunoscut: trăgeai cu ochiul.

– Georges?

– Da.

— Nu trăgeam cu ochiul. Îl urmăream pe bărbatul cu care trăiesc. Îl cheamă Thomas, tocmai intrase în casa aceea când m-ai surprins tu. Hai să schimbăm subiectul.

— Dacă așa vrei tu...

— Da.

Nu dori să mai spună nimic despre ceea ce o adusese la Choisy. Chipul ei devenise impenetrabil.

— Poate vrei să bei ceva?

— Un ceai.

Georges se duse să facă un ceai.

Vechiul salon era ticsit cu mobile, cu obiecte mai vechi sau mai noi, multe hidoase.

Ann Hidden se apropie de fereastră. Era încadrată de perdele care miroseau a praf. Începuse să plouă. Crengile ude ale castanilor de pe bulevard șiroiau de apă.

Georges reveni, puse tava pe măsuța joasă. Părea foarte bucuros.

— Mă bucur că te-am regăsit.

— Aș mânca o tartină, îi spuse ea.

— Ce fel de tartină?

— O tartină obișnuită. Pâine prăjită cu unt și dulceață.

— Nu cred că am pâine. Dar am felii de pâine gata prăjită.

— Cu unt breton, că tot vorbim de Bretagne.

— Și cu dulceață? Ce fel de dulceață?

— De cireșe. Sau... de caise, bucăți.

— Nu cred că mama avea unt sărat, spuse el.

Ieși din încăpere mormăind.

— Oricum, mă îndoiesc că ar mai fi comestibil...

Rămasă singură în salon, Ann își luă capul în mâini. Așezată comod între scrin și perdelele pline de praf, dădu frâu liber durerii.

După ce prăji pâinea, Georges reveni, aprinse o lumânare parfumată.

— Nu miroase prea bine aici, la mama.

Ann nu-l contrazise.

— Ți-o amintești pe mama?

Sigur că mi-o amintesc. O gospodină desăvârșită. O bucătăreasă perfectă...

— Mama... a murit.

Ah!

Georges era tulburat. Nu plângea, dar vocea îi tremura puțin.

Asta era casa ei.

Ah!

A murit acum exact unsprezece zile.

Ann nu răspunse nimic. Îl privi.

Te rog să mă scuzi. Încă nu mi-am revenit de tot, mai spuse el.

Da, murmură ea.

A murit în ajunul Crăciunului...

Vocea începea să-i tremure și Georges tăcu.

Ea nu spuse nimic.

El îi explică după aceea că se mutase aici pentru câteva zile, voia să facă puțină ordine. Hotărâse să vândă casa în care maică-sa trăise singură după a doua căsătorie. Georges nu voia să păstreze casa. Nu-i plăcea orașul. Dacă stai să te gândești, întâlnirea lor aici, la Choisy-le-Roi, era un miracol. Trec patruzeci de ani, se lasă un moment de tăcere, un suflet urcă la cer, o femeie apare pe un trotuar și privește prin gardul viu, fantoma surorii Marguerite apare brusc în spațiu.

— Și *două* fantome beau ceai împreună, încheie Ann.

— E bun ceaiul mamei, nu-i așa?

— Georges, nici nu știi câtă dreptate ai: sunt o femeie care a devenit o fantomă.

— Nu asta voiam să spun. Nu, nici vorbă.

— Ceaiul e delicios. Maică-ta gătea la fel de bine?

— La fel. Mama s-a recăsătorit. Pe urmă a rămas din nou văduvă. Oricum, chiar și numai pentru ea singură, continua să gătească.

— E bine. Nu prea se întâmplă.

— E greu să-ți imaginezi! Într-un fel, era o nebunie. De la șase dimineața la nouă seara. Mama și-a petrecut viața în bucătărie. Dac-ai ști...

— Chiar trebuie să ne tutuim?

— De ce spui asta?

— Pentru că nu mă simt în largul meu, spuse Ann Hidden.

— Ne-am tutuit întotdeauna.

— Mă simt jenată. Stingherită.

— Și acum ce să facem, să ne vorbim cu dumneavoastră?! Ar fi și mai jenant. Ann-Eliane, să fim serioși. Ne cunoaștem de-o viață. Hai, vino puțin.

Îi întinse mâna și urcară la etaj.

Nu mai vorbeau.

Intrând în camera mamei lui Georges, Ann avu senzația de a comite o indiscreție. În mijlocul încăperii trona un pat cu măciulii de aramă. Cuvertura era brodată. Ann avea senzația că trupul lui Evelyne Roehlinger încă era acolo, întins pe pat.

— Cuvertura e lucrată de mână, de mama, i-a luat șase ani.

— Cred. E frumoasă.

— E hidoasă.

— Nu ți-e dor de mâncarea gătită de maică-ta?

— Da și nu. Nu știu cum să-ți explic. Simțeam că mă sufoc. Acum o să pot în sfârșit să slăbesc.

Ann privea o măsuță de toaletă din abanos de la începutul secolului XX.

Nu mai știa de ce se afla în camera asta veche și prăfuită, la capătul unei suburbii din sudul Parisului.

— Uite fotografia pe care-o căutam.

Da...

Într-o ramă enormă de mahon, erau șase fotografii din copilărie, din anii de școală, cu marginile parțial încălecate.

Ann se așeză pe marginea patului, pe cuvertura brodată de Evelyne Roehlinger.

Într-una dintre fotografii, Ann era așezată pe o bancă, lângă sora Marguerite. Avea cozi, purta șosete groase de lână până la genunchi – iar cu un rând mai sus, în picioare, era el, în uniformă neagră, la fel ca ea, și cu o bască pe cap.

Uite, ăsta de aici ești tu!

E ciudat. Ce vechi sunt toate...

Ann avea iarăși lacrimi în ochi.

Pe atunci, într-o școală, încă puteai să porți o bască pe cap fără să fii ridicol.

Ann împinse mai departe de ea, pe cuvertură, rama de mahon.

Nu vii cu mine să cinăm împreună? o întrebă Georges. Ai putea să-mi explici...

Diseară nu pot.

Nu diseară, firește. În altă zi. La țară. Oricum nu locuiesc aici. Stau la Teilly. În departamentul Yonne. Chiar pe malul râului Yonne. Dar mai întâi trebuie să scot la vânzare casa mamei...

Vrei să vinzi tot ce a rămas de la ea?

Da.

Chiar tot?

Da.

Poate că ai dreptate.

– Să știi că nu-mi vine ușor, nici nu-ți închipui. Dar sunt atâtea lucruri. Nu știu pentru cine păstra atâtea lucruri... Nici eu nu știu pentru cine adun atâtea lucruri... Tu unde locuiești, tot în Bretagne?

– Nu.

— Dar mama ta... mai trăiește?

— Da.

Ann repetă mai încet:

— Mama trăiește, e tot acolo.

— Și... mai așteaptă?

— Da, în aceeași casă. În fiecare zi. Mereu. Așteaptă și acum.

Se apropie de lampa de pe noptieră. Spuse:

— Pe 8, duminică, va trebui de altfel să-i fac o vizită.

Cu un suspin, adăugă, încercând să se justifice.

— E Boboteaza[1].

Se ridică. Atârnă rama la loc pe perete. Își mai privi o dată cozile, ochii mari și atât de gravi, mânecile flanelei ieșite din haină.

— Hai să coborâm, zise el. Am un gem de fructe, foarte proaspăt. Făcut de mine. Te asigur că e delicios, nu mă laud...

Coborâră scara din nou.

— Unde-i orașul ăsta al tău? îl întrebă ea.

— La hotarul regiunii Bourgogne. Pe malul râului Yonne. Exact între Sens și Joigny. Trebuie să vii și tu. Avem restaurante excelente. E atât de trist să mănânci singur. Nici nu-ți imaginezi.

— Nu-i adevărat. Întotdeauna mi-a plăcut să mănânc singură, în tihnă, lângă o fereastră.

— Ce oroare!

— Mie-mi place.

— Când ești singur mănânci prea repede.

— Eu nu.

— Se uită lumea la tine.

---

1 Spre deosebire de Boboteaza ortodoxă, echivalentul catolic francez (L'Epiphanie sau Le Jour des Rois, 6 ianuarie) celebrează adorarea pruncului Isus de către cei trei regi magi de la Răsărit. (N. tr.)

Într-adevăr, se uită, și nu e prea plăcut. Dar pentru mine e o adevărată plăcere să mănânc singură, în tăcere.

Nu sunt de acord. E mai puțin plăcut, iar asta *din cauza* tăcerii. Să nu poți spune ce simți când guști, când savurezi, când mesteci, când bei... Eu sufăr enorm că trebuie să mănânc singur. Ai accepta să mănânci cu mine?

Tonul lui rugător i se păru insuportabil. Își puse mâna pe mâna lui. Îi spuse răspicat:

Altădată, Georges.

Traversară grădina. El își căuta portofelul în haină.

Cartea mea de vizită, numărul de telefon...

Mi le-ai dat deja.

*

Pe drumul național 6, Ann se opri brusc.

Prefera să sufere acum, fără vreo amânare.

Sau mai curând prefera să-și înfrunte tristețea fără să fie privită de nimeni.

Luă o cameră la un hotel.

Era la Alfortville. Fereastra camerei dădea spre un complex comercial și un garaj. Stația de benzină era deschisă. Ieși să cumpere o sticlă de apă și un baton de ciocolată. Se întoarse în cameră, închise ușa, își scoase pantofii, merse la pat, dădu deoparte, cu un gest violent, cuvertura, cearșafurile, se strecură în pat îmbrăcată, se ghemui cu genunchii la gură.

La un moment dat, coborî din pat, se așeză în genunchi pe podea, își împreună palmele și se rugă cu voce tare, ca o fetiță.

Reveni în pat, se ghemui sub cearșafuri, cu fața în perne.

Când dorința de a plânge o părăsi, durerea deveni și mai intensă.

Pe urmă suferi. Sfâșietor.

*

E miezul nopții. Ann descuie poarta, traversează grădina, urcă treptele, deschide ușa, intră în casă fără zgomot.

Zărește o formă care se mișcă în întuneric.

Brusc, el aprinde lumina. Ann îl vede în vestibul, în pijama.

— Te aștept de câteva ceasuri.

Pare că și-a ieșit din minți. Privirea îi arde.

Ann murmură:

— Nu crezi că exagerezi?

El începe să strige:

— Unde-ai fost?

Văzându-l că ridică vocea, Ann se apropie de el, îl privește în ochi, își coboară vocea până la șoaptă, îi spune abia auzit:

— Taci.

El încetează pe loc să mai strige. Spune:

— Am fost înnebunit de grijă. Puteai să dai un telefon, te-ai uitat cât e ceasul?

Ann nu răspunde. Îl ocolește și merge în sufragerie. Se așază în fața mesei. El o urmează. Ea se întoarce spre el și îl privește îndelung. Se îndreaptă pe scaun. Trage aer în piept. Spune dintr-o suflare:

— Te părăsesc. S-a sfârșit.

El rămâne în cadrul ușii, cu fața spre ea, în pijama, cu părul vâlvoi, cu gura larg deschisă.

Mai întâi nu spune nimic; apoi, în șoaptă:

— Repetă.

— Ne despărțim.

— De ce?

— Ghicește.

— Nu înțeleg. De ce-ar trebui să ne despărțim?

— Thomas, te rog. Nu-i nevoie de explicații. Te cari.

— Nu mă rogi nimic. Suntem în toiul nopții.

— Și ce?
— Și tu îmi spui să plec.
— Chiar așa.
— Ann, uită-te la mine!
Ea nu se grăbește. Îl privește în ochi. Spune:
— Nu mai văd mare lucru.
Își pune mâinile pe masă, e obosită, se ridică în picioare. Pornește pe coridor.
— Iubești pe altul? o întreabă el.
Ea dă din umeri.
— Nu e toată lumea ca tine, Thomas.
El o apucă de braț. O strânge. Doare.
— Lasă-mă!
Se smulge din strânsoarea lui. Urcă scara. Se duce la dulap, caută cearșafuri. Urcă în unul din cele două dormitoare de la mansardă, își face patul. Își petrece duminica ghemuită sub plapumă. Nu mănâncă nimic.

*

Luni dimineața, înainte de ora opt, Ann era la volan (nu apucase să închidă portiera mașinii).
Lângă ea, în stradă, Thomas își încheia nasturii de la cămașă.
Vorbeau în șoaptă, foarte repede. El spunea:
— Te iubesc.
— Nu.
— Nu putem să ne despărțim așa.
— Ba da.
— Suntem împreună de cincisprezece ani.
— Și ce?
— Trebuie să discutăm.
— Inutil.
— Nu-ți permit să-mi distrugi viața... așa, fără motiv, fără explicații.

Vocea lui devenise piţigăiată şi ridicolă. Un trecător se apropia pe trotuar. Ann îi spuse abia auzit:

— Lasă portiera, te rog.

— Ann, te iubesc.

— Minţi.

Brusc, lui Thomas îi căzu faţa. Se făcu palid ca un mort. Ea putu să închidă în sfârşit portiera.

— Diseară, diseară... implora el, din spatele geamului.

În oglinda retrovizoare, Ann îl văzu sprijinindu-se de capota unei maşini parcate, ridicând capul, căutând aer.

*

Deschise uşa editurii muzicale. Merse în biroul ei, îşi lăsă poşeta, eşarfa, paltonul. Intră în biroul lui Roland, puse în funcţiune filtrul de cafea, se duse să ia apă din toaleta de sub scară. Se privi în oglinjoara fixată deasupra chiuvetei. Era o femeie al cărei trup se metamorfoza. Într-o zi era o femeie robustă, sportivă (îi plăcea să înoate, înota de câteva ori pe săptămână), radioasă. În altă zi era filiformă, cenuşie, straniu de ascuţită. Acum era una dintre zilele ei proaste. Era ascuţită şi palidă.

Îl căută pe Georges Roehl la numărul de telefon pe care i-l dăduse.

El îi răspundea la întrebări cu o voce stinsă.

— Te-am trezit din somn? Aşa-i?

— Da, recunoscu el după o clipă de tăcere.

— Te sun mai târziu. Ne-am despărţit cam abrupt. Să nu fii supărat pe mine.

— Nu sunt.

— Sunt foarte fericită că te-am regăsit.

— Şi eu sunt fericit că te-am regăsit.

— Ştii, simţeam nevoia să fiu singură. Am nevoie să fiu singură. Cred că în viaţa mea, în esenţa vieţii mele, simt nevoia să fiu singură.

— Nu ai mai fost singură niciodată?

— Nu.

— E foarte rar, merită sărbătorit. La prânz, o să deschid o sticlă de vin bun, din pivnița mamei. O să beau cu gândul la tine. O să beau pentru esența vieții tale și pentru regăsirea noastră. Trăiește singură. Trăiește singură și vino când vrei. O să-ți spun de ce e bine să începi să crești, la vârsta pe care o ai. Pentru că e și vârsta mea.

Capitolul II

— Eu n-o să iau decât ficat tartar cu sparanghel.

Făcură comanda, apoi tăcură. Pe urmă Ann se răzgândi. Îl chemă pe chelner:

— Aș vrea să-mi faceți și o salată.

— O salată simplă?

— Da. Dar fără oțet. Cu lămâie. Doar sare, ulei de măsline, lămâie.

Chelnerul aduse vinul. Thomas îl gustă. După ce chelnerul plecă, Thomas luă cuvântul, pe un ton solemn.

— Aș vrea să vorbim serios.

— E și cazul, cu siguranță, îi răspunse ea.

Tăcură din nou.

Ann spuse:

— Thomas, sper că-ți amintești, în weekend plec în Bretagne. Plec sâmbătă după-amiază. Serbez Adorarea Magilor la mama.

— Da, știu.

Tăcură.

— Nu despre asta voiam să vorbesc. Ann, aș vrea să-mi vorbești *tu*.

— Asta e mai greu.

— Să-mi explici...

— Asta cred că e prea ușor.

— De ce?

— Nu eu am de dat explicații. Gândește-te la viața ta. Imaginează-ți o grădină cu gard viu, la Choisy.

Traversezi peluza. În pragul casei te așteaptă o tânără. Își întinde buzele spre tine.

Încetează brusc să vorbească.

El nu îndrăzni să rupă tăcerea. Nu-și ridică privirea spre ea.

Mai târziu, murmură:

— Spune-mi, ce crezi că se va întâmpla cu noi doi?

Ea așteptă până ce chelnerul termină de servit. Când rămaseră singuri, îi spuse:

— Cară-te.

— Nu.

— Trebuie să pleci, Thomas. Casa îmi aparține, și la fel viața mea, de acum.

— Nici vorbă, spuse Thomas.

Își puse șervetul pe masă.

— De ce crezi că trebuie să accept să distrugi tot ce a însemnat viața noastră până acum?

— Pentru că am patruzeci și șapte de ani. Acum patruzeci și șapte de ani m-am născut într-un orășel din Bretagne unde fetele purtau cozi lungi pe spate și șosete până sub genunchi. Iată bietul meu motiv. Nu mai am dreptul să greșesc.

— Deci eu sunt o greșeală?

— Nu o greșeală, Thomas. Ești o prostie a mea. Ești pur și simplu o prostie.

Thomas începu atunci să amenințe. Ridică vocea. Tonul lui deveni deodată nazal, virulent. Invocă termeni juridici și mai puțin motive. Ann nu va face niciodată ce plănuise – nu-i va permite el. Îi jură pe ce avea mai sfânt că nu trăia decât pentru ea. O apucă de mâini și-i spuse brusc:

— Te iubesc...

— Termină. Nu folosi cuvântul ăsta, te rog, sau mă ridic și plec.

— În adâncul ființei mele...

Thomas repetă cuvântul, Ann se ridică, ieși din restaurant.

*

Era ora prânzului, dar nu-i era foame. Se afla în cartierul în care lucra. Ieși să cumpere ziare. Era o vreme închisă. Prea frig ca să stea pe o bancă în parc. Era pe punctul să intre într-o cafenea, să răsfoiască ziarul de dimineață, când, deodată, se opri.

În marea vitrină a agenției imobiliare erau fotografii de case, vreo zece.

Examină fotografiile, prețurile. Totul era de vânzare: o mică gară dezafectată pierdută în munți, o casă la Neuilly, un *loft*[1] în cartierul Bastille, un port medieval, înecat în nisip, pe țărmul Atlanticului, trei case vechi, aristocratice, în arondismentul VIII. Încă se mai gândea când deschise încet, aproape visătoare, ușa agenției, se așeză în fața unui bărbat în vârstă cu părul lung și cărunt, cu un costum în dungi, care o ascultă cu atenție. După un timp, o întrerupse, se ridică, o pofti să-l urmeze.

Intrară în biroul directorului agenției.

Ann le dădu un nume inventat. Cei doi deschiseră un dosar sub acest nume care era fals. Ann nu anunță pe nimeni; nu vorbi cu nimeni nimic. La agenție își lăsă doar numărul de telefon. Era un celular vechi cu cartelă. Îl cumpărase în urmă cu doi ani lângă Porte Saint-Ouen.

*

În aceeași după-amiază, Ann își dădu demisia de la serviciu. Se înțelese destul de repede cu Roland – lucra pentru el de peste zece ani, Roland era editor de muzică.

1 Locuință aflată la ultimul etaj, sub acoperiș, adesea fost spațiu comercial sau industrial. (N. tr.)

— De acord, Ann. Pe scurt, nu mai lucrezi pentru mine, dar rămân editorul tău pentru tot ce vei compune pe viitor?

— Da.

Roland nu știa ce să spună. Așa că zise:

— Nu știu ce să spun.

— E bine așa.

— Anul ăsta începe cam ciudat.

— Da.

— E straniu de cald, adăugă el. Grădina mea e plină de muguri.

— O!

S-au înțeles ca într-o săptămână să-l pună la zi cu toate lucrările curente, și mai ales să-i explice toate trucurile și hachițele computerului pe care lucra.

— Dacă termin până vineri, plec vineri. Vreau să mă duc la maică-mea, în Bretagne...

— Bineînțeles. Terminăm când vrei tu.

— În cazul ăsta, o să rămân încă puțin după Adorarea Magilor.

— Ann, uite cum facem. O să-ți plătesc lunile de preaviz.

— Pe care n-o să le fac.

— Pe care n-o să le faci. O să-ți public în continuare lucrările și rămânem prieteni.

Roland se ridică. Pentru prima oară – pentru ultima oară – ocoli biroul, o luă de mâini, o sărută pe amândoi obrajii.

Ann Hidden își puse biroul în ordine. Apoi ieși din birou ținând în mâini o cutie mare de carton pe care o goli în pubela cea mare din curte.

*

Directorul agenției imobiliare o sună în aceeași seară. Thomas nu era încă acasă.

— Doamna Amiens?
— Da.
— Pot să vin mâine cu asistentul meu?
— Dacă vreți.
— Mâine e joi.
— Da.
— Mâine dimineață?
— Aș prefera la începutul după-amiezii.
— Eu n-o să pot, dar o să vină asistenta.
— Mulțumesc.

Asistenta veni însoțită de prietenul ei. Cei doi făcură măsurătorile. Ea făcea schițe. El făcu mai multe fotografii. Nu se grăbeau. Totul dură un ceas. Astfel, la început, cumpărătorul o cunoscu și el sub numele de Amiens. Mai târziu, ea se justifică spunând că era numele de familie al primului ei soț. De fapt, nu fusese căsătorită niciodată. Thomas nu-i propusese s-o ia de soție și nici să-i poarte numele. Cât despre cei doi bărbați care fuseseră în viața ei înainte de Thomas, nu voise ea. Era o femeie deosebită. Ca muziciană, era cunoscută sub numele de Ann Hidden. Fusese botezată în Bretagne, după ritul catolic care era al mamei sale, cu numele de Eliane Hidelstein. Nu ieșea niciodată în lume. Nimeni nu știa cum arată – e drept că muzica contemporană, la începutul secolului XXI, era atât de puțin prețuită, că tot ce se compunea nou pe planetă era aproape fără chip. Ca să-și ilustreze CD-urile, alegea fragmente superbe cu ceruri de furtună care-i păreau mai mult sau mai puțin potrivite cu muzica înregistrată. Trei discuri. Cam unul la zece ani. Compunea puțin. Îi plăcuse să lucreze la editura lui Roland – unde era ceva mai mult decât corector – dar nu cu mult mai mult decât atât. Avea o fire foarte stranie: era extrem de pasivă. Aproape contemplativă. Dar sub această inerție aparentă, se ascundea o activitate remarcabilă. Era foarte calmă, calmă dar nu senină, calmă într-un fel

stăruitor, tenace, concentrat. Nu asculta de nimeni, dar nici nu poruncea nimănui. Vorbea puțin. Ducea o viață aproape neștiută, retrasă între cele trei piane ale ei, neprietenoasă, o viață de schimnic aproape, laborioasă, paralelă. Când își lăsă privirea pe apa ce curgea în fața ei, totul în jur devenise cenușiu. Doar cheiul de peste drum era albicios. În lumina pală, arborii și șlepul erau de un gri pământiu.

Capitolul III

După plecarea celor doi tineri de la agenție, Ann ieși la rândul ei din casă. S-a urcat în mașină, a condus, și-a cumpărat țigări Lucky și o cartelă telefonică dintr-o cafenea. Pe urmă a condus mai departe. A mers la Meudon, pe șoseaua spre Sevres. Vântul adia ușor. Aerul din Paris avea mirosul lui atât de special, putrefact, de cârnați și de păcură, oribil. La marginea ierbii, prins în beton, a zărit un trunchi alb de copac pe care s-a așezat.

Copacul era tăiat de curând și mai păstra puțin din mirosul vechiului pământ nevăzut. Se înserase.

Spre ora cinci, s-a înnoptat.

A rămas așezată în fața fluviului, privind apa care lovea în mal. Suferința ei devenise un soi de așteptare dureroasă.

Așezată pe buturugă, a încercat să-și adune gândurile.

Ploaia și vijelia au gonit-o brusc.

În timp ce bătea în retragere – fugind în întuneric spre mașină, sub rafalele ploii călduțe –, abia atunci găsi răspunsul la întrebările pe care și le punea de aproape un ceas.

Acolo, în mașină, la adăpost, așezată la volan, asurzită de răpăitul ploii pe caroseria de tablă, învăluită în noapte și ploaie, pe malul Senei, lângă pasarela peste râul Avre luminată de felinare, Ann își regăsi încet, încet pacea.

Iar dacă nu adevărata pace, atunci măcar un calm adânc, amplu, neliniștit, energic.

Era o soluție cel puțin radicală.

Soluția cea mai simplă era și cea mai bună.

Rămânând la adăpost în mașină, sună de pe mobil agenția imobiliară. Fixă o întâlnire pentru a doua zi, la sfârșitul dimineții.

*

— Știți, foarte puțini oameni cumpără la începutul lui ianuarie.

— Aș putea să vând mobila împreună cu casa?

— Dacă vreți, dar e complicat. E mai avantajos să vindeți separat.

— De ce?

— În ce privește pianele, mi se pare evident.

— Pentru piane, știu cui să mă adresez.

— În ce privește mobila, e drept că ieri n-a fost evaluată din această perspectivă, nu pricepusem exact ce doriți. Dar sunt convins că dacă vindeți tot, la grămadă, ați pierde.

Directorul ezita.

— Poate c-ar trebui să le văd chiar eu.

— Ați putea? Ați putea face o estimare? Aș prefera să nu mă ocup personal de toate lucrurile astea.

Directorul se gândea.

— Dacă doriți într-adevăr, aș putea să mă ocup eu. Cunosc niște anticari. Cunosc și câțiva negustori de lucruri de ocazie...

— Domnule, dacă aveți un moment liber, am putea să mâncăm împreună...

— Nu. Nu am timp.

Ann insistă.

— În fond, e vineri, spuse el în cele din urmă. Și este ianuarie. Fie, dar numai o oră. Nu mai mult!

Ann se ridică surâzând.

— Știu un mic restaurant unde totul e savuros dacă luăm meniul zilei.

Se aplecă peste birou, ridică receptorul, formă un număr.

— Am lucrat în acest cartier, mai demult. Lăsați-mă pe mine să rezerv o masă.

Când ieși din restaurant, după ce se despărți de directorul agenției, Ann îl sună pe Georges Roehl. Nu era la Choisy. Îl sună la numărul de la Teilly-sur-Yonne.

— Georges, ai vorbit cu cineva despre mine?

— Nu.

— Mi-ai pomenit numele în fața cuiva?

— Ce-ți veni? Cu cine să vorbesc? Cu cine crezi că puteam să vorbesc?

— Răspunde-mi la întrebare.

— Firește că nu. Nu. Trăiesc singur. De când a murit mama, sunt complet singur! De fapt, da, am vorbit mult despre tine cu fantoma mamei.

— Nu vorbi așa. Sunt superstițioasă!

— Sunt singur, Anne-Eliane, singur cuc, dacă-ai ști... Am și uitat de când n-am mai avut un amant.

— Cu-atât mai bine pentru tine.

— Asta-i o răutate gratuită.

— Repet: cu-atât mai bine pentru tine. Și cu atât mai bine pentru mine. Păstrează secretul ăsta, Georges, te implor.

— O să fac tot ce vrei.

— Promite-mi că nu vorbești cu nimeni despre mine sau despre întâlnirea noastră.

— Jur.

— Juri cu adevărat?

— Jur cu adevărat.

— Georges?
— Da.
— Ne putem întâlni foarte repede?
— Sunt la Teilly.
— Știu. Ce tren să iau ca să ajung la tine?
— Te duci la gara Lyon, ai tren la ora cinci și jumătate. E un tren direct, până la Sens.
— Nu. Nu astăzi. S-ar putea mâine?
— Mâine, dimineața, iei trenul de ora nouă. E mai curat. Mai liniștit și mai plăcut. E un tren direct și acesta, dar îl iei la Bercy și cobori tot la Sens.
— Bun. Și la Sens ce fac?
— Te aștept eu la gară. Fac o rezervare la restaurantul din Joigny, pentru cină.
— Nu. Seara aș vrea să fiu acasă. I-am promis mamei că vin...
— Atunci ne vedem la Teilly.
— Cum vrei.
Georges tăcu.
— Dumnezeule! Te duci acasă, chiar așa, murmură el înfricoșat. N-am mai fost în Bretagne de cel puțin treizeci de ani... Te duc la Sens, iei trenul de ora cinci. La șase vei fi la Paris. Nici nu ai timp să treci pe acasă.
— Mai bine.
— De la gara Bercy te duci direct la gara Montparnasse.
— Da.
— Ai un metrou direct.
— Da.

*

O aștepta pe peronul lung și oribil al gării din Sens. Purta o haină groasă neagră și jeanși negri. Ploua, dar avea o pălărie din piele neagră care-i acoperea fața.
— Nu mă săruta, Anne-Eliane, sunt puțin bolnav. Cred că am o răceală.

Ann îl sărută.

Georges conducea o veche camionetă Citroën cenușie.

O luară de-a lungul râului mărginit de sălcii. Georges lăsă mașina pe mal, într-o parcare mare, închisă, la intrarea în orășelul Teilly.

Ann descoperi un sat așezat pe apă, între Villeneuve-sur-Yonne și Joigny. Nici măcar un sat. Un port din secolul al XVII-lea înconjurat cu ziduri. Cele trei porți ale cetății erau prea înguste ca să poată trece o mașină. Era un soi de mică Veneție recentă. Orașul avea doar străzi pietonale și era destul de liniștit. Casele erau vechi, austere, colorate în negru și roșu. După război, municipalitatea hotărâse să nu mai accepte alte schimbări decât cele făcute până atunci. Mai târziu, acceptase finanțări din partea regiunii sau departamentului, dar optase pentru modernizări sofisticate și puțin vizibile. Astfel, orașul devenise mai insolit, mai scump, mai natural, mai puțin demodat, mai bogat.

Merseră vreo sută de metri.

Georges deschise o poartă care dădea într-o curte modestă. În curte se afla o bicicletă cu motor.

— O folosești?

— Casele astea erau ale prietenului meu. El a murit.

— Îmi pare rău.

— Nu are de ce să-ți pară rău. A murit acum doisprezece ani.

— L-ai iubit mult?

— Mai mult decât mult. L-am iubit pur și simplu. L-am iubit.

— Folosești bicicleta?

— Da, când mă duc la poștă să ridic un colet sau la cumpărături, la supermagazin. Camioanele și mașinile nu sunt admise în oraș, dar primăria n-a putut să interzică scuterele, bicicletele cu motor, skateboardurile.

— Aș putea s-o folosesc și eu?

— Când dorești.

— În Bretagne erau biciclete cu motor.

— Erau mai ales niște biciclete Peugeot cu portbagaje enorme.

Intrară în casa principală, mare, destul de oarecare, foarte curată, foarte confortabilă, sufocată de mobile, excesiv de cochetă, opulentă, cu vreo douăsprezece încăperi; era casa în care locuia cel mai adesea Georges.

Urmau apoi grădina cu arbuști de merișor, de salcâm-galben, bambușii, pâlcul de hortensii, o mică fântână arteziană lipită de zid, tufe mari de trandafir peste tot.

La capătul grădinii, pe malul apei, erau două căsuțe mai vechi. Una dintre ele, în stânga, acoperită cu glicine. Cealaltă, mai la est, îngropată sub iederă.

Din fundul grădinii – cum priveai dinspre mal – și până la streașina neagră, tot peretele din spate al casei principale, până la acoperiș, era acoperit cu viță de vie.

Cele două case de pe malul râului aveau fiecare barca și copacul ei. Barca neagră a casei cu iederă era legată de un inel fixat direct în zidul dinspre Yonne. Era adăpostită sub crengile mari și spinoase ale unui măceș înfipt în mal.

Casa cu glicine din stânga avea patru camere. Prietenul lui Georges o transformase pe vremuri în atelier. Era plină de pânze întoarse cu spatele. Acum Georges își depozita aici discurile de vinil, vechile picupuri, vechile casete. Casa avea o barcă din plastic verde deschis, adăpostită permanent sub o salcie.

Casa din dreapta, ascunsă sub iederă, era nelocuită de ani de zile. În prima încăpere, care dădea spre grădină, se găseau un cuptor vechi și o masă mare de biliard cu postavul ros de molii. În camera cu vedere spre Yonne era un pat de pe vremuri, cu colonete, cu picioare foarte înalte, cu etajere de o parte și de alta. La etaj, era o

cameră goală cu valize vechi, scorojite, întinse pe jos. La toate ferestrele celor trei încăperi lăsate în paragină, erau perdele vechi mâncate de molii, pline de praf.

— Insuportabil!

O altă pânză de păianjen se lipise de fața lui Ann.

— E plin cu pânze de păianjen.

— Vecinul meu este un maniac al curățeniei.

— Nu văd legătura.

— La el totul se spală cu detergent, inclusiv televizorul, prăjitorul de pâine, cutia de scrisori. E un om drăguț, dar urmărește cu un spray, tot timpul, orice insectă pe care-o vede. Așa îmi explic că grădina noastră e plină de ele. Toți păianjenii persecutați s-au refugiat aici.

Pe malul apei, îi arătă arbuștii de rodu-pământului, uriașul măceș cu rădăcinile înfipte în mal, vechea luntre neagră de Loara, cei câțiva meri, rațele sălbatice care se cufundau pe sub aluni apoi veneau să se odihnească sub salcia care adăpostea barca.

O ploaie măruntă continua să cadă, fără a destrăma firicelul de ceață de pe râu.

Vechiul pod din Teilly părea că plutește în afara lumii, deasupra cetii îmbibate de ploaie.

Capitolul IV

— Mergem pe jos?

— Bineînțeles.

Georges închise ușa casei. Ann îl aștepta pe trotuar, în fața porții.

— Ia-mă la braț, o rugă el.

— O să bârfească tot orașul.

— Cu-atât mai bine. Ce fericire!

Merseră astfel la restaurantul aflat chiar în port, lângă pod.

Fuioare de ceață înfășurau picioarele podului și teii. Apa râului nu se mai vedea deloc.

— E atât de plăcut.

— Ce anume?

— Să simți brațul unei femei pe al tău.

Georges comandă o potârniche (alune prăjite, piure). Ann comandă o friptură de miel (ciuperci înăbușite).

Georges nu înceta să-i repete cât de fericit era să mănânce împreună cu ea.

Mai târziu, așteptând ora de sosire a trenului, s-au plimbat pe malul râului.

Ceața aproape se risipise. Era mai cald. Pe malul pavat se afla o bancă de piatră. Valuri mici scânteiau deasupra frunzelor de nufăr. Un mic prun ornamental crescuse în spațiul dintre pietre, chiar lângă râu.

Până la urmă, Ann Hidden nu a vorbit despre nimic precis. Georges o rugă să-i spună ce avea pe suflet, insistă, dar fără succes. Îi spuse:

— Sunt sigur că fosta mea colegă de clasă s-a transformat în melc, o văd cum se ascunde în cochilia ei.

Ea îl prinse de mână ca să-l facă să tacă.

Puțin mai departe, s-au oprit din mers.

Ann îi spuse:

— Georges, vreau să rup cu Thomas, dar nu numai atât: vreau să rup orice contact. Nu cu tine, firește. *Cu toți în afară de tine*. Am nevoie de tine.

— Ce trebuie să fac?

— Nu știu. Dar în ce mă privește, vreau *să sting* viața mea de până acum.

— Ești cam sărită.

— Nu. Încă nu știu cum o să fac. Deocamdată rămâi lângă mine, ai răbdare, fii prietenul meu! Singurul meu prieten. De acord?

— Sunt de acord, dar cu ce să fiu de acord?

— Fără întrebări, și păstrează secretul!

— Ador secretele.

— Nu secretele. Secretul.

— Îți promit să păstrez un secret absolut.

Georges fu în culmea fericirii. Era un om extrem de sentimental. Ce este un om sentimental? Unul care nu suportă să mănânce singur. Când Georges se gândea că va cina cu Ann, avea *lacrimi în ochi*. Chiar dacă nu plângea cu adevărat, își spunea: „O să mâncăm împreună. Am lacrimi în ochi."

*

În seara aceea, Ann ieși regină[1].

Noaptea târziu.

---

1 În Franța, în plăcintele tradiționale de Bobotează/Adorarea Magilor, se ascunde o figurină, iar cel care o găsește în plăcinta lui e declarat Regele/Regina sărbătorii. (N. tr.)

Regină în saboți.

Iar asta spre marea disperare a maică-sii.

„Este un semn, se gândi Ann strecurându-se în patul ei de copil și trăgându-și plapuma peste cap (căuta cu picioarele buiota de aramă). E semn că am dreptate să vreau să părăsesc lumea asta."

*

Duminică, 11 ianuarie, la sfârșitul prânzului, Doamna Hidelstein îi spuse fiicei sale în vârstă de patruzeci și șapte de ani, în timp ce tăia brânza de Roquefort, să nu-și mai ia tot mucegaiul doar pentru ea.

— E normal, fetițo, fiecare cu partea lui.

Se încruntase.

Ochii bretoni ai mamei deveniseră albastru intens.

Albaștri ca pielea de rechin.

Ann simți dintr-odată, în propriul trup, burta și pieptul mamei ce fremătau de furie înăbușită și iritare contra ei.

După câteva ore alături de maică-sa, întreaga copilărie îi revenea în memorie.

Toată frustrarea, dependența, educația, obsesiile maniacale, amărăciunea, ura, toate urcau din nou la suprafață.

Atmosfera se încorda din nou, ca o strună de vioară sub arcuș.

Toate bucuriile pe care sperase să le găsească acasă se transformau din nou în umilințe greu de suportat. La desert, când scoase din cuptor încă o plăcintă, fiica unică trișă pentru ca mama să iasă în sfârșit regină. Când însă puse plăcinta pe masă și o tăie, măsluirea nu-i reuși. Vru totuși să așeze coroana pe părul scurt al bătrânei. Mama refuză furioasă. În anii aceia, în Bretagne, pe coasta

Atlanticului, în Franța, la începutul secolului al XXI-lea, doamnele în vârstă își tăiau părul foarte scurt. Asta le făcea să semene cu niște băieței. În plus, și-l vopseau într-un oribil alb-albăstrui, ca gargara pe care dentiștii o prescriau pentru gingiile bolnave.

Capitolul V

Mama trăia singură în Bretagne, într-o vilă impunătoare construită de tatăl ei. După ce tatăl murise, după ce soțul ei le părăsise, Marthe Hidelstein nu voise niciodată să renunțe la acea locuință prea mare. Nu voise niciodată s-o părăsească, nici măcar în concedii. Își aștepta soțul. Credea că acesta, cuprins de remușcări subite, va reveni pe neașteptate și, îngenunchind pe covorul din salon – sau chiar pe prețul de la intrare – sau chiar pe nisipul plajei – îi va cere iertare.

Era hotărâtă să i-o acorde, acea iertare.

Alte două vile Second Empire se învecinau cu ea în continuare, pe țărm, la fel de impozante, cu ieșire pe plajă și ele, cu ornamente mai somptuoase, într-un stil mult mai britanic și mult mai alambicate.

Casa Hidelstein nu avea fronton, nici bolți de verdeață, nici cărămizi aparente. Singurele ornamente se limitau la o fereastră uriașă gen *bow-window* cu vedere spre ocean, un parapet înalt cu colonete ridicat în partea din jos a grădinii – în fața unui strat lung de hortensii albastre – și o scară mare în spirală, acoperită mereu cu nisip, ce cobora direct la drumul care mărginea plaja.

La fiecare maree înaltă, apa trecea peste drum.

La mareele de echinox, oceanul începea să urce panta destul de abruptă. Pe vânt și pe furtună, se întâmpla să ajungă la grilajul de fier și să înece hortensiile.

Două etaje, șase camere dintre care patru minuscule, sub acoperiș, invadate și ele de sare și de nisip. Nu fuseseră locuite cu adevărat vreodată. Ann avusese un frățior mai mic care murise în chinuri groaznice într-un spital din Paris. Tatăl îi părăsise aproape imediat după deces. Ann avea pe atunci șase ani. Tapetul (papagali în camerele de la primul etaj, stânjenei la al doilea) era dintotdeauna pătat de umezeală. Colțurile se dezlipeau. Suprafața lui era catifelată, șlefuită de aerul marin.

Mama adormise brusc pe scaunul ei, fără să-și termine porția de plăcintă. Furia lăuntrică o epuizase. Ann o lăsă să moțăie.

Se ridică.

Aruncă la pubelă coroana de carton aurit.

Apoi, cu grijă să nu facă zgomot, intră în salon.

Salonul era ticsit cu tablouri vechi, cu fotografii de familie. Sute de imagini, pe toți pereții. Acum, mama își împărțea timpul între salon și bucătărie. Își mutase patul în mijlocul salonului.

Rezultatul era hidos.

— Știi, nu mai pot să urc la etaj, din cauza piciorului...

*

Ann simți dorința să se plimbe pe plajă. În holul de la intrare, se înfășură într-un șal din cele atârnate acolo de maică-sa, printre eșarfe și pălării. Simți o amețeală. Se sprijini de balustradă. Ușa de la intrare se deschise brusc. Véronique intră.

— Eliane?

— Da.

— Ce ai? Nu te simți bine?

— Ba da, ba da, mă simt bine. Voiam să ies.

— Vreau să-ți spun că diseară cinăm toate la mine.

— Cine, toate?

— Toate fetele.

— De fiecare dată faci aceeași invitație.

— Și ca de fiecare dată, o să ne cânți ceva.

— Bine, Véri, acum însă vino cu mine. Am chef să ies la o plimbare.

— Mai întâi mă duc s-o sărut pe maică-ta, spuse Véronique.

— Inutil.

— De ce?

— Nu a ieșit regină. Doarme.

— Ai fi putut...

Ann o scoase afară, în vânt.

*

Ann cânta stând foarte drept, cu mâinile parcă rotunjite, și extrem de tare. De fiecare dată când Véri o asculta pe Ann cântând – din copilărie –, tot trupul începea să-i tremure pe dinăuntru, sub piele.

Nu era muzică. Era o violență eliberată brusc.

Inima, plămânii – sub coaste, apoi sub sâni, când Véronique a avut sâni – palpitau.

Se aflau în micul apartament al lui Véri, deasupra farmaciei, în Bretagne.

Ann stătea în fața pianului, un Gaveau din mahon aproape roșu.

Bizare și sonore, în formă de spirală, două sfeșnice din aramă erau fixate direct pe marginea pupitrului și scoteau un sunet amenințător.

*

Trenul sosea devreme, și Ann, înainte de a pleca la gară, pregătise singură micul dejun, apoi făcuse un duș.

Pusese masa în bucătărie.

Mama apăruse brusc în ușa salonului, cu părul scurt, alb-albastru, nepieptănat.

Ann mai urcă o dată în dormitor să-și caute poșeta, coborî din nou, își duse geanta de voiaj în holul de la intrare, reveni în bucătărie.

Turnă cafeaua. Mama plângea deja. Stătea între fereastră și masă, cu spatele țeapăn, cu brațele crispate.

— Mamă, vrei un pic de cafea?

— Nu.

Ann își bău cafeaua. Mama o privea respirând zgomotos. Încruntându-și sprâncenele, se străduia să plângă.

— Mamă, trebuie să chem un taxi.

— Sărută-mă!

Ann se ridică și o sărută.

Există, la vârstnici, o tandrețe extremă, respingătoare, osoasă. Vă îmbrățișează. Îmbrățișarea însăși e dureroasă – în timp ce oasele lor, ușoare și fine, părul ciufulit, acele de siguranță, agrafele, brățările vă zgârie.

— Trebuie să-mi fac lista, dacă tot pleci!

Ann puse ceașca în farfurie și o privi pe bătrână. Observă degetele deformate și îngroșate de artroză, roase de apropierea permanentă a oceanului, strângând cu efort pixul ca să scrie lista de cumpărături pe care urma să i-o dea menajerei. Doamna Hidelstein își strângea buzele. Era încordată și scria cu îndârjire cuvintele din lista ei – morcovi, salată –, încercând să păstreze rândurile drepte.

Capitolul VI

Luni, când ajunse la Paris, văzu, cu silă, toate ferestrele luminate. Thomas pusese masa în sufragerie. O aștepta cu cina.

— Cum a fost? Maică-ta se simte bine? A ieșit regină?

— A fost foarte bine. Foarte bine. Foarte bine.

— Ai văzut...

Îi arăta masa aranjată, paharele de vin, lumânările aprinse.

— E foarte frumos, dar sunt obosită.

— Am pregătit...

— Nu mi-e foame. Scuză-mă. Chiar sunt obosită.

Urcă la etaj să se culce.

A doua zi dimineața, o aștepta din nou lângă scară, pieptănat, îmbrăcat, cu cravată la gât, bărbierit.

— Ann, trebuie să-ți vorbesc. Trebuie.

— Vorbește.

— De ce n-am pleca împreună în Anglia? Sau în Scoția? Peste două săptămâni – pe 31, sâmbătă – plec la Londra. Cu Eurostarul. La Londra am de lucru toată săptămâna. Mă întorc duminica următoare.

— Te întorci pe 8 februarie.

— Da, pe 8. Uite ce mi-ar plăcea. Ce-ai zice să vii și să ne întâlnim la Londra, vineri?

— Pe 6?

— Exact. Ne-am lua o vacanță de trei-patru zile. Am mai rămâne o zi-două și din săptămâna următoare.

— Nu-mi convine.
— De ce?
— N-am chef.
— Ăsta nu-i un răspuns.
— Nu vreau și nu pot.
— Dumnezeule!
— Am de lucru la editură.
— Ai putea să vii măcar în weekend.
— Nu.
— Mereu îl iei pe nu în brațe.
— Da, îl iau.
— Refuzi din cauza mea?
— Nici măcar. Pur și simplu. Spun nu. Nu am nevoie de pretext ca să spun nu.
Îl ocoli.
— Acum trebuie să plec, am de lucru!
Își trase impermeabilul. Trânti ușa în urma ei. Traversă grădina. Pleca întotdeauna cu un ceas mai devreme decât Thomas – care se întorcea acasă mult mai târziu. Acum era silită să mimeze că pleacă la serviciu. Rătăcea prin oraș, intra prin magazine, revenea, îl aștepta să plece, pândea de pe bulevard lumina de la ferestre sau îi pândea plecarea, se gândea, scria și ea liste ca maică-sa, ore în șir, uneori plângea. Începuse din nou să fumeze excesiv, țigări Lucky, ca să forțeze șansa.

*

Brusc, se îndepărtă cu repulsie de sertarul biroului cu oblon.
Acolo își păstra fotografiile.
Auzi afară un zgomot violent, metalic.
Alergă la fereastră.

Agentul imobiliar deschisese poarta de fier și era deja în grădină, nerăbdător. Ann închise sertarul enorm împingându-l cu amândouă mâinile.

*

Până la sosirea anticarului, intrară în bucătărie să bea o cafea.

— S-ar putea să mă răzgândesc o dată – ultima dată.

— Nu mai doriți să vindeți?

— Ba da, bineînțeles. Mă gândeam la mobile.

— Iată-l și pe anticarul nostru!

Îi arătă, pe fereastra bucătăriei, o cască de motociclist ce se ivea deasupra grilajului.

Ann ieși să-i deschidă.

Intră în casă urmată de anticar. Vru să-i arate tot ce dorea să vândă. Dar insul avea tipicul lui.

— Să începem cu începutul, spuse el după ce-și scoase casca și vârî în ea mănușile din piele.

Scoase ruleta și începu să măsoare.

După două ore, îi întinse o listă.

— E lista mobilelor?

— Nu. E lista obiectelor care mă interesează. Trebuie să plec să-mi aduc aparatul de fotografiat. Sunt vreo cinci piese care mă interesează cu adevărat, asta e tot.

— Atunci, nu, așa nu, chiar nu vreau.

— Dar cum?

— Îmi faceți o ofertă pentru toată mobila, mai puțin pianele.

— Nu-mi pot permite. Pot să iau cele cinci mobile despre care am vorbit. Vă fac o ofertă. V-o fac aici, pe loc.

— Nu. Aș prefera prin agenție.

— Cum doriți.

— Cel mai frumos obiect pe care îl aveți este pianul Steingraeber, cu siguranță, dar eu nu-mi pot permite să-l iau.

— Nici o problemă. Cu pianele mă descurc. Mă ocup eu. Cunosc colecționari interesați.

Anticarul își puse casca. Ann îl conduse la ieșire. Bărbatul încălecă pe motocicletă. Ann se gândea. Se întoarse spre agentul imobiliar care dormea de-a-n picioarelea. Vremea era închisă. Stăteau pe trotuar.

— Deocamdată, scoatem la vânzare casa. E singurul lucru de care sunt sigură. Pentru rest, o să mai văd. Vă țin la curent. Vă sun eu.

Îl conduse până la mașină.

*

Când ajunse acasă, era amiaza. Soarele apăruse din nou.

Razele soarelui scăldau trotuarul, grădina, treptele de piatră, fațada casei.

În lumina de iarnă, casa era superbă.

„Am dreptate, își spuse ea. Soarele ăsta are dreptate. Această rază de soare care-mi atinge casa e semnul cel mai vechi și mai sigur. Trebuie să vând."

Își căută carnetul de cecuri, poșeta, impermeabilul, apoi se duse direct la bancă.

Vru să scoată zece mii de euro bani gheață.

— E foarte mult.

— Preferați să-mi retrag toți banii?

— Ei, n-o luați așa, doamnă.

— Domnișoară.

— Domnișoară, avem nevoie de două zile. E vorba de bani lichizi, va trebui să declarăm suma. La peste opt mii de euro, suntem obligați să...

— Astăzi scot numai șapte mii.

Merse la casierie și scoase șapte mii de euro. Ieși din bancă. Se îndreptă spre piscină. Avea întotdeauna geanta de sport în portbagajul mașinii.

*

A doua zi, aproape nu-i veni să creadă când tânăra asistentă de la agenția imobiliară o sună pe mobil: aveau deja o ofertă pentru casă. Amatorul o văzuse deja, din stradă, și era încântat. Locuia la Bruxelles. Ar fi vrut s-o viziteze cu toată familia – soția, copiii – cât mai curând posibil. Totul se putea face foarte rapid – în mai puțin de șase luni, eventual până la începutul verii, cumpărătorul fiind deja numit într-un post la Paris. Voia să zugrăvească, apoi să se mute în timpul vacanței școlare de vară. Prețul nu părea să fie o problemă. Poziția, grădina, numărul de camere îi interesau în primul rând. Când puteau să viziteze casa? Azi?

— Astăzi nu.

— Mâine dimineață?

— Nu.

— Poate până la sfârșitul săptămânii, totuși. Oamenii sunt acum la Paris.

— Mâine, dacă vreți, dar nu înainte de ora unsprezece. Mă trezesc târziu.

Mai spuse că prefera să nu fie de față. Lui Thomas nu-i spuse nimic.

Capitolul VII

Ann ținea iar în mână fotografiile tatălui ei. Era un omuleț pirpiriu, cu nasul ascuțit. Părul era pomădat, ca pe vremuri, pieptănat pe spate, însă rebel, puțin țepos. Coborî iar la bucătărie. „Trebuie să arunc tot, își spunea ea. Oricât mi-ar fi de frică, trebuie să arunc tot. Știu că trebuie să renunț la tot." Aprinse focul și arse una câte una fotografiile tatălui. Le lăsa brusc atunci când flacăra îi atingea degetele. Lăsa cenușa să cadă în chiuveta metalică. Arse aproape tot ce era în sertarul biroului cu oblon. Cu un burete, adună cenușa în mână. O aruncă în pubelă. „Asta e, asta e, își spunea ea, trebuie să arunc tot și să ard tot ce nu poate fi aruncat." Scoase dintr-un dulap sacii de plastic pentru gunoi. „O să umplu câte unul pe zi." Luă o bucată de bandă adezivă mată, scrise pe ea numele pe care îl dăduse la agenție, ieși în grădină, deschise poarta dinspre bulevard, lipi banda pe cutia poștală. Urcă la ultimul etaj și umplu un sac mare cu haine. Era din ce în ce mai angoasată. Telefonă la *Emmaüs*. Telefonă la *Secours catholique*[1]. Nu era simplu să dai de pomană! Acceptau să primească. Refuzau să vină să ia. Cineva sună la poartă.

Ann închise ușa camerei, își luă haina.

Îi dădu un rând de chei directorului agenției.

---

1 Emmaüs, Secours catholique, organizații de caritate catolice. (N. tr.)

— Când terminați, le lăsați în cutia poștală.

Se urcă în mașină, se duse la piscină.

De fiecare dată când plonja în apa unei piscine – de fiecare dată când regăsea ambianța sonoră, atât de stranie, a unei piscine –, trupul ei, înotând până la epuizare, recăpăta un soi de putere.

Înotă un craul în forță, dar în ciuda efortului, a oboselii, nu izbuti să-și scoată din măruntaie angoasa care-o invada.

Ieșind de la piscină, auzi sunând clopotele de vecernie; văzu biserica deschisă.

Cu părul încă umed, Ann ezită.

Întotdeauna când intra în penumbra unei biserici, ținea să fie decentă.

Intră totuși.

Găsi un colț în care se așeză, într-o capelă micuță de lângă cor.

Ascultă imnurile și psalmii.

Respiră adânc, dar nu se simți mai ușurată. Angoasa nu ceda, nu voia să iasă din ea.

Urcă din nou în mașină, găsi un loc de parcare chiar în fața casei, își șterse numele de pe cutia poștală, urcă la al doilea etaj, umplu încă un sac.

Din seara aceea încetă să mai plângă.

*

Urmă o stare de imponderabilitate.

O stare stranie când trupul se depărtează încet de el însuși. Când totul se usucă în lumea lăuntrică. Când luciditatea sau cel puțin vidul încep să se miște în craniu.

Când suferința, dacă persistă, e mai puțin apăsătoare.

Când suferința te face măcar să suferi altundeva, puțin mai departe decât în trupul însuși.

*

Merse pe strada întunecată din arondismentul VI. Trotuarul era foarte îngust. Ann se fardase cu grijă. Era înaltă și frumoasă, cu trupul zvelt, cu părul adunat într-un coc. Purta o rochie de seară cenușie. La vernisaj se întâlni cu Thomas. Plecară de la expoziție în jurul orei douăzeci și unu.

Ieșind, se pomeniră în beznă.

Străduța cea îngustă, din nou.

— Crezi că o fi vreun restaurant pe aici?

— Habar n-am. Mi-am parcat mașina lângă piața mică. În fața piscinei.

— Mi s-a făcut foame. Ție nu?

— Nu prea.

— Ar trebui să cinăm aici, înainte de a merge acasă.

O luă de braț.

— Aș vrea să fim ca înainte, îi spuse el.

Ea nu răspunse. El mergea mai încet. O strângea lângă el.

— Te iubesc, spuse el.

— Ia te uită! Privește acolo.

— Mai bine uită-te la mine.

Ea îl privi.

— Mă faci să sufăr, spuse el.

Avea un aer atât de jalnic, încât ea suspină:

— Bine, să mergem să mâncăm ceva dacă ți-e foame.

*

Directorul agenției telefonă la sfârșitul dimineții. Răspunsul era da. Cumpărătorul din Bruxelles plătise un prim avans. Ann îl rugă să se ocupe el de toate formalitățile. Să pregătească actele. Să ia legătura cu notarul.

— Nu va trebui să-l întâlniți pe cumpărător înainte de semnarea actelor.

— Când va fi asta?

— Peste trei luni, să zicem.

— Și precontractul?

— Nu e nevoie să fiți prezentă pentru asta.

— Dar când va fi?

— Curând. La începutul lui februarie. Cel puțin așa cred.

— Pe 7 februarie, dacă se poate.

Directorul își întrebă asistenta.

— Știu că poate veni doar în weekend.

Asistenta îl sună pe cumpărător.

Da, era de acord cu 7 februarie.

Iuțeala cu care se petrecea totul o tulbură. O cuprinse o angoasă bruscă și totală. Crezuse că semnarea hârtiilor va fi târâgănată luni de zile.

Își zise: „7 o să-mi poarte noroc. Februarie e *aproape* primăvara".

*

— Plec din Paris.

— Vă mutați? Unde?

— Încă nu știu.

Funcționara îi explică procedura pentru deschiderea unei căsuțe poștale.

Ann completă o procură pe numele lui Georges Roehlinger.

Cumpără mai multe cecuri de călătorie.

*

Dintr-un bar de lângă poștă, îl sună pe anticar. Îi accepta oferta, cu condiția să-i găsească un negustor de lucruri de ocazie pentru mobila rămasă, iar totul să se

facă în prima săptămână din februarie. Telefonă apoi la agenție.

— Până la urmă, o să mă ocup singură de mobile.

Negustorul o sună în curând. Îi recomandă un prieten care se putea ocupa de mutat. Stabiliră data de luni 2 februarie, sau marți 3.

*

Ann renunță la pauza de masă.

Garajul era dincolo de șoseaua de centură, la Bagnolet. Le spuse că voia să-și vândă mașina. Că se grăbea.

— De ce?

— Am găsit de lucru în SUA.

— Aveți noroc.

— Nu știu dacă am noroc.

Se ocupau ei de toate actele. Puteau să-i lase, deocamdată, mașina. Sau puteau să-i împrumute alta, până sâmbătă, 7 februarie, dimineața. Or să-i dea ei un telefon.

*

Ann se duse o ultimă oară la sucursala pariziană a băncii ei. Scoase alți șapte mii de euro bani gheață. Lăsă suma necesară pentru plata impozitelor viitoare, pentru plăți anticipate, conturi automate. Pentru restul de bani, ceru un cec bancar.

*

Era ora patru. Îl sună pe Georges pe mobil. Putea să-i facă o vizită în weekend? Georges era în culmea fericirii. Cel puțin așa îi spuse.

Ann cumpără un bilet pentru Teilly-sur-Yonne, dar, sosind la gară prea devreme, se urcă în primul tren spre Dijon. Coborî în gara din Sens, de unde luă un taxi.

Îi făcu surpriza de a-l suna pe mobil din fața casei lui, să vină să-i deschidă. (Georges nu răspundea niciodată la sonerie.)

Se duseră la fabulosul restaurant de pe aleea mărginită de arbori. Georges repetă că era în culmea fericirii. Ann vorbea despre Thomas. El îi spuse:

— Ești o eroină antică.

Ann continuă:

— Georges, vreau să-ți pun câteva întrebări.

Ezită o clipă.

— Știi, mi se pare atât de straniu să fim acum împreună!

— Ca în copilărie, amândoi, în clasă, cu tăblița de scris și cu creta!

— Mi se pare ciudat să fiu aici cu tine și să te *tutuiesc*!

— Termină! Ne-am tutuit întotdeauna!

— Ciudată regăsire!

— Eram în plin doliu.

— Georges, și eu mă pregătesc pentru un soi de despărțire... teribilă... sau minunată.

— Lasă despărțirile! Să rămânem la regăsire! Povestește! Parcă voiai să-mi spui ceva. Eu o să iau un porumbel cu linte. Până la urmă, cine a ieșit regină în Bretagne?

— Voiam să fie mama. Am făcut tot posibilul. Am încercat de două ori, dar n-am izbutit.

— Vrei să spui că ai ieșit regină de două ori?

— Da.

— Și zici că de fiecare dată ai știut unde era figurina și ai făcut totul pentru ca mama s-o găsească în porția ei?

— Da.

Ann își ridică privirea și înțelese că Georges n-o credea.

Savurară antreul în tăcere. Ann bău un pic de vin. Într-un sfârșit, spuse:

— Georges! Vreau să-ți pun câteva întrebări. Să-mi răspunzi cu da sau cu nu, verde în față.

— De ce nu?

— Mai întâi, ai accepta să depun bani în contul tău?

— Asta nu, nu cred că mi-ar plăcea. N-aș accepta niciodată. Nu sunt bogat, dar mă descurc foarte bine.

— Nu vreau nici să te ajut, nici să te umilesc. Am nevoie de un cont ascuns.

— Dar am și eu mândria mea.

— Cred că n-am explicat eu cum trebuie.

— Anne-Eliane, te rog să fii de acord cu un lucru: doi foști colegi se regăsesc. Se invită la restaurant. Nu se reped să strice totul cu discuții despre bani și conturi bancare.

— Bine, las-o baltă. Uită ce ți-am spus. A doua chestiune: aș vrea să cumpăr căsuța părăsită din grădina ta, cea din dreapta.

— Casa cu iederă?

— Da.

— O vrei?

— Da.

— Pentru ce?

— Am să-ți spun pentru ce. Va fi un soi de Gumpendorf.

— Ce-i aia, o Gumpendorf?

— *Un* Gumpendorf. Bătrânul Haydn avea în Gumpendorf o casă pe care o numea coliba lui. Coliba aceea, spunea el, era sufletul lui. Când intra în ea, avea siguranța că va scrie. Acolo, chiar lângă Viena, a compus de altfel cele mai frumoase lucrări.

— Dar ia-o, Ann! Ia-o! E a ta. Eu nu trebuie să ți-o vând, iar tu nu trebuie s-o cumperi ca să-ți faci din ea coliba ta și să compui în ea!

— Ascultă-mă bine. Mai întâi, jură că-mi păstrezi secretul.

Georges jură solemn.

Ann îl rugă să ciocnească un pahar pentru a-și întări jurământul.

— Privește-mă în ochi!

Chelnerul aducea peștele (ciuperci) și porumbelul mare, pântecos (linte).

— O să vând casa din Paris.

— Dumnezeule! Și asta doar pentru că...

— Fără comentarii!

— Nu comentez, dar ești sigură că nu ești pe cale să faci o prostie pentru ceea ce ai *crezut că vezi* pe o străduță din Choisy-le-Roi, printr-un gard viu?

— Scutește-mă de comentarii. De comentarii și de judecăți. Tot ce vreau de la tine este prietenia ta și secretul.

— Nu te enerva.

— De altfel am și început. Vânzarea va avea loc. Sâmbătă, 7 februarie, un cumpărător din Bruxelles va semna precontractul.

Georges o asculta uluit, apoi, deodată, cu îngrijorare.

— Thomas știe?

— Nu. Pentru moment, vreau să dispar. Nici vorbă să-i spun ceva. Nimeni dintre apropiații mei nu știe despre existența ta. Nici măcar mama.

— Despre re-existența mea?

— Da. Așadar, voi avea o mulțime de bani, dar nu vreau să am nici o adresă.

— Stai puțin! Vrei să spui că mă părăsești și pe mine?

— Da.

— Ann, sunt foarte dezamăgit.

— O să mă întorc.

— Și *Gumpendorful* tău nou-nouț?

— Mai târziu. Mă întorc mai târziu.

— Deci vrei să ștergi orice urmă. Ascunzi banii. Îți schimbi și numele, poate?

— De ce nu?

— Aveam dreptate adineaori. Eşti mai mult decât sărită. O să ajungi un personaj de poveste.

— Ştii de ce am nevoie de ospitalitatea secretă a contului tău bancar, Georges?

— Bănuiesc.

— Ar trebui să pregătim şi un card de credit, Georges. E posibil?

El tăcu. Bău. O privi. Spuse:

— Nu am putea deschide un cont comun?

— Nu, ar apărea şi numele meu.

— Vrei numai o procură?

— Da.

A doua zi, au mers împreună la agenţia din Auxerre a băncii lui Georges Roehl. Era sâmbătă, era deschis până la ora şaisprezece. Hârtiile au fost completate şi semnate, apoi Georges se duse la cumpărături, iar Ann intră într-o agenţie de voiaj din apropiere. Ani în şir îşi dorise să trăiască într-un mic apartament la New York. Acum însă, o informă tânărul de la ghişeu, europenii nu mai puteau să intre liber în Statele Unite. Companiile aeriene din toate ţările membre ale Uniunii Europene comunicau servil la Washington datele personale ale pasagerilor.

Ann se reîntâlni cu Georges ca să prânzească împreună.

Georges era ursuz (cu toate că mâncau împreună).

— Abia ai sosit în viaţa mea, că şi pleci!

Ann dădu din umeri. Îi explică ce-i spusese tânărul de la agenţia de voiaj.

Ca să păstrezi un pic de clandestinitate, nu mai era suficient să spui: „Nu eşti decât un idol de lemn."

Împreună cu Georges, se amuzară să facă lista ţărilor în care toate deplasările erau supravegheate.

Toate companiile americane sau afiliate la ele trebuiau evitate din cauza a ceea ce tânărul de la agenţia de voiaj numise Passenger Name Record.

În plus, Georges citise într-o revistă că orice convorbire pe telefonul mobil putea fi localizată cu exactitate.

— Așa că trebuie să te descurci fără mobil, zise el.

— Și fără adresă de e-mail. Fără computer.

— Fără avion în afara zonei euro.

— Fără card, spuse ea.

Georges îi spuse:

— Prin urmare, trebuie să găsești o destinație în jurul Mediteranei sau în Asia.

Reveniră la bancă să anuleze cererea pentru card. Cecurile aveau să fie suficiente. Cecurile nu indicau altă proveniență decât cea pe care doreai s-o declari. Ann cumpără noi cecuri de călătorie.

*

Când se întoarse de la Auxerre, sună la firma de construcții și reamenajări din Villeneuve-sur-Yonne. Patronul îi spuse:

— Pot să vin mâine, dacă doriți.

— Dar mâine e duminică...

— Nu prea am de lucru în perioada asta. Ianuarie este o lună goală. După sărbători, lumea nu mai are bani.

— Așteaptă primăvara.

— Ca zugravii, zise el.

— Ca florile, zise ea.

Capitolul VIII

Pe 20 ianuarie, numărătoarea inversă începu să treneze, să șovăie. Ocupându-și timpul cu aceste operațiuni ascunse, aruncând pe furiș, premeditând vidul, un val de amărăciune o copleși treptat. Nu e ușor să te desparți de ceea ce ai iubit. Și mai greu te desparți de tine însuți sau de propria-ți imagine. Timp de câteva zile, la Teilly, Georges începu să spere din nou. Îi explică lui Ann că încă putea opri totul. Ea își dădu seama că viața pe care-o ducea la Paris, deși găunoasă, nu era de tot neplăcută. Condițiile se schimbaseră și ele. Pe Thomas nu-l mai vedea aproape deloc. De îndată ce va dori, va avea la Teilly propriul ei Gumpendorf, refăcut și zugrăvit proaspăt. Nu greșise renunțând la slujba de la editură. Dar viața pe care o putea descoperi altundeva avea să fie mai plină, mai bogată? Mai propice creației? Singurătatea radicală era într-adevăr o hrană consistentă?

Și unde să-și aleagă exilul?

Nu mai putea să se ducă la Warren, la Sydney.

Nu se mai putea stabili la New York, așa cum visase mereu.

O cuprinse un început de panică.

Angoasa crescu, simțea că-i fuge pământul de sub picioare.

Se duse la un cinematograf. Rula un film superb a cărui acțiune se petrecea la Șanghai și în care totul – dar totul – era o lungă rătăcire prin timp.

Luă hotărârea să rămână pe loc, în Franța, la Paris – punând însă punct convieţuirii cu Thomas. Nimic n-o împiedica s-o rupă cu el.

Această hotărâre o linişti.

*

Se întoarse acasă pe jos, cu mintea mai limpede. Se plimbă îndelung pe resturile de frunze moarte, pe micile gheţuşuri, în noaptea care se lăsase.

Coborî în pivniţă.

Alese o sticlă cu vin de Bourgogne.

Pentru a-şi sărbători hotărârea, alese vinul cel mai bun, îl duse sus, în salon, destupă sticla, o lăsă la aer, îi respiră parfumul sublim.

Un sentiment mai melancolic se strecură în ea, se topi în pacea pe care o regăsise.

Bău o înghiţitură, apoi luă paharul cu ea. Îl puse pe pian.

Seara, când Thomas ajunse acasă, Ann era la pian şi încă mai lucra. El fu afectuos şi drăguţ. O sărută pe păr în timp ce ea continua să citească, să descifreze, să noteze, să reducă. Îl auzea foindu-se prin cameră; probabil îşi turna un pahar de whisky; se aşeza în spatele ei, în fotoliul cel mare şi negru.

Aşezată la pian, Ann continuă să citească fotocopia unei partituri pe care o descoperise la Biblioteca Naţională şi pe care încerca s-o retranscrie.

Cel mai adesea nu compunea.

Simplifica la maximum partiturile dezgropate, sau amintirea lor. Rezuma, suprima fioriturile, tăia, scurta, până când era tulburată de ceea ce obţinuse.

Când rezultatul fu răscolitor, se opri. Trăia o emoţie intensă.

Mai cântă o dată, integral, piesa rescrisă. Apoi se întoarse.

Thomas dormea în fotoliul negru.

Ann își luă paharul, trecu prin fața lui, intră în bucătărie, mâncă ceva la iuțeală, termină sticla de vin. Trecu prin fața ușii salonului: Thomas dormea dus. Ann urcă la etaj. Intră în baie, luă un Lexomil din dulăpior. Apoi începu să râdă singură. Nu înghiți comprimatul. Își repetă: „Adio". Se aplecă și aruncă pastila în mica pubelă metalică. De acum înainte, era sigură pe ea. Merse direct în camera de la etaj. Era bucuroasă. Știa că va pleca.

*

Deschise ochii, privi, deasupra ei, crengile goale ale ulmului, lucind de apă, ce atingeau geamul lucarnei.

Se trezi în aceeași stare de spirit în care se culcase. Se gândi: „Se vede că hotărârea mea era excelentă. Am dormit buștean. Am scăpat de angoasă. Nu am visat".

Vineri 23 ianuarie, vându cele trei piane care-i marcaseră viața. Le vându la preț bun. Pe unul dintre ele, un Steingraeber, îl vându chiar peste prețul pieței, pentru că era al ei. Ann Hidden era cunoscută, chiar dacă piesele compuse de ea erau dificile. Nu simți nimic special. Tranzacția se făcu în bani gheață. Suma era considerabilă.

Mutarea pianelor nu putea avea loc decât pe 5 februarie.

Sentimentul de abandon se îndepărta.

Sentimentul mâniei, cât timp mocnește, umple pieptul de energie, îmboldește creierul, susține planurile pe care le-a conceput mintea. Susține privirea. Sprijină orele. Dă pinteni timpului.

În câteva zile, slăbi foarte mult.

Pantalonii negri fluturau pe ea.

Îi sună iarăși pe anticar, pe negustorul de lucruri de ocazie, pe cel cu firma de mutări.

S-au înțeles cu toții pentru data de marți, 3 februarie.

Ann se duse la fisc, nu le spuse că pleacă, nu le dădu adresa căsuței poștale, însă dispuse plata lunară a impozitului din vechiul ei cont bancar.

*

Când Ann coborî în salon, mirosul de trabuc era atât de puternic, că trebui să deschidă larg ferestrele.

Nu mai suporta prezența lui Thomas. Mirosurile lui, revenirile, amabilitățile, prezența lui miloagă, zgomotele, lenjeria murdară, telefoanele lui – totul o irita.

Sună acasă, în Bretagne. Nu-i spuse nimic mamei. Preț de un ceas, se resemnă să-i asculte reproșurile, răbdătoare.

Lui Georges:

— Pot să vin?

— Poți.

În drum spre Teilly, din tren, îi telefonă lui Thomas:

— Sunt în tren spre Rennes. Mă duc s-o văd pe mama. M-a sunat Véri. Mama nu e bine deloc.

Închise celularul. Rămase un timp așezată. Apoi, subit, își descălță pantofii, îi lăsă pe podea. Își urcă picioarele pe bancheta albastră din față.

Își trase poala fustei până la obraz, își șterse ochii.

Adormi.

*

Îi dădu lui Georges banii primiți pentru piane.

El făcea fețe-fețe.

— O să-i duc imediat la agenția din Auxerre.

— Cred că trebuie păstrați aici. O să am nevoie de ei pentru drum.

Îi explică ce plănuise.

Georges scoase totuși camioneta și merse la Auxerre să depună o parte din bani într-un seif.

Lucrările la căsuța cu iederă înaintau în ritmul promis de constructor.

Păsiră de-a lungul peluzei ude, pe lângă tufele de trandafir.

Priviră admirativ, cu satisfacție, noua sală de baie, minusculă.

Restul rămânea la stadiul de șantier.

Muncitorii aveau o sarcină complicată: ca să nu-l deranjeze pe Georges, treceau materialele peste râu și le depozitau pe un ponton de pescar.

Când se înseră, Georges îi spuse:

— Cred că voi da pianul la acordat. Ai putea să arunci o privire? Aș vrea să cânți ceva pentru mine, acum.

— Ce?

— Ceva ca pe vremuri, când mama ta ne lăsa să dormim la Véri.

— Nu. E o prostie.

— Atunci ceva ce-ți vine cu adevărat să cânți în acest moment al vieții tale. Vreau să spun: orice, un flecușteț, ceea ce simți, în adâncul ființei tale, că ai dori să cânți acum.

— Atunci am ceva, bineînțeles. Am lucrurile care mă obsedează. Parcă ai fi Véri!

— Normal, adu-ți aminte că Véri era mai mult prietena mea decât a ta!

Nu a durat prea mult. Pianul lui Georges, un Erard micuț, de o nuanță foarte deschisă, aproape galbenă, era fragil, cu un tușeu extrem de ușor.

Pianul scotea un sunet de clavicord.

Când însă Ann termină de cântat, nu îndrăzniră să se privească. Amândoi aveau lacrimi în colțul ochilor, ezitante.

*

Duminică, în vechea camionetă Citroën, în timp ce Georges Roehl o conducea la gară, Ann îi spuse:

— Poți să rămâi la Choisy până la sfârșitul săptămânii?

— Până vineri, da. Sâmbătă însă trebuie să fiu la Teilly. De ce?

— Așa. O să rămâi până vineri la Choisy?

— Da, dacă vrei. Asta și aveam de gând. Poți să-mi spui mai mult decât atât?

— Nu. Dar nu-ți face griji.

— Nu-mi fac griji.

Muncitorii încetară să mai treacă peste râu. Ann veni în două rânduri de la Paris. Aduse patul și mobilele cumpărate într-un depozit de lângă Sens. Nu aprecia gusturile lui Georges. Prefera să se ocupe ea de tot. Constructorul îi acceptă bucuros noile solicitări (era o iarnă atât de stranie și de caldă; totul avea să se usuce rapid; cel puțin erau lângă apă; Ann îl plătea cu bani gheață). Camera dinspre grădină o transformă în bucătărie (un frigider mic, o placă de gătit electrică, o masă de grădină rotundă și albă, două fotolii de grădină).

În camera dinspre Yonne, făcu un salon pe de-a întregul alb.

La etaj, făcu un dormitor aproape gol, ascetic.

Un pat mic de colț cu o plapumă albă, cu pernuțe albe, doi pereți acoperiți de sus și până jos cu rafturi albe pentru partituri sau cărți.

O toaletă minusculă în dreapta scării.

Capitolul IX

Era încă beznă când Ann ajunse la gară. Pale de vânt se învârtejeau pe peron. Ann se adăposti sub copertină. Becurile aprinse şi goale începură să se legene amenințător. Îşi ridică gulerul hainei de piele. Plecă de sub copertină. Umblă de colo-colo pe peron până când sosi trenul. Urcând în tren, găsi un loc unde spera să poată moţăi la cald, când un arab tânăr, ras în cap, îi întinse brusc o cutie de pişcoturi cu ciocolată.

Arabul insistă.

Ann luă un pişcot.

— Am chef să vorbesc, îi spuse el.

— Şi dacă eu nu am chef să ascult? îi răspunse ea.

— Am chef să vorbesc! repetă el ridicând vocea.

Era amenințător – sau mai curând foarte nervos.

— Fie, ascult, dar numai cu condiția să pot sta cu ochii închişi.

— Bine.

Ann îşi sprijini uşor capul pe fotoliu şi se ghemui în colțul ei.

— Dă-i drumul, îi spuse ea. Ascult.

— La Paris, o să găsesc...

Era o poveste sumbră, despre o pedeapsă. Puțin câte puțin, Ann deschise ochii. Înțelese câte ceva.

*

Joi 29, dimineața, sosind prea devreme cu trenul de la Sens, Ann trebui să aştepte răbdătoare plecarea lui

Thomas ca să poată reveni acasă. Profită de hoinăreala din acele ore matinale și cumpără de la Franprix o rezervă de saci negri de plastic pentru pubelă.

Abia sosită acasă, primi un telefon de la garajul din Bagnolet. Le duse mașina ei și primi cu împrumut un Renault Espace alb. Era o mașină mare, înaltă, și nu-i fu ușor s-o conducă, apoi s-o parcheze pe strada ei.

Telefonă la *Secours Catholique* și stabili o întâlnire pentru luni 2, după-amiază.

Începu cu etajul de sus. Haine, impermeabile, bluzoane, paltoane – le luă pe rând și verifică toate buzunarele ca să nu lase nimic personal. Intra pe rând în camere, deschidea sertarele, dulapurile, golea totul pe jos. Dură două ceasuri. I se făcu foame, se duse să mănânce. După ce mâncă, deschise sacii de plastic cumpărați dimineața.

Îi umplu atent cu tot ce putea fi dat de pomană.

Lucrurile lui Thomas erau destul de puține: un palton, o șapcă albastră de marinar, câteva fulare de lână, o haină de piele, cămăși și lenjerie de corp, două bluzoane, două costume. Le lăsă în dressing, în comodă, în șifonierul din dormitorul unde acum dormea el singur.

În ce privește lucrurile ei, mai întâi crezuse că nu va păstra nimic. Puse totuși într-un sac cinci fotografii salvate din biroul cu oblon, două cămăși de mătase la care ținea, un pantalon de in cenușiu, o pereche de jeanși negri uzați, o pereche de bascheți negri. Coborî o valiză pe care o umplu cu cearșafuri și pături pentru micul pat auster din casa-colibă de pe malul Loarei. Luă câteva perne și coltuce noi, o cuvertură de bumbac alb. Două cratițe, două tigăi, șase farfurii, șase pahare, șase tacâmuri, o cafetieră veche italienească. Încărcă sacii în portbagaj, în Renault-Espace. Izbuti s-o facă destul de ușor, nu trebui nici măcar să deschidă portiera din spate. Ieși pe șoseaua de centură, se îndreptă spre Teilly pe autostrada A5. Georges, așa cum îi promisese, încă nu era acasă. Primele zugrăveli erau deja terminate. Trei muncitori

făceau ultimele finisaje în interior și dădeau a doua mână la exterior. Îl sună pe Georges Roehl care, la rândul lui, era pe cale de a goli casa doamnei Roehlinger, la Choisy. Aștepta cu nerăbdare să încarce prima camionetă cu lucruri.

*

Thomas nu mai înțelegea prea bine ce i se întâmpla Era neliniștit. O suna pe Ann foarte des, îi lăsa mesaje lungi pe robotul telefonic. Ann nu-l ajuta, nu răspundea, refuza să cineze cu el. Într-o zi, Thomas apăru în plină după-amiază. Ann era la pian.

El o luă de mâini.

— Trebuie să lămurim situația. Dacă eu am făcut...

Dar Ann se ridicase.

— Nu vreau să discut despre asta.

— Ba da. Trebuie.

— Nu.

— Atunci putem găsi altă cale. Pot să-ți găsesc un psihanalist care să te ajute să vorbești. Știu că maică-ta nu se simte bine. Am reținut. O s-o luăm pe îndelete. Există și psihoterapii de cuplu. Suntem prea obosiți. Ar trebui să ne luăm o vacanță. Imediat. Putem să...

— Thomas, cred că nu înțelegi: totul s-a terminat.

Chipul lui se crispă. Ann însă îi repetă, răspicat:

— Nu vreau să te mai văd.

Thomas nu o privi. Nu-i răspunse. Voia să nu fi auzit cuvintele pe care ea le rostise deja. Mâinile îi tremurau. Căuta ceva de spus, ceva de umplut golul din jur. Umbla de colo-colo prin salon.

— Oricum ne despărțim săptămâna viitoare, știi că mă duc la Londra. Vorbim din nou când mă întorc. O să plecăm în weekend. O să discutăm cu mintea odihnită, calm. O să discutăm în mod rațional. E prea absurd...

Ann îl lăsă să vorbească. Nu-l mai asculta. Precontractul trebuia semnat pe 7, sâmbătă. Vânzarea pro-

priu-zisă, credea ea, mai avea de așteptat vreo trei luni, pe puțin. Sâmbătă, se duse cu Georges la agenția de voiaj din Auxerre și rezervă, în fața lui, un bilet de avion cu destinația Marrakech. Georges completă și semnă cecul. Ann îi spuse că va păstra telefonul mobil până la Marrakech – unde va cumpăra, în bazar, un celular cu cartelă „deblocat", cu număr ascuns. De la Marrakech va pleca în deșert, va ajunge în munții Atlas. Se va alătura unui grup oarecare – safari, caravană arheologică –, nu conta, important era să nu poată fi găsită într-o oază pierdută din Africa de Nord. Nimeni nu trebuia să știe. Va fi începutul unui alt timp. Un timp trăit de o altă femeie. Un timp situat într-o altă lume. Un timp ce va deschide o altă viață.

*

Ann se urca acum degajată în marele Renault-Espace. Simplul fapt de a conduce pe autostrada A5 îi limpezea mintea, o obișnuia cu hotărârea pe care o luase, o ajuta să nu se piardă printre micile tertipuri și minciuni pe care le inventa, pentru încă o vreme, ca să-și atingă scopul. Georges era fericit că lucrările înaintau atât de rapid, că nu trebuia să le supravegheze, nici să suporte bătaia de cap legată de ele.

Într-o după-amiază, în timp ce Ann ieșea dintr-un restaurant din Chagny, Thomas reuși s-o prindă pe mobil:

— Știai că telefonul de acasă nu mai merge?

— Cum?...

— Nu se mai aude nimic. Nu mai are ton.

— Nu-ți face griji, Thomas. O să anunț mâine la France Telecom.

Ann făcea pe mirata. Tocmai desființase linia telefonică.

Capitolul X

Ann reveni la Paris pe 30. Cinară în bucătărie, rapid, fără o vorbă. Pe 31 ianuarie Thomas plecă la Londra pentru toată săptămâna. Era încă foarte devreme când Ann îl auzi închizând ușa în întuneric. Rămasă singură, ascultă casa tăcută. O vreme, zăbovi în micul pat de la etajul doi. Se gândi la zilele și serile care urmau. Era o săptămână grea, avea să-i solicite maximum de efort și de rezistență. Simți dinainte tot efortul săptămânii care-o aștepta.

Apoi se ridică din pat. Coborî la primul etaj. Luă cearșafuri noi, le schimbă pe cele din patul cel mare. Coborî în bucătărie, își făcu o cafea. Urcă din nou în dormitor cu ceașca de cafea, o puse pe noptieră.

În sala de baie, pe policioara de sticlă, văzu ustensilele pentru ras, pămătuful, pieptenele; le luă; le aruncă pe toate în pubelă.

„Curățenie generală", își zise ea.

Se culcă din nou în *adevăratul ei pat*, luă ceașca de cafea de pe noptieră și se cufundă în lectura cărții pe care-o începuse în ajun.

Își regăsi cu plăcere camera, fereastra care, în fiecare primăvară, era ascunsă de frunzișul des al ulmului.

*

Rezemată cu spatele de pernele curate, privea cerul printre crengile goale ale ulmului.

Contempla acele crâmpeie de cer, atât de luminoase și albe printre ramuri.

Nu avea chef să se scoale. Nu avea curajul să pregătească ultimele lucruri pe care voia să le mai ia. Era primul weekend în care nu se gândi să meargă la Teilly. Rămase culcată până la căderea nopții.

Angoasa reveni odată cu întunericul.

Și, împreună cu angoasa, dorința de a fugi.

Ann devenise parcă cealaltă față a angoasei pe care o trăia în fiecare zi, în clipa când lumina soarelui se cufundă în noapte.

Toată noaptea, stând în picioare, în cămașa de noapte din bumbac, puse în ordine, sortă hainele, umplu ultimii saci, umplu toate valizele disponibile. Revenind la pat, pică de oboseală și adormi dintr-odată. Era ora cinci dimineața. Totul era pregătit.

*

Îl sună pe Georges:

— Sunt plină de electricitate. Ca un fulger globular.

*

A doua zi, aprinse în grădină un foc mare. Urcă la mansardă și luă tot ce era prea personal, făcu bucăți rămele, aruncă tot ce i-ar fi displăcut să regăsească prin talciocuri sau la Poarta Saint-Ouen.

Simți plăcere văzând cum dispar toate hârtiile personale, facturi, carnete vechi de cecuri, chitanțe, înștiințări de la fisc. Operațiunea luă un timp apreciabil. Dură o zi. Bătrânul care-o însoțea pe doamna de la *Secours catholique* trecu prin fața focului de vreo douăzeci de ori. Căra sacii cu haine și valizele pregătite pentru ei. Le încărca într-o camionetă.

Ann își spuse deodată: „Nu mai am un cămin".

Căminul (locul în care defectele ne sunt iertate, în care slăbiciunile ne sunt acceptate) ardea în mijlocul grădinii.

După-amiază, subit, simți dorința să meargă la Luvru pentru plăcerea de a rătăci printre nenumărate frumuseți.

Merse pe strada Rachel, cumpără un hiacint alb, intră în cimitirul Montmartre, o luă pe aleea Billaud, pe urmă pe aleea Crucii, în stânga, se opri la mormântul frățiorului ei, puse floarea pe lespede.

Era o tradiție de familie să-și ia rămas-bun la pian (mama ei o făcea, bunicul dinspre mamă o făcea, tatăl ei trebuise să se supună și el acestei reguli speciale, Ann o văzuse și pe bunica făcând același lucru în apartamentul din Rennes). Fiecare familie își are ritualurile ei, care devin rapid de neînțeles. Puneau valizele una lângă alta în hol, la intrare, pe ele puneau paltonul sau impermeabilul, pe impermeabil pălăria, apoi se așezau la pian și cântau o piesă în chip de rămas-bun. Nu se sărutau. Plecau fără o vorbă în timp ce spațiul mai vibra de muzică. Ann își zise că de-acum înainte va trebui să-și cânte peste tot, fără să știe, cântecul de adio.

*

Țârâie soneria, muzica se oprește brusc.

Inima îi bate să-i sară din piept.

Se sprijină de pian, se ridică de pe taburet, se îndreaptă încet spre intrare, deschide ușa, traversează grădina, privește prin grilaj.

Era agentul imobiliar.

Apăruse o nouă ofertă, care i se părea mai avantajoasă (deși oferta cumpărătorului din Bruxelles rămânea în picioare).

O tânără însărcinată sosi aproape imediat, cu un sugar în brațe.

— Ar fi trebuit să mă anunțați.
— Credeam că v-a anunțat asistenta mea.
— Nu.
— Vă deranjează?
— Puțin. Totul e vraiște.
— A, nu e o inspecție...
— Dar totul e murdar.
Cei doi insistară.

Femeia întrebă când ar putea avea loc vânzarea. Nu se grăbea. Era însărcinată, aștepta alt copil. Aveau tot timpul din lume. La vară aveau să facă lucrările de reparații. La toamnă zugrăvelile. În timp ce vizita casa, femeia însărcinată îi repeta soțului ei la celular, cuvânt cu cuvânt, tot ce spunea agentul imobiliar și îi descria tot ce vedea. La urmă, văzându-le în stare excelentă, tânăra mamă dori să cumpere și paturile, cuverturile, bucătăria, masa de bucătărie, aragazul, frigiderul, cămara, mașina de spălat vase, mașina de spălat rufe.

— Doamne! îi răspunse Ann Hidden când femeia își formulă oferta, e prea târziu.
— De ce?
— Mâine vin oamenii să mute mobila.

Până la urmă Ann Hidden preferă, pentru rapiditatea vânzării, să rămână la primul cumpărător și la prețul mai mic pe care-l oferea.

Mama de familie plecă, furioasă.

*

A doua zi dimineața, la trezire, Ann primi un semn bun – o ciocănitoare apărută în grădina vecinilor – care îi întări convingerea că nu greșise optând pentru cumpărătorul din Bruxelles. Ann Hidden trăia înconjurată de semne prevestitoare. Cel mai adesea, erau semne bune. Ann simțea când ziua care începea era de bun augur. Sau

avea presimțirea că va trăi negreșit ceva minunat, undeva, acolo unde urma să se ducă. Atunci, fiind deja fericită, făcea tot posibilul, în orele care urmau, pentru a face să apară minunea.

În cele mai multe din cazuri, acele bucurii apăreau.

Dacă – din întâmplare – nu se petrecea nimic, spre seară Ann se repezea la piscină. Oboseala sau foamea făceau oricum să apară alte extaze ce confirmau acele stranii previziuni.

Capitolul XI

Hamalii de la firma de mutări se pregăteau de plecare. Își terminau treaba; le dăduse bacșișuri; acum măturau; își strângeau cărucioarele, sculele, cutiile rămase; își îmbrăcau bluzoanele. Ann îi privea din bucătărie; era în fața ferestrei; se așeză pe marginea chiuvetei. Nu mai erau pahare; bău puțin vin de Chablis direct din sticlă. Mai rămânea o cutie de alune; o deschise.

Apoi închise ochii, ronțăi.

În toată casa nu mai erau decât cele trei piane.

Din grădină, hamalii o salutară zgomotos.

Apoi plecară închizând poarta.

Ann trecu în birou, privi cele două pianine, închise între pereții acoperiți de urme.

Rătăci prin camere cu spatele scăldat brusc de sudoare. Nu părăsea doar un bărbat: părăsea o pasiune. Părăsea un mod de a-și trăi pasiunea.

Înlăuntrul ei, dezordinea, apoi vidul, apoi mizeria lăsată de hamali se transformară în haos.

Toată viața ei defilă dintr-odată – pe pereții murdari sau îngălbeniți de timp, prin fața marilor instrumente lăcuite în negru.

Șaptesprezece ani, apoi patruzeci și șapte încercară să revină la ea, s-o înghită.

Se așeză în fața marelui pian Steingraeber cu coadă din salon. Nu cântă. Se ridică aproape imediat și merse în camera pe care o numea biroul ei, se așeză la pianul

de studiu. Era o pianină modestă, cu sunet foarte dur. Suna chiar mai rău decât pianina lui Georges de la Teilly. Ann cântă. Improviză pe tema unei vechi melodii sanscrite pe care-o editase la Roland, mai demult, printre alte lucrări. Fusese singurul ei recurs, întotdeauna.

Apoi își spuse că toate astea contau, probabil, destul de puțin. Piane se găseau peste tot.

*

Mâncă un iaurt cu ananas găsit într-un colț. Pe locul unde fusese frigiderul, rămânea un grapefruit. Mai bău un pic de vin alb de Chablis, apoi îl sună pe Georges, la Choisy, urcă în mașină și porni către el. Dormi în patul mamei lui Georges. Casa lui Evelyne Reohlinger nu era nicidecum golită de mobile, cum încercase el s-o facă să creadă. Georges trebuia să fie la Paris a doua zi dimineața. Se culcară imediat după cină. La ora șapte dimineața porniră spre Paris. Ann îl invită la ea să vadă pustiul, praful ce rămâneau în fosta ei casă.

— Nu, mulțumesc.

Georges voia să aștepte un taxi la semaforul din intersecție. Insista. Dădea din cap că nu. Îi explica lui Ann că nici nu se gândea să intre în fosta ei casă. Casa aceea aparținea „celeilalte vieți" a lui Ann. Prefera *de-o mie de ori* să fie o parte din secretul ei, decât martor la ceea ce fusese viața ei cu Thomas.

— Nu mă interesează, spunea el.

Îi făcu la revedere cu mâna, ca pe vremea când era un copil.

Ann parcă mașina în fața casei.

Rămasă singură, puse niște rufe la spălat, apoi plecă la poștă. Cumpără două cutii de carton pentru colete poștale. La întoarcere, trecu pe la lăcătușul din colțul străzii. Lăcătușul nu era acasă.

Vorbi cu soția lui, o întrebă când putea să-l trimită până la ea.

— N-o să întârzie mult, îi spuse femeia.

Revenită acasă, se uită prin hârtiile lui Thomas (fisc, bancă, livretul militar, cartea de alegător) și fu uluită să constate cât de puține lucruri păstra. Un colet poștal fu suficient pentru toate.

La ora zece, lăcătușul sună la ușă, trimis de nevastă-sa. Schimbă broasca de la poartă și pe cea de la ușa casei.

— Poftiți broaștele vechi și cheile, doamnă. Sunt ca și noi.

— Atunci păstrați-le.

Lăcătușul le puse în geantă.

— Plecați?

— Da, plec.

— Ați vândut casa?

— Da.

— Atunci de ce ați mai schimbat broaștele?

— Pentru că ieri mi s-a furat un rând de chei.

— Și unde vă duceți?

— La maică-mea, în Bretagne.

— O hotărâre înțeleaptă.

Ann îi mulțumi pentru înțelegere.

Pe urmă aștepta în casa aproape goală.

La ora paisprezece, fură închise contoarele de gaz și electricitate. Funcționarul îi spuse că sumele încasate în plus vor fi vărsate în contul ei.

— Oricum, plata mi se reține automat, din cont. Scuze că nu vă pot oferi o cafea. Nu mai am filtru de cafea.

— Oricum, doamnă, nici curent electric nu mai aveți.

Izbucniră în râs amândoi.

— Vă doresc mult noroc, doamnă, îi spuse el destul de enigmatic, întinzându-i mâna.

Mâna aceea întinsă fără motiv îi făcu enorm de bine. Se duse și umplu al doilea colet poștal cu hainele rămase

de la Thomas. Era prea voluminos. Renunță. Luă cutia boțită și goală, bluzoanele, costumele, cămășile și arun că totul într-un tomberon de pe stradă.

Scrise adresa de la serviciu a lui Thomas pe unicul co let poștal umplut înainte. Nu puse în pachet nici o scri soare.

*

Apoi plecară cele trei piane. Nu mai izbuti să discute cu hamalii. Respira greu, dureros. După ce camionul lor uriaș plecă, rămase așezată pe trepte, în aerul călduț, contemplând ulmul desfrunzit, grădina goală, tufele anemice de trandafir.

Mătură pe jos o ultimă oară, apoi urcă în Renault-ul împrumutat. Ajunse la Choisy. Făcu o baie, puse un ultim rând de rufe în mașina de spălat.

*

Plecară să cineze la un restaurant, pe malul Marnei, puțin mai departe. Sosiră prea devreme. Patronul le spuse să revină la opt și jumătate.

— Sau ați putea, până atunci, să beți ceva...

Georges se întoarse spre Ann:

— Vrei un aperitiv?

— Nu am chef să beau. E o vreme ciudată, îi spuse ea.

— Sufocantă.

— Sufocantă și călduță. Am senzația că se respiră greu.

— Poluarea, zise patronul.

— Aș prefera să rămânem afară, spuse Ann.

— O să ne plimbăm pe malul Marnei, îi spuse Georges patronului.

Plecară.

Priveau, la picioarele lor, râul fetid.

Valea Marnei – ca și Parisul – puțea îngrozitor.

O duhoare cumplită de oameni, de industrie, de motorină, de tutun, de sudoare, de săpun acru otrăvea aerul.

— Iarna asta atât de caldă mă sperie, Georges, spuse Ann deodată.

El se uită la ceas.

— Vino.

Merseră cu repeziciune. Ann îl ținea de braț. Ajunși într-o piață vastă cu ziduri goale, Georges deschise ușa unei biserici micuțe.

În biserică, măcar era frig.

Naosul mirosea a tămâie amestecată cu mușchi, a mucegai, a pădure și a ciuperci.

Se așezară cu plăcere pe scaunele din pai împletit, dar în scurt timp veni un preot (un individ în trening) și le spuse că trebuia să închidă biserica.

— Biserică... e cam mult spus, mârâi Georges.

— E mică, dar tot biserică e.

— Părinte, cât timp rămân deschise bisericile, în zilele noastre?

— Cât ține slujba.

— Și după aia Dumnezeu nu mai e în biserică?

— După aceea, domnule, Dumnezeu rămâne singur, îi răspunse preotul sportiv.

Apoi închise ochii. Își ținu pleoapele închise. Îi spuse lui Georges, pe un ton condescendent:

— Dumnezeu e tot aici, dar e singur.

*

L-au părăsit pe preot, au părăsit biserica, mucegaiul, singurătatea, l-au părăsit pe Dumnezeu, au părăsit piața, au părăsit Marna. Au mâncat.

Subit, pe Georges îl apucă un soi de teamă.

— Și dacă Thomas n-a plecat la Londra? Dacă în seara asta el și iubita lui vin să cineze aici, în restaurant?

Ann râse.

— Ar fi ciudat, dar nu ar schimba nimic; totul e pregătit temeinic.

Georges rămânea totuși îngrijorat. De fiecare dată când auzea ușa, întorcea capul.

— Nu-ți face griji, îi spunea Ann. E la Londra.

— Și dacă nu e la Londra?

*

— Mulțumesc, Georges, îi spuse ea.

Terminaseră cina. Mergeau din nou de-a lungul Marnei. Băuseră. Se țineau de mână. La mal erau două sălcii. Un șir de schifuri maronii, apoi mai multe caiace de un singur loc, de toate culorile, legate între ele. Pe neașteptate, Georges o cuprinse la piept. O sărută cu febrilitate. Ea îl respinse.

Îi spuse:

— Promite-mi că nu mai repeți niciodată tâmpenia asta.

Georges clătina din cap.

— Da, e o greșeală, recunoscu el.

Era tulburat de ceea ce făcuse.

— O să te întorci totuși?

— Da.

— Atunci vom rămâne în *copilărie*, spuse Georges suspinând.

— Da. Exact.

— Ca în cantina școlii!

Georges râse. Îi luă din nou mâna.

— Ne întoarcem la școală, îi spuse el. Ne așezăm la rând, în curte. Sora Marguerite bate din palme. Intrăm în sala încălzită.

Mână în mână, părăsiră malul apei. O luară pe bulevard, tot pe jos. Georges se plângea.

— Când mă gândesc că tu ai reușit să vinzi totul, iar eu nici măcar n-am terminat să pun un pic de ordine în casa mamei!

— Lasă că nici nu ți-ai dat osteneala.

— Ann, tu ești o expertă, n-ai vrea să te ocupi tu?

— Nu.

— Ești o nesuferită.

— E puțin spus. Sunt încântată că voi merge să găsesc soarele, cerul albastru.

— Mi-ar fi plăcut să văd munții Atlas, spuse Georges.

— Să nu te trezești, mâine dimineață. Plec foarte devreme.

— Și micul dejun?

— O să beau o cafea când ajung la Paris.

— Dă-mi de știre când intri în deșert. Telefonează-mi când începi să urci pe munte. Când ajungi la primele oaze.

— La primele oaze.

— Sună-mă de îndată ce poți.

— Îți promit, îi spuse ea.

— Dă-mi noul tău număr de telefon de îndată ce poți.

— Îți promit, îi spuse ea.

— La începutul săptămânii.

— Îți promit, îți promit, repetă ea.

*

La ora șase dimineața, o șterse. Nu-l trezi pe Georges Roehl. Se urcă în mașină. Ajungând la Paris, vru să ude grădina pentru ultima oară. Umblă prin grădină cu un furtun galben, jalnic, în mână. Nu era nimic de udat. Doi trandafiri iernatici. Îi culese pe amândoi. Îi vârî în poșetă. Luă coletul poștal. Încuie cu cheile noi ușa casei și poarta grădinii. Duse Renault-ul împrumutat la garajul din Bagnolet. Precontractul urma să fie semnat la ora

cincisprezece, în arondismentul VIII. Îi era puțin foame. Cumpără un ziar, bău o cafea. Mâncă o salată. Își zise: „Voi bea în sănătatea mea" și bău un pahar de Bourgogne. La ora cincisprezece, intră în oficiul poștal din cartier, se așeză la rând. Ajungând la ghișeu, expedie coletul pe adresa de la serviciu a lui Thomas. Sună la agenția imobiliară din arondismentul VIII. Da, cumpărătorul semnase. Închise telefonul. Părăsi oficiul poștal. Luă un taxi până la Gara de Nord.

Capitolul XII

Ann aşteptă la rând, la un ghişeu din gară. Cumpără cu bani gheaţă un bilet pentru Anvers. Cu biletul în mână, urcă apoi la etajul superior, unde se aşteptau trenurile spre Londra. Se aşeză pe o bancă şi îşi distruse cardul pe îndelete, împăturindu-l şi despăturindu-l. Aruncă două bucăţi din trei într-o pubelă de pe peronul Eurostarului.

Coborî din nou. Urcă în Thalys[1]. Când trenul porni, intră în toaletă. Aruncă în closet bucata de card rămasă. Îl sună pe Georges pe mobil.

— Totul e în regulă, îi spuse ea. Sunt la Roissy. Mă urc în avionul de Maroc.

— Te sărut.

Scoase telefonul mobil şi începu să-l facă bucăţele. Se amuză să arunce bucăţile încet, una după alta, prin gaura WC-ului. Coborî la Bruxelles. Luă imediat alt tren spre Liege. Se gândi la Thomas, la mutra pe care o va face revenind la Paris. Îşi imagină stupoarea lui. Speră că va suferi. Şi-l imagină în acel moment, la Londra, trecând pe un chei al Tamisei. Se amuză – de mai multe ori, reluate meticulos – imaginându-şi senzaţia lui, a doua zi, când va încerca să învârtă cheia într-o yală ce nu se va deschide. Când va trebui să se încline în faţa evidenţei şi să priceapă că toată viaţa lui cu Ann Hidden – mai puţin

1 Eurostar, Thalys, trenuri de mare viteză care fac legătura între Paris şi Londra, respectiv Bruxelles. (N. tr.)

câteva acte pe care le va găsi peste un ceas la birou – dispăruse, era de negăsit, se volatilizase în spațiu, sorbită de un gol mult mai gol, mai amețitor și mai abstract decât cerul, cerul astral.

Coborî la Tienen. Cu valiza de piele în mână, traversă piața goală. Se îndreptă spre supermagazinul din colțul pieței. Cumpără o geantă de umăr din pânză cenușie. Își cumpără o fustă neagră, o haină din imitație de piele, un costum de baie cafeniu. Se schimbă complet în cabina de probă. Luă un taxi. Urcă în camera de hotel. Dormi. A doua zi, vârî lucrurile vechi în geanta veche, pe cele noi le puse în geanta de pânză cenușie, ieși în oraș, aruncă geanta de piele într-o pubelă mare de metal. Luă autocarul spre Maastricht. Trecu granița pe la Lanaken. Mâncă la Düren. Era Lăsata-secului.

Merse de-a lungul Rinului într-un autocar plin cu turiști englezi. Era Miercurea cenușii.

*

Așteptă să coboare toți pasagerii din autocar. Coborî fără grabă. Intră într-un magazin de articole sportive din Fribourg. Un pantalon pană, o canadiană albă din țesătură sintetică, o pălărie, mănuși de blană. Cumpără un rucsac mare, roșu, în care vârî totul. Plătea totul cu bani gheață. Zona euro, constată ea, prezenta mari avantaje.

Se duse la o piscină, înotă îndelung. În cabină, când se îmbrăcă, vârî lucrurile vechi în geanta de pânză cenușie.

Aruncă totul la pubelă, în curtea din spatele piscinei.

Cu părul încă umed, intră într-un salon de coafură. Se tunse foarte scurt, își vopsi părul în blond, cu șuvițe decolorate.

Privindu-se în oglindă, la coafor, își spuse că renunțând la tot se putea să fi renunțat la ea însăși.

În oglindă, avea un aer de-a dreptul rătăcit. Părea bătrână. Se pedepsise într-un mod absurd pentru o greșeală lăcută de altul. Nu mai avea nimic. Nimeni nu mai putea s-o contacteze ori s-o găsească.

Își spuse că puțini o mai puteau recunoaște, de vreme ce ea însăși, privindu-și noul chip în oglinda unui coafor german, se întreba neliniștită cine este.

Luă din nou autocarul. Trecu frontiera elvețiană mai sus de Tuttlingen. Când zări primul lac, era fericită, era ui al nouălea cer.

*

La Bienne, avu curajul s-o sune pe maică-sa, de la hotel.

— Thomas telefonează întruna.

— Nu-i răspunde, mamă.

— Fac ce vreau, fiica mea. Tu unde ești?

— Sunt la Londra. O să ne întâlnim aici. Nu-ți face griji, mamă. Sunt lucruri care se întâmplă în orice cuplu. Nu-ți face griji, mămico.

— Ba uite că îmi fac, fetițo. Asta e tot.

Capitolul XIII

Ceva din vechea natură persistă în Engadine[1]. Pădurile sunt aceleași ca înainte de venirea omului în Europa. Lacurile sunt aceleași. Aerul are o puritate sau mai curând o transparență cum nu mai există nicăieri în lume. În primele zile, umbla singură de dimineață până seara. Vremea era la fel de călduță. Rătăcea prin păduri fără să se gândească la nimic. La prânz, își trăgea un șezlong la soare, în balconul camerei. Se uita la pescarii care-și încercau barca pe lac, plutind pe luciul lui și visând la isprăvi pescărești.

Se uita cum soarele proiecta umbre imense.

Seara, vecinii de cameră – la fel ca pe vremuri – nu vorbeau, ci șopteau. Lunecau ușor pe parchetul ceruit. Fețele de masă erau apretate. Nimeni nu pufnea în râs când mânca.

După două zile, hotărî să facă o cură termală completă. Timp de o săptămână, fu una cu trupul ei. Se cufundă în propriu-i trup. Își simți trupul până la limitele lui – adică douăzeci de degete, un nas, un pic de sex care începe să trăiască în timp ce dormi.

*

Ochi mari întunecați, gene lungi, frunte netedă și degajată, buze cărnoase frumos conturate, păr blond cu

1 Canton din Elveția, pe valea râului Inn. (N. tr.)

șuvițe decolorate, tuns scurt, canadiană albă din țesătură sintetică.

O admiră pe această femeie care pășește prin zăpadă.

Cinează împreună.

*

Auzi niște pisici miorlăind. Țipau ca niște copii. Deschise ochii. Aprinse lampa de pe noptieră și se uită la ceas. Era ora trei.

Departe, pe o terasă, două pisici miorlăiau, scheunau, țipau, se iubeau.

Se întoarse și îl privi pe bărbatul ce respira lângă ea.

Îi atinse părul scurt de pe ceafă, straniu, ca o perie aspră.

Se apropie, se lipi de trupul mare și cald. Mirosul lui îi făcea bine.

Scobitura gâtului era moale.

Adormi în ea.

*

Cei care nu ne merită nu ne sunt credincioși.

Iată ce-și spunea Ann în visul pe care îl visa.

Au primit să ne fie alături, dar nu cu lașitatea sau cu lenevia lor, nu cu indiferența, cu trândăvia, cu nevolnicia sau cu prostia lor.

Observăm, așezate în fotoliile noastre, întinse în căzile noastre de baie, culcate în paturile noastre, creaturi apatice sau absente pentru care nu mai existăm.

Nu pe ele le trădăm părăsindu-le.

Pasivitatea și văicăreala lor ne-au abandonat, înainte să ne treacă prin gând să rupem cu ele.

Noaptea părăsi lacul Como.

Ann trecu a treia frontieră fără nici o problemă.

*

Dacă destinul este acel impuls care, venit din exteriorul unei ființe, o subjugă și o trage după el, fără ca ea să-i înțeleagă măcar o clipă natura, atunci Ann avea un destin. Era conștientă de el. Își spuse: „Nu știu unde mă duc, dar alerg într-acolo cu hotărâre. Îmi lipsește ceva, ceva în care simt că-mi va plăcea să mă pierd".

*

Pe drumul de munte care-o ducea în Italia, fu controlată o singură dată. Fără măcar să deschidă pașaportul pe care-l întindea Ann, cei doi vameși îi oferiră o floare de afin crescută întâmplător într-o rază de soare. Simți o bucurie pe cât de neașteptată, pe-atât de violentă atunci când, scoțându-și mănușa, o luă între degete. În mâna ei, floarea aceea minusculă era un semn miraculos.

Înfofolită în haina albă din țesătură sintetică, își continuă drumul până la Lecco.

Luă un autocar până la Monza, unde se duse la aeroport.

PARTEA A DOUA

Capitolul I

Circulația era blocată. La Napoli, era un martie călduț și lipicios. Toată lumea claxona. Cearșafuri – ude – erau întinse la uscat, în vânt. Fluturau zgomotos, peste tot, pe balcoane, pe acoperișuri, printre antenele de televiziune. Norii de ploaie îngrămădiți peste Vezuviu se adunau, creșteau.

Avionul aterizase într-o burniță amestecată cu păcură.

Apoi autocarul înghețat pe pista aeroportului.

Apoi taxiul umed.

Apoi hotelul neîncălzit.

În zori, golful Napoli rămase învăluit în ceața lui.

Lângă palatul Sanseverino, cumpără un telefon mobil cu cartelă internațională. Un băiat cu părul roșu i-l deblocă imediat, pe o străduță învecinată. Cumpără mai multe cartele. O sună pe Véri, la farmacie, să afle vești despre maică-sa. În Bretagne totul era în regulă, chiar dacă Thomas o asalta pe doamna Hidelstein aproape-n fiecare weekend.

— Tu unde ești? o întrebă Véri.

— În Irlanda, îi răspunse Ann.

Își schimbă din nou hainele. Cumpără – cu plăcere – o geantă mare din piele de culoare deschisă, fuste italiene de bumbac amestecat cu mătase, pulovere de lână, niște blugi cenușii, o haină de ploaie galbenă, marinărească. Renunță la hainele de munte. Aruncă rucsacul. Când

ajunse la debarcader, continua să plouă ușor. Șoferul de taxi îi spuse că va mai ploua trei zile.

— Până apare luna nouă.

Scândurile punții de lemn erau putrezite, înmuiate, alunecoase.

Viața ei? *Mancanza.*

Puntea se mișca periculos sub tălpile ei.

Se așeză.

Stând pe banca de lemn udă, îl sună pe Georges Roehl. Ce mai e nou cu râul, cu Gumpendorful ei? În Bourgogne totul era în regulă. Nu, încă nu golise casa din Choisy.

— Unde ești acum?

— Zagora este un oraș superb, îi răspunse ea.

Sosi vaporașul turistic.

Te temi, uneori, înaintând pe apă, să te unești cu ea, să cazi în ea, să mori.

Intră în cabină. Se așeză la o fereastră. Deodată, avu o senzație pe care n-o avea prea des. Ceea ce făcea să-i bată inima nu mai era angoasa.

Era vechea amărăciune solitară, mai veche decât toate sentimentele.

Era – în sfârșit – teama care le-a generat pe toate celelalte.

Rătăci de la o insulă la alta, de la o faleză la alta, fără să mai revină vreodată la Napoli.

Ezită între două hoteluri delicioase, unul la Ravello, altul pe mica insulă Ischia.

Alese micul hotel de pe insula vulcanică, din fața vechiului Castello[1], pentru o cameră cu acces direct pe plajă.

Camera avea o terasă lungă, liniștită, separată de restul hotelului.

---

1 În italiană în original, castel, cetate, burg. (N. tr.)

Deschideai fereastra. Mai întâi vedeai golful, insula Procida.

Apoi vedeai cerul nesfârșit care se întâlnea cu apa.

*

Într-o noapte când nu putea nu dormi, stând în picioare, goală, își făcuse mișcările de gimnastică (repeta aceleași lungi secvențe de mișcări, irepresibil, de fiecare dată când avea insomnii). Istovită, împingând cu fruntea perdeaua de la fereastră, lăsându-se cu toată greutatea pe frunte și cu fruntea pe geam, observa golful în noapte, golful superb, cu lumini atât de puține, atât de străvechi.

Simți o bucurie surdă.

Apoi un fel de beție fremătă în ea, urcă măturând totul, până când ajunse să pulseze, până când în sfârșit simți un nod în gât.

Din cauza insomniei, a treziei, tot trupul începu s-o furnice.

Își trase halatul alb de hotel. Deschise fereastra, înaintă pe terasa ce dădea spre mare.

Se ghemui, înfiorată, pe marginea băncii de fier.

Era între două și trei noaptea.

Deodată, o dungă de lumină începu să lucească la celălalt capăt al golfului. Soarele răsărea peste Sorento. Începutul zilei fu sublim. Tot restul dimineții umblă pe drumurile insulei.

La prânz îi telefonă lui Georges:

— Totul e sublim. Acum sunt la Ischia, lângă Napoli.

— Te credeam la Zagora. Te vedeam la volanul unui jeep, în Tassili.

— Există avioane...

— Nu știu nimic despre Ischia.

— Georges, am ajuns să fiu fericită.

— Dumnezeule! Nu spune că ești fericită!

— Ba da. Sunt fericită.

— N-am suportat niciodată oamenii care se pretind fericiți.

— De ce?

— Pentru că mint. Și mi se face frică.

— Puțin îmi pasă că ți-e frică. Nu mint. Sunt fericită. Sunt fericită pe insula mea.

— Vrei să spui că Ischia este o insulă?

— Da.

Îi explică unde, în ce fel de loc se afla. Ce animal independent și uluitor era acest loc. Cum descoperea primăvara care începea aici. Georges asculta fără să înțeleagă. O întrerupse:

— Știi, am găsit un cumpărător pentru casa de la Choisy.

— Îți doresc noroc, Georges.

— Ești drăguță. Pentru mine înseamnă atâta bătaie de cap. Pare un ins de treabă. Nu va umili amintirea mamei care mai bântuie printre pereții casei.

— Ești nebun.

— Tu ești nebună – să spui că ești fericită.

— E adevărat.

— Se pare că nu-mi duci dorul.

— E adevărat, dar vino de îndată ce poți. După ce vinzi, vino aici să te odihnești. O să vezi. E minunat. Mi s-a părut că știu orice loc de aici, dintotdeauna. M-am simțit de îndată acasă, pe poteci, pe străduțe, pe treptele pieptișe ce duc la piețe minuscule, pe cei trei mici vulcani, în păduri, pe pantele abrupte, în nori. Mă simt acasă peste tot. Oamenii sunt fermecători. Nu e picior de francez. Numai italieni din Napoli sau ruși.

— Și nu te simți prea singură printre ruși?

— Uneori mă simt foarte singură, iar asta începe să-mi placă tot mai mult.

— Eu unul nu mai știu dacă-mi place chiar atât de mult, murmură Georges.

— Vreun semn, de undeva?

— Nimic, de nicăieri. Decât că, uite, Gumpendorful tău e gata și te așteaptă. Freamătă de nerăbdare. Se năruie. Riscă să cadă în râu, peste luntrea cea neagră, peste măcești uriaș.

— Te sărut, Georges.

— Te aștept, Eliane. Mi-e dor de tine.

Era la prânz. Ann închise telefonul.

Începu să-și mănânce porția de caracatiță, la masa ei de la birtul din port.

Bărcile din fața ei se ciocniră cu un zgomot atât de bizar că o făcu să-și ridice privirea. Două bărci roșii una după alta. O barcă albastră, două bărci roșii, o barcă albastră. Era bizar. Era un semn bizar. Începea să bată vântul. Vinul de pe insulă era delicios.

*

Ann Hidden spunea:

— În apa mării există o lumină difuză ce pare să urce din străfunduri. Nu ajunge niciodată la suprafață, dar dansează sub trupuri, sub alge, în umbra stâncilor din Ischia. Poate e de origine vulcanică. Trupurile care înoată aici sunt mângâiate de o lumină ce nu pare să vină de la soare.

Când se făcea ora scăldatului, mergea în camera ei să se schimbe, peste costumul de baie își punea halatul de bumbac alb al hotelului, lua în picioare sandalele de plastic alb-crem din dotarea hotelului.

Trecea peste stânci și cobora exact sub terasa camerei ei.

Nu exista cărare.

Sandalele de plastic lunecau pe ácele căzute din pini.

Lăsa halatul pe o balustradă de fier înfiptă acolo și care nu servea la nimic, apoi se arunca în mare.

*

Singură, dormi din ce în ce mai puțin. De aceea, noaptea, citea. Rugase la recepție ca prima cameră în care se face curat să fie a ei. Îndată după sosirea femeilor de serviciu, camera era terminată. Ieșea din hotel la prima mijire a zorilor, între cinci și șase. În blugii ei cenușii și cu baschetii galbeni, hoinărea profitând de liniște și răcoare, în umbrele atât de lungi de la sfârșitul nopții sau din zori, ieșea din mica stațiune balneară, o lua pe poteci, umbla prin iarbă, își uda picioarele în roua din vii, din livezile cu măslini, din tufișuri, încerca să se rătăcească, îi plăcea să se rătăcească, reușea să se rătăcească. Tot ce putea ascunde un zid sau un gard îi trezea interesul. Nu simțea nici un regret pentru casa de la Paris și nici, e drept, pentru căsuța improvizată, înecată în iederă, de lângă Yonne, a lui Georges Roehl. Orice ungher în care putea rămâne fără să fie văzută – chiar și gluga impermeabilului galben, un colț de zid sau de stâncă – o făcea fericită. Îi era suficient, lângă trup, un colț în care să fie la adăpost de priviri. O cameră fără ferestre indiscrete în față, în care să se ascundă. O mică terasă sau un colț de balcon în care să-și retragă trupul și să pândească lumina. Umbla în lumina care se năștea. Pândea obiceiurile oamenilor în zori, primele gesturi când se decide tonul zilei, becul aprins în bucătărie, ușa deschisă ca să intre un câine în casă, oamenii care se îmbrăcau, se pieptănau, se depărtau brusc de oglindă ca să se vadă mai bine. Când soarele se înălța, când străduțele se umpleau de viață și forfotă, de miros de tutun, de miros de cafea cu lapte, de apă de colonie, Ann oprea un mini-taxi care-o aducea la hotel pârâind și claxonând. Lua un mic dejun pantagruelic în sufragerie, sub arcadele albe acoperite cu iederă înmugurită, întinzând ici și colo frunze cleioase încă de sevă. Se odihnea în fața piscinei în care scotea

aburi apa călduță a vulcanului. Înaintea ei, cu două-trei ore înaintea rușilor, nemții plonjau împroșcând totul în jur. Aștepta să se golească piscina de nemți ca să înoate la rândul ei, îndelung. Șiroind de apă, urca în camera ei, făcea un duș, se strecura în pat, lucra.

Acolo a compus micul cvartet dedicat lui Katherine Philips.

Își aduse de la Napoli un computer; după ce și-l instală în cameră, începu să comande prin Internet partiturile și cărțile de care era interesată.

Capitolul II

„O Oh how I!" fredonă ea timp de mai multe săptămâni.

Katherine Philips este o poetesă engleză din secolul al XVII-lea, una dintre cele mai mari. Ea a scris o elegie intitulată *O, singurătate!*, pe ale cărei versuri Purcell a compus un cântec ce rătăcea la nesfârşit.

Aceste versuri se potriveau acum vieţii lui Ann.

Obrazul i se ascuţise. Trupul slăbise şi el. Îi rămâneau doar oasele, tristeţea şi o stranie eleganţă foarte recentă.

Părul îi crescuse şi începea să-l poată aduna din nou într-un coc micuţ.

Pielea îi era mai întinsă şi mai arămie. I-o netezise apa mării, cura termală din staţiunea helvetă.

Rochiile erau cam largi pe trupul ei, dar arătau bine, cădeau perfect pe ea.

După atâta înot, era mai subţire. Înota singură. Umbla singură. Mânca singură. Citea în colţul ei.

O solitude
my sweetest sweetest choice
devoted to the Night.

Acest refren revenea mereu în cântecul lui Purcell şi funcţiona ca o progresie armonică.

Avusese întotdeauna un mers hotărât, mişcându-şi energic coapsele şi genunchii, ţinându-se drept.

O Oh how I
solitude adore!

Katherine Philips notase în poemul ei:

O voce solitară, nimănui adresată, se înalță în adâncul sufletului,
imaterială ca o rază de soare,
extaz în sânul naturii,
Nativitate a Timpului.

*

Încălțări din ce în ce mai neîngrijite,
murdare,
pline de noroi,
pline de buruieni,
de-atâta mers, pe toată insula. Mergea întruna. Colinda, bătea iar și iar toate drumurile, cobora în goană cărările vulcanului, în fiecare zi.

*

Toate lucrările compuse de ea ar fi putut încăpea într-un mic florilegiu. Cânta foarte puțin. Tot ce reușise să scrie fusese înregistrat. Nu-i plăceau creatorii. Nici interpreții. Nici criticii. Nici muzicologii. Nu-și complica niciodată viața întâlnindu-i. Nu citea niciodată biografiile, nici volumele de corespondență, nici anunțurile mortuare. Nu iubea decât lucrările, iar dintr-o lucrare, fragmente. Tot ce prețuia din muzica scrisă ori transcrisă vreodată ar fi putut intra într-un volumaș unic. O carte ce s-ar fi putut numi *Nativity of Time*, dacă editorul ar fi acceptat să reia cuvintele lui Katherine Philips. Esențialul e atât de ușor de transmis.

*

Într-o zi, un semn prevestitor o îndemnă să plece la Milano. Presimțirile misterioase nu modificau, poate,

mersul zilelor, dar scoteau la iveală ocazii. Provocau îndrăzneli subite.

Intră în vechiul imobil vienez. Apăsă pe vechile butoane de fildeș chemând ascensorul.

Chemă vechiul ascensor vitrat, fragil, din lemn exotic.

Se strecură printre cele două uși strâmte, cu sunet de clopoței.

Ieși din colivia de sticlă sonoră și tremurătoare.

Rămase neclintită, anxioasă, în fața ușii negre, masive, a apartamentului din Milano.

Avea un nod în gât, ca pe vremuri.

Aproape că nu avea aer.

E îmbrăcată cu o fustă verde (verde pal) și un pulover pe gât, negru.

Stă la pian.

Maestrul stă în spatele ei.

Ann îi explică zadarnic piesa pe care tocmai a compus-o.

El nu o înțelege. Nu înțelege ce cântă ea. Nu înțelege ce-i spune. Fuge când mâna maestrului se lasă pe umărul ei.

*

Căci viața între femei și bărbați e o furtună permanentă.

Între chipurile lor, aerul este mai intens – mai ostil, mai fulgurant – decât între arbori sau pietre.

Uneori, rareori, în rarele clipe frumoase, fulgerul cade cu adevărat, ucide cu adevărat. Este iubirea.

Cum e bărbatul, așa e și femeia.

Cădeau în spate. Cădeau pe spate.

Capitolul III

Într-o dimineață, văzu pancarta cu inscripția „Vendesi" pe balconul unei vile mari, galbene. Ann Hidden intră în curtea vilei.

Merge pe lângă imensa piscină din piatră roz, poroasă.

În fața ei, doi chiparoși întunecați se detașează pe cer. Pe pereții galbeni, obloanele frumoase sunt cenușii. Ann cercetează grădina.

Își dădu seama că începea să nu mai suporte viața de hotel. Programul aproape monastic al acestei vieți, șușotelile personalului, ritmul întotdeauna silnic, aproape tiranic, mirosurile. Mai ales mirosurile. Mirosurile atât de violente ale meselor, ale curelor, mirosurile de noroi, de sulf, de tutun, de săpun și de lenjerie cărată pe coridoare. Ann însă detesta curățenia sclipitoare, confortul absolut, făcut anume pentru turiștii care nu doreau decât să fie nicăieri, departe de suferință, în vecinătatea morții pe care ei o numeau vacanță.

*

Ploaia începe brusc.

Ann aleargă.

Iese grăbită din vila care este de vânzare.

Pereții se întunecă. Pe panta vulcanului curg pârâiașe. Toată colina curge sub picioarele ei. Micile torente năvălesc spre mare.

Locurile prin care trece sunt goale.

Răspântiile sunt pustii.

În fața bisericilor, se adună femei în negru, încearcă să-și pună trupul la adăpost sub portic sau în penumbră.

Acoperișurile mașinilor răsună sub asaltul apei.

— Ce ploaie! spune ea scoțându-și impermeabilul, după ce a intrat pe ușa turnantă a hotelului.

— Da. Într-adevăr. E înfricoșător!

Intră în baie, apoi revine în cameră cu capul înfășurat într-un prosop în care își usucă părul. Și-a scos puloverul.

— Mi-e frig, rostește ea cu voce tare.

Camera de hotel e înghețată. Ar vrea să ardă focul. Se gândește: „Îmi trebuie un cămin. Am nevoie de un cămin. Am nevoie de un acoperiș. Am nevoie să îngrijesc ceva mai concret decât un cântec. Am nevoie de o grădină în care să pregătesc această primăvară. Am nevoie de-o casă."

În timp ce-și spune aceste cuvinte, își scoate fusta și ciorapii.

Se strecoară în pat.

Cu pătura trasă până sub bărbie, cu capacul pixului între dinți, scrie.

*

Citea: Împăratul Augustus, care nu iubea oamenii, s-a îndrăgostit de un loc.

A schimbat insula Ischia cu Capri atunci când i-a descoperit, în ceață, vraja.

Kaproi, insula cu mistreți, aparținuse până atunci comunei grecești Napoli.

Mai târziu, împăratul Tiberiu și-a făcut din ea reședința neoficială, cu douăsprezece palate zodiacale (la fel cum regii din dinastia Valois au ales Loara).

Ann Hidden lăsă pe nisip ghidul turistic.

În aer plutea parfumul primilor trandafiri.

Era călduț.

Se scăldase. Apoi se lungise pe plaja hotelului, mai jos de piscină. Citea o carte împrumutată de la biblioteca hotelului și care povestea istoria insulei de care se îndrăgostise.

Nisipul era de un cenușiu mai pal decât cerul în zori.

Se întoarse spre colina albastră și, pe colina albastră, avu impresia că vede un acoperiș albastru.

*

Era Vinerea mare. Era 25 martie.

Către Georges:

— Am văzut cărarea printre eucalipți. Nu am văzut casa. Când încerci s-o privești de pe plajă, pinul parasol din dreptul ei o ascunde. Iar de pe drumul de coastă care duce la ea se vede doar o parte din acoperișul albastru.

— Am fost să-ți verific cutia poștală, îi spuse el. Ți-a venit înștiințarea de plată pentru impozit.

— O să plătesc prin Internet. Va fi mai simplu. Mulțumesc, Georges. Mă ocup eu, direct.

Îi vorbi despre vila pe care o descoperise cu câteva ore în urmă, printre arbori.

Se duse s-o vadă din nou.

Era totuși destul de departe de plajă. Trebuia să urci o cărare pieptișă, invadată de vegetație, întunecată, apoi te pomeneai față-n față cu fațada din piatră neagră vulcanică. Casa avea, într-adevăr, un acoperiș de ardezie atât de lucios încât părea albastru.

O mai văzu de vreo douăzeci de ori până-i trecu prin gând că ar putea locui acolo cândva.

O iubi înainte de a crede că poți să te îndrăgostești de un loc din acest univers.

Casa de pe faleză era, la drept vorbind, o casă aproape nevăzută. Oriunde te-ai fi aflat – pe plajă, sau la masă, în birtul unde Ann mânca o salată la prânz, sau pe drum –, nu vedeai decât o parte din acoperișul albastru, la jumătatea colinei, pe coasta dinspre mare.

Terasa și casa fuseseră săpate în stâncă, în cea mai mare parte.

Nu era de vânzare.

Nu era locuită.

*

La adăpostul stâncii, vila domina de sus marea.

De pe terasă, priveliștea era infinită.

În prim-plan, la stânga, Capri, capul Sorento. Pe urmă apa, cât vedeai cu ochii. Când începea să privească, Ann rămânea încremenită. Nu era un peisaj, era cineva. Nu era un om, nici un zeu, desigur, dar era o ființă.

O privire stranie.

Cineva. Un chip precis și indescriptibil.

Încercă să afle cine erau proprietarii acelei case lungi, înguste, pustii, ce domina marea către sud-est – sau măcar să-i afle povestea.

Agențiile imobiliare nu știau nimic.

De la preotul micii biserici din Sorento reuși să afle numele proprietarului. Era o țărancă. Ferma ei era situată în celălalt capăt al insulei, la Cava Scura, lângă San Angelo. Ann se duse până acolo cu autobuzul.

— Nu știu nimic. Bunicul a murit în 1870.

— Ah! exclamă Ann.

— Signora, de ce ați suferi aflând că bunicul meu a murit în 1870?

— Signorina, preciză Ann.

— Sunteți franțuzoaică, signorina?

— Da.

— Mă gândeam eu. Aș vrea să mă-nțelegeți, signorina, bunicul e bunicul meu. Nu e vorba de bunicul *dumneavoastră*.

— Da.

— Deci nu dumneavoastră trebuie să-l plângeți.

— Da.

— În plus, 1870 în Italia nu-i totuna cu 1870 în Franța.

— Da.

Tăcură.

Ann Hidden reluă:

— Nici 1920 în Italia nu era totuna cu 1920 în Franța.

— Dar Ischia, signorina, nu e *defel* Italia. O să vă spun: nimeni nu izbutea să cultive mai nimic în grădină. Bunicul a construit căsuța aceea pentru sora lui, mătușa mea Amalia. Mătușa Amalia a murit. Bunicul a murit. Tata a murit. Tata e ultimul care a locuit acolo. Și-a trăit în ea anii de văduvie și a murit în ea.

— Îmi pare rău...

— Vă repet, signorina, nu aveți de ce regreta moartea alor mei. Acum aș vrea să mă lăsați, am treabă.

Țăranca nu dorea s-o invite în casă.

Capitolul IV

Într-o zi, când Ann veni din nou la ușa ei, bătrâna țărancă, scoasă din răbdări, se înfuriase pe tânăra turistă venită de la Ischia Porto, care o sâcâia când ea avea de lucru. Îi spuse răspicat s-o lase în pace. Iar ca să fie bine înțeleasă, începu chiar să țipe la ea. Atunci, ridicând și ea vocea, Ann o apucase zdravăn de mâini pe țăranca din San Angelo și se înfuriase la rândul ei. Tam-nisam, strigase:

— Semeni cu maică-mea! Zbieri la mine ca maică-mea!

Bătrâna izbucnise în plâns.

Cele două femei au început să plângă ținându-se de mâini.

Pe urmă au intrat în casă, au băut un pahar de vin licoros muind în el biscuiți dulci și povestindu-și fiecare viața nefericită, vorbind despre bărbații egoiști, libidinoși, tiranici, fricoși, mizerabili. Vorbeau despre fericirile care îmbătrânesc la fel ca trupurile.

*

Peste două zile, Ann Hidden reveni cu un mini-taxi și o luă cu ea. Mașina le lăsă în josul cărării. Urcară spre casa ascunsă de pinul parasol. Până la baza stâncii, panta era abruptă. Nu era chiar pieptișă, dar suia în spirală. În fața ei, bătrâna urca anevoie și începea să gâfâie. Se ținea de o frânghie groasă pe care Ann n-o observase până

atunci, prinsă direct de stâncă, printre tufele de mure și trandafirii sălbatici.

Prin gardul viu puteai zări un zid vechi în ruină; arătând spre el, bătrâna țărancă spuse:

— Aici, pe vremuri, era un turn de pază, împotriva arabilor, dar și a francezilor.

— Da.

— A ajuns grajd pentru măgari. Ai auzit de generalul Murat?

— Da.

— Știi că ne-a invadat?

— Da.

— Și nu-ți pasă?

— Nu.

— De ce-mi răspunzi așa?

— Pentru că eu nu sunt general și nici nu-mi propun să mor mareșal.

Bătrâna se întoarse și o lovi ușor cu mâna în frunte, râzând; apoi continuă să urce.

Trebuia să fii în fața casei – lungă, cu un singur nivel, fără etaj – ca să simți forța stranie pe care o iradia. Văzând-o, chiar și bătrâna fermieră de la Cava Scura se opri și o contemplă în tăcere. Boscheții și gardul viu erau de un verde foarte închis, aproape negru, aproape la fel de negru ca stânca. Terasa era și ea foarte lungă – pe toată lungimea peretelui vulcanic.

Nu vedeai, de acolo, decât colina cu arborii care-o înconjurau, nu vedeai decât marea.

Pretutindeni marea.

Ann iubea tot mai mult acest loc, panorama nesfârșită a mării. Nu vorbea. Lăsa totul în seama bătrânei pe care o ținea iarăși de mână, dar care tăcea și ea.

Un soi de ploaie luminoasă învăluia casa. Era ceva imaterial, puțin opac, ca o ceață de lumină, ca substanța înaltă și granuloasă a aerului.

— De ce nu locuiești aici?

— Picioarele pentru trup, amintirea pentru suflet.

Iată șarada pe care i-o propuse prietena ei, țăranca din Cava Scura, după care adăugă:

— Nu-ți imaginezi cât de violentă e lumina aici, vara. Și căldura! Cum să-ți spun? Cum te cheamă, signorina?

— Ann.

— Pe mine mă cheamă Amalia.

— Ca pe bunica ta.

— *Mătușa*, nu bunica. Tușa Amalia era sora bunicului. Bunicul ținea mult la ea. Spune-mi Amalia. Eu o să-ți spun Anna.

— Amalia, repetă Ann.

— Ei bine, Anna, nu mă-ntreba cât de cald poate să fie aici! Ce fiară poate să fie canicula!

Nici una dintre cheile aduse nu se potrivi în broasca de la intrare.

Bătrâna se așeză pe o grămadă de araci adunați lângă ușă, furioasă că urcase degeaba.

În fața ei, terasa era ticsită pe toată lungimea cu scaune, mese, jardiniere cu lămâi uscați, ulcioare goale.

În spatele ei, peretele din fund era negru. Era tăiat direct în roca vulcanică. Pereții exteriori erau din tuf galben. Ferestrele prăfuite, înșiruite una lângă alta, dădeau spre golf, spre marea imensă și albastră.

Prin geamurile murdare, se zăreau două cămine mari, de un alb cretos.

Liniștea se lăsa pe terasă, luneca printre mesele și scaunele din fontă ruginită împrăștiate peste tot.

Ann se ghemui lângă Amalia, rezemându-se cu spatele de ușă.

Se odihniră.

*

Amalia spuse:

— Trebuie să-l întreb pe frate-meu Filosseno unde poate fi cheia.

— Atenție la picioare, strigă Ann Hidden.

— Filosseno trebuie să știe.

Ann o susținea pe Amalia care cobora poteca abruptă la fel de greu cum o urcase.

— Cred că tatei i-ar fi plăcut de tine, îi spuse deodată Amalia, continuând să se țină de brațul ei.

Atunci Ann îi șopti:

— Nu știi câtă plăcere îmi face să aud ceea ce spui...

— De ce?

— Tatăl meu nu m-a iubit.

— A murit?

— Nu. A plecat. Eram mică de tot.

Ajungând la drum, bătrâna țărancă îi spuse:

— Îți dai seama, n-o să vin prea des aici să te sâcâi, Anna!

— Deci ești de acord! strigă Ann Hidden.

O îmbrățișă pe bătrâna țărancă. Era în culmea fericirii.

*

Închirierea a mai întârziat o vreme. În privința sumei, destul de mică, s-au înțeles rapid, între ele. Timp de un an, „Anna" nu plătea mai nimic pentru că lua în sarcina ei toate reparațiile necesare. Totuși, înainte de a începe lucrările propriu-zise, trebuia să obțină acordul celorlalți membri ai familiei.

Ann nu avea cheile casei, dar continua să urce cărarea pieptișă.

Era îndrăgostită – adică obsedată.

Începând din ziua aceea, nu se mai gândi la coliba (cum o numea Georges) de la Teilly, de pe malul râului Yonne. Nici la casa de la Paris pe care o scosese la vânzare. Nici la casa mamei sale din Bretagne.

Ann iubea cu pasiune, obsesiv, casa mătușii Amalia, iubea terasa, golful, marea. În fiecare iubire există ceva

care fascinează. Ceva cu mult mai vechi decât ceea ce poate fi numit cu cuvintele învățate mult după ce ne-am născut. Dar ceea ce iubea ea în felul acesta nu mai era un bărbat. Era o casă care o chema la ea. Era un perete stâncos de care încerca să se agațe. Era un colț cu iarbă, cu lumină, cu rocă vulcanică și foc lăuntric, unde dorea să trăiască. Ceva pe cât de intens pe atât de imperios o întâmpina de fiecare dată când ajungea la stânca vulcanică. Era ca o ființă pe care nu o poți numi, dar care, nu se știe cum, te recunoaște, te liniștește, te înțelege, te ascultă, te susține, te iubește.

*

În vale, descoperi o grotă și două golfuri mici în care putea înota fără să fie văzută de nimeni. Versantul era abrupt. Golfurile erau minuscule. Accesul era dificil, din cauza stâncilor vulcanice care se înălțau deasupra lor.

Te cațeri, te uiți să vezi dacă e cineva pe nisipul negricios de jos. Uneori, vezi un inel de fier pentru legat bărcile. Uneori, câteva trepte de ciment îți permit să cobori până la marea Tireniană fără a fi nevoie să sari.

Părul i se lungește din nou. Umerii rămân înguști în ciuda înotului din zori și de seara. Acum înoată zilnic în micile golfuri. Își lasă hainele în micul adăpost pentru măgari.

Capitolul V

Într-o zi, când sosi la vilă, îi găsi așezați, într-o liniște absolută, pe țărancă și pe un bătrân. Era seara. Cei doi erau pe terasă, în ceața de lumină. Erau așezați pe fotoliile de fier, în fața mesei ruginite, cu spatele la priveliștea fabuloasă. Nu discutau între ei. Păreau adormiți. De fapt, stăteau cu spatele la soare și o priveau urcând cărarea și venind către ei.

— A! Uite-o pe fata mea! spuse Amalia. Nu mă ridic. Sunt frântă. Anna, ți-l prezint pe frate-meu Filosseno care, înainte de a te lăsa să amenajezi căsuța, voia neapărat să te cunoască.

Bătrânul Filosseno se ridică. Dorea să-i arate ceva. O duse pe Ann la marginea terasei. În spatele unei stânci gălbui era săpată un soi de terasă abruptă.

— Eu am săpat-o, pentru tatăl meu, îi spuse el cu mândrie. Priviți, signorina!

Ann Hidden apucă mâna viguroasă pe care i-o întindea bătrânul cu părul alb; coborî; trebui să se așeze, la rugămintea lui, pe burtă.

De sus, de pe terasa artificială ascunsă de peretele abrupt, puteai, aplecându-te, să vezi cetatea, hotelul, portul turistic.

Bărcile cu pânze care se mișcau abia perceptibil.

Apa scânteietoare și albă.

Au admirat peisajul. Apoi s-au ridicat din nou în picioare. Au urcat iarăși pe terasa principală. S-au șters de praf unul pe celălalt. Au revenit încet spre Amalia.

Bătrânul îi înmânã solemn cheile casei.

Ținu să-i strângă mâna pentru a consfinți înțelegerea.

Ann îi strânse mâna.

În tăcerea care se lăsase, cea pe care ei o numeau „Anna" simți că trebuia să vorbească și le ținu un lung discurs de mulțumire.

Cu ochii în pământ, rămânând așezată, Amalia asculta cu atenție. Când Ann termină de vorbit, se ridică și veni s-o sărute pe frunte, zgomotos.

Apoi se apropiară de ușă tustrei. Ann îi întinse cheia bătrânului Filosseno ca să descuie el, însă acesta îi făcu un semn imperativ. Ann vârî cheia în broască.

Cheia se învârti cu ușurință, dar bătrânul trebui să împingă zdravăn cu umărul în ușa care se deschise brusc.

Intrară cu toții.

Casa era uscată. Mirosea a pisică, a iasomie și praf.

Nici Ann și nici bătrânul nu izbutiră să deschidă ferestrele, în afară de una.

Aerul năvăli înăuntru și ridică un nor de praf în care nu se putea respira. Se sufocau tușind, îndoiți de spate.

Amalia ieși afară plângând.

Ann merse până la capătul celor două camere lungi, scuturată de o tuse violentă ce răsuna ciudat în încăperile aproape goale. (Rămâneau o masă și zece scaune, o statuetă mare de ghips – un Zeus răpind-o pe Europa, niște fotolii desfundate; avea să scoată totul afară, mai târziu; păstră doar oglinzile cu rame aurite, deasupra căminelor, după ce le curăță poleiala.)

— Bunicul meu era notar la Ponte, explica Filosseno, iar fratele lui mai mic era preot la Serrara.

La fiecare pas se ridica praful – și fluturii nocturni.

Când ieșiră afară și îi trecu puțin răgușeala, bătrânul spuse:

— Mai trebuie să-ți arăt ceva, Anna. Acolo, afară, există un izvor de apă caldă.

În stâncă era un izvor natural, înfundat cu o cârpă. Filosseno trase de ea. Un pic de apă fierbinte picură într-un bazin corodat de apa caldă, sulfuroasă, a vulcanului.

*

Soarele asfințea.

Casa începea să se coloreze în roșu.

Stăteau în picioare.

Nu mai aveau nimic să-și spună. Au dorit să plece acasă.

Ann îi conduse până la camioneta bătrânului Filosseno. Acesta îi lăsă cheile.

*

După plecarea lor, Ann Hidden urcă din nou. Ajunsă la capătul cărării, intră pe terasă; în fața primei ferestre, roșie ca sângele, o tufă mare de coacăze roșii părea că arde în soarele serii.

Amintirea de demult a frățiorului, pe patul de spital din Paris, îi strânse inima.

Trebui să se așeze pe unul din vechile fotolii de fontă ruginită, pe terasă.

Simți cu fiecare parte a trupului ei, în liniștea aproape inexplicabilă (datorată, poate, faptului că terasa și cele două încăperi prelungi erau săpate în peretele vulcanului), extraordinara fuziune dintre acest loc și natură. Nu vedeai alte case. Nu vedeai decât marea, cerul, iar acum noaptea care învăluia totul.

Capitolul VI

Își păstră camera de la hotel, dar trupul ei trăia în vila de pe colină. Spălă totul cu apă de la izvorul fierbinte. Se întâmpla să se culce în vilă – sau cel puțin să se întindă și să adoarmă, pentru că la cea mai mică insomnie urca acolo.

Către sfârșitul nopții îi saluta pe păstorii care urcau deja pe colină, împreună cu animalele lor.

Într-un minut, soarele crăpa suprafața mării și totul era împroșcat cu lumină. Peisajul căpăta din ce în ce mai multă profunzime. Distanța provenea mai întâi din sunetele ce se iscau peste tot. În primele clipe, totul apărea într-o nuanță alb-gălbuie, amestecată puțin câte puțin cu violet și cu negru.

Apoi cu verde, în jurul arborilor și pe coastele colinei.

Atunci, în jurul formelor apăreau umbrele, care scoteau în relief casele și animalele.

Așteptând să poată locui în vila cea lungă care domina marea, Ann aruncă tot ce era inutil, săpă, aduse flori, saci cu pământ de flori, jardiniere, puieți de arbori, lămâi.

*

Până avea să conecteze casa la electricitate și s-o zugrăvească, Ann nu cumpără, pentru interior, mare lucru: o canapea enormă de catifea galben pal (a trebuit dezmembrată și urcată cu frânghii). Un fotoliu din piele.

Restul (biblioteca, bucătăria, etajerele, dulapurile) fu meșterit pe loc de tâmplarul care cără scândurile pe spinarea unui măgar.

A fost nevoie de doi măgari ca să care sacii de ciment, tocurile de ferestre și uși, rafturile, colacii de cabluri electrice, cazmalele, mistriile, lopețile, țevile de cupru pentru a aduce apa dintr-un rezervor aflat la vreo zece metri mai sus și pentru a capta izvorul fierbinte.

La jumătatea pantei, în grajdul unde-și lăsa hainele când mergea să înoate în micul golf, muncitorii au depozitat sacii și cutiile de vopsea în vechea iesle, făcută jumătate din lemn, jumătate din lut.

*

Ploua. De îndată ce ploua, și chiar pe ceață, poteca până la casă era nu doar abruptă, dar și noroioasă. Negustorul de piane pe care îl chemase Ann clătina din cap în semn că nu. Spunea că nu va putea ridica niciodată până la vila mătușii Amalia o pianină, nici măcar una foarte proastă, nici măcar una din plastic.

Se duse la Napoli. Nu găsi nimic de calitate. Dar nu sunetul conta în primul rând pentru ea. Căută pe Internet, printre instrumentele oferite spre vânzare, o claviatură care să-i permită să-și păstreze cât de cât dexteritatea și tușeul.

De vreo cincisprezece ani, renunțase la concerte, dar voia să rămână în stare să interpreteze piesele pe care le compunea. Încă dorea să le înregistreze ea însăși – cel puțin prima versiune, ca să-i redea tempoul și caracterul, astfel încât interpreții ulteriori să aibă măcar o idee despre ceea ce dorise ea. Putea fi extraordinară în concerte – care de altfel îi aduseseră și primele succese –, însă la fel de bine putea să fie rece, rigidă, inertă, mediocră, execrabilă. De aceea, de câțiva ani, dispăruse discret din

viața concertistică și de la festivaluri. Avea oroare să dea lecții. Avea oroare să cânte în fața camerelor de televiziune și chiar în penumbra unui studio de radio. Începuse să se teamă de ea însăși. Niciodată nu era sigură cum avea să fie, cum va reacționa la o întrerupere sau alta, la o senzație sau alta. Nu era sigură nici măcar că va avea tracul necesar ca să rămână suficient de concentrată două ore la rând, că va putea cânta cu toată violența pe care voia s-o vadă irupând în artă.

Până la urmă, cumpără de la Milano un pian electronic foarte sofisticat, extrem de ușor (vânzătorul îl urcă singur în vila ce domina marea – *palazzo a mare*, spusese el), și pe care Ann îl detestă chiar de la început.

*

Toți amanții se tem. Ann se temea cumplit că nu va fi pe placul casei. Se temu că nu va ști cum să înceapă lucrările. Se temu că i-ar putea stârbi forța. Că va rupe un echilibru. Se temu, apoi, că ar putea să fie dezamăgită. Că nu va fi atât de fericită pe cât credea că va fi atunci când o descoperise prima oară.

Primăvara îi risipi orice teamă.

A început cu marile iasomii sălbatice.

Cu tufele de trandafiri.

Au urmat anemonele fără număr, în culori atât de profunde, cu frumuseți mătăsoase.

Au urmat macii.

Îi plăcuse să înoate în marea rece care-i amintea de Bretagne.

Îi plăcu să înoate până la epuizare într-o mare devenită mai caldă și mai sălbatică odată cu primăvara. Oboseala îi provoca un soi de euforie, un soi de extaz fizic greu de descris. Marea verde sau albastră îi luneca pe umeri, pe ceafă, îi luneca printre picioare, învăluind-o

în curentul și în puterea ei. Înota numai craul și nu se gândea să revină la țărm până când nu o prindea oboseala. Atunci se întorcea pe spate, visa, apoi se îndrepta spre casă fără grabă, rămânând pe spate, sau întorcându-se ușor și înotând pe-o parte ca să nu se lovească de vreun colț de stâncă, din neatenție.

Capitolul VII

O bătrână s-a oprit în stația de autobuz.

Stă nemișcată.

Și-a pus sacoșa de piață pe scaunul de plastic alb.

Mușchii celor de care se apropie moartea se topesc dintr-odată. Privirea lor se pierde în gol.

Bătrâna ține un buchet de flori într-o mână și poșeta în cealaltă. Poșeta e vârâtă, ciudat, într-o plasă veche de piață, cu ochiuri negre.

— Mamă! murmură ea.

— Eliane, tu ești!

Cu un gest al bărbiei, doamna Hidelstein arată florile.

— Le-am cumpărat pentru tine.

— Mulțumesc, mamă.

E luna mai.

Ann Hidden s-a întors.

— Ajută-mă, fata mea.

Pășesc amândouă cu capul plecat, luptând cu vântul breton.

Una își ține poșeta și florile. Cealaltă – valiza și sacoșa de piață din care iese colțul unei pâini.

*

Ann pune pe chiuvetă sacoșa de piață a mamei. Umple cu apă un vas de cositor. Când se apleacă, medalionul

i se lovește de marginea de aluminiu a chiuvetei și se deschide.

Își strecoară medalionul în buzunarul hainei.

Bătrâna a rămas în fața ușii de la bucătărie; o doare brațul și nu izbutește să-și scoată paltonul. Ann se grăbește s-o ajute.

Mama a slăbit. Brațele îi ies din mânecile scurte ale bluzei. Sunt lungi și subțiri, iar pielea atârnă pe oasele ca niște ramuri goale.

— De ce ești singură acum? îi spune abrupt mama. Nu te înțeleg.

— Important, mamă, e să mă înțeleg eu însămi.

Dar mama are întotdeauna ultimul cuvânt. Aduce tremurând un castron cu apă rece în care a pus la muiat linte. Spune:

— Nimeni nu se înțelege pe sine, Eliane.

— Dar tu nu ești singură? N-ai trăit singură patruzeci de ani? îi spune Ann cu răutate.

— Nu, nu trăiesc singură. Sunt măritată. Îmi aștept soțul, fetițo, și oricum, indiferent dacă-l aștept sau nu, eu nu pretind că mă înțeleg.

*

De fiecare dată când se revedeau era la fel. După un ceas alături de maică-sa, Ann simțea că nu mai rezistă.

Vânzarea casei de la Paris era fixată pe 20 mai. Ann Hidden profitase de călătorie ca să stea cu bătrâna câteva zile. Georges Roehl refuzase să vină cu ea în Bretagne. O așteptase la aeroport. O însoțise la gara Montparnasse. Mâncaseră împreună la o sută de metri de gară, pe bulevard, într-un restaurant cu specialități de pescărie. Georges nu voia cu nici un chip să revină pe locurile copilăriei.

— A telefonat iubitul tău.

— A!

— Voia adresa ta.

— Și ce i-ai spus?

— Adevărul. I-am spus că n-o am. E adevărat. Nu mi-ai dat-o, îi reproșă mama.

— Mamă, îți repet, *nu am adresă.*

— Să i-o spui lui mutu'. Dar faci cum vrei. Iubitul tău a mai spus: „Nu mi-am dat seama ce punea la cale". Repeta: „Nu mi-am dat seama de nimic, doamnă. Vă garantez, doamnă". Plângea la telefon. E o poveste tristă.

— Măcar o să-i strălucească ochii.

— Dumnezeule!

— Iar cu ochii ăia strălucitori o să-și poată cerceta mai bine viața.

— Nu e de râs, zău, fata mea!

*

Mama se înfurie ca un copil.

Era Înălțarea.

Marthe Hidelstein ținea morțiș să meargă la slujba de Înălțare împreună cu fiică-sa.

— Dar eu nu mai cred, mamă.

— Nu poți să mergi cu mine cinci sute de metri? Nu poți să stai lângă mine trei sferturi de oră?

— Ba da, firește, mamă.

— Atunci vino!

— Dar e absurd, mamă. Nu am nici o tragere de inimă, zău. Îmi vine greu s-o fac.

— De parcă mie nu mi-a fost greu niciodată!

— Dar, mamă, iluzia s-a stins. Nu mai merg la biserică.

— Ai putea să te silești un pic.

— Nu.

— Nu ți-ar strica să te rogi puțin.

La insistențele bătrânei, cedă.

Trebui apoi să-i caute bastonul cu măciulie de argint pe care i-l dăruise bunicul dinspre mamă și care se rătăcise prin casă. Plecară împreună spre biserică.

Tot satul le privi trecând cu pași înceți.

Bătrâna Marthe Hidelstein pășea împleticit sub umbrela pe care Ann i-o ținea deschisă deasupra capului.

Ajunse la biserică, se așezară în banca lor. Mama scoase din poșetă o carte de rugăciuni, apoi încă una, pe care nu uitase s-o aducă pentru fiică-sa, de parcă Ann ar fi fost și acum un copil de doisprezece ani.

Mama i-o deschise la pagina zilei – ca unei fetițe de doisprezece ani.

Pentru Ann Hidden a fost, la drept vorbind, o șansă.

În tot timpul slujbei, rămase cu ochii în cartea de rugăciuni.

Înălțarea e slujba consacrată plecării.

Dumnezeu spune: Ieșit-am de la Tatăl și am venit în lume; iarăși las lumea și mă duc la Tatăl.

Un om a crezut că aude o voce care-i spunea: Scoală-te și du-te! Părăsește-ți casa ta și pleacă să cauți locul pe care ți-l voi arăta.

Omul a plecat.

S-a dus să-și arate chipul altui pământ, care nu era un pământ.

*

— Hexomedin transcutanat, Nurofen, Lysantaxia, Toco 500.

— Bună ziua, Véri.

— Bună ziua, Eliane.

Ann venea de la biserică. Véronique lăsă farmacia în grija asistentului. Intrară într-o cafenea din port unde le aștepta doamna Hidelstein.

— M-a sunat Thomas. Poveștile voastre mă cam agasează.

— Eu nu știu să-ți fi povestit ceva.

— M-am întâlnit cu el, puțin. Cred că ar trebui să-l suni. Ar trebui să aveți o discuție, măcar o dată.

Ann Hidden nu răspunse.

— Uită povestea aia idioată de la Choisy-le-Roi.

Ann nu răspunse.

— Știi că a rupt-o cu femeia aceea?

— Nu mă interesează. Să facă ce dorește. Nu-i cer nimic.

— Încetați cu aiurelile astea.

— Nu.

— Sunt prietena ta.

— Nu, nu ești prietena mea când îmi vorbești așa. Oricum, nu știu de ce, dar am sentimentul că minți.

*

Era o zi când mintea bătrânei era rătăcită.

Aproape nu mai ieșea din bucătărie. Avea optzeci și șase de ani. Stătea ghemuită pe un șezlong pliant, făcut din tuburi foarte ușoare, ca un iepure tremurând în tufiș.

Cum unele animale își înșală vânătorii, sau congenerii, sau rivalii, prin forma lor de plantă sau prin imobilitatea lor, la fel, camuflată între pernuțe, sub păturile ei, bătrâna încerca să amăgească moartea.

Marthe Hidelstein scotea un mormăit continuu, ininteligibil pentru altcineva în afară de ea.

— Sunt zece încăperi în casa asta; chiar și eu mă rătăcesc în ele. Nu mai știu unde mai e un lucru sau altul. Erau alte vremuri.

Apoi striga, deodată:

— Eliane! Eliane! Du-te și vezi dacă n-au furat patul tatălui tău! Eliane, știi unde e bufetul de la bunica din Rennes?

*

Ann o ridică pe bătrână în brațe. Devenise foarte mică și foarte ușoară. Pielea îi atârna pe oase. Râdea. Avea din nou niște ochi de copil.

Se pare că bătrâna voia să vorbească. Începu să facă gesturi cu fața, cu părul, cu mâinile.

Apoi renunță.

Uitase ce voia să spună.

Trupul ei devenise mult mai scurt și mult mai ușor. Acum trăia în fotoliu cea mai mare parte a timpului. Capul fără gât al bătrânei era în fața ei, întins spre Ann, o privea cu ochii măriți, neliniștită.

Cu mâna stângă, își învârtea cu iuțeală inelul cu smarald de pe deget.

Mama aștepta ceva. Ann știa bine ce aștepta. Era o așteptare pe care nu o putea satisface. Nu putea răspunde acelei priviri din ochii maică-sii. Nici măcar nu voia să se gândească la asta. Nu se gândește. Se ridică.

— Mamă, vrei să jucăm un puzzle?

— Nu, mulțumesc, fetițo, încă n-am dat în mintea copiilor.

*

E șase fără un sfert dimineața. Soarele strălucește pe cer. Ann vrea să-și ia rămas-bun de la maică-sa. „E prea devreme, își spune ea. Cred că mai doarme." Deschide ușor ușa salonului. Bătrâna e îmbrăcată, așezată pe pat. Nu-i surâde. Nici măcar nu-și întoarce capul spre ea.

— Plec, îi spune Ann.

Mama clatină din cap.

Fiica se apleacă, vrea s-o sărute.

Mama își trage fața înapoi.

— O să te sun, spune Ann fără s-o mai sărute.

Dar mama dă din umeri. Ann are lacrimi în ochi. Mama spune:

— Eliane, o să pierzi trenul. Du-te!

— Mamă, vrei să-ți aduc micul dejun?

— Du-te, ți-am spus, fetițo. Abandonează-mă.

Capitolul VIII

Ajunse în gara Montparnasse la sfârșitul dimineții. Luă metroul și se duse la fosta ei casă, acum goală, plină ochi de tăcere.

O regăsi plină ochi de păreri de rău.

Și rău mirositoare.

Și îngropată sub un strat minuscul de praf negru.

Trecuseră trei luni. În mica grădină din spatele grilajului era o primăvară timidă. Stropi pământul uscat. Din cutia de scrisori, luă puțina corespondență care nu ajunsese la căsuța poștală. Se duse la notarul din arondismentul VIII. Semnă actele cu numele ei adevărat, îi predă cheile, își luă cecul care i se cuvenea, salută pe toată lumea. Georges o așteptă la gara din Sens. Merseră direct la Teilly, la restaurantul din port. Cinară. Georges îi spuse cât de schimbată o găsea. Ann slăbise (dar el, în două luni, slăbise mai mult decât ea). Ann se bronzase. În seara aceea purta o haină de lână neagră, o fustă lungă de mătase cenușie ce se mișca ușor în jurul ei, niște ghete mici, cenușii.

Ann era mai zgârcită la vorbă. (Friptură de vită, salată de sfeclă.)

Era mai suspicioasă, mai atentă, mai temătoare, mai rezervată. Fusese prea singură.

Poate că devenise prea italiancă, îndrăzni să-i spună Georges. (Pește, cremă de lăptuci.)

Ann nu-i răspunse.

S-au întors acasă pe jos.

Ea îi dădu cecul lui Georges. El hotărî că trebuia transformat într-un cont la banca din Auxerre, pentru cazul că unul dintre ei ar muri.

Ea începu să râdă.

— Anne-Eliane, suntem de-o vârstă.

— Bravo.

— Când eu voi fi bătrân, vei fi bătrână și tu.

— Da, pare logic.

— Hai să trăim împreună.

— Ești nebun.

— Nu e vorba să vii în patul meu.

— Asta ar mai lipsi.

— Hai să ne căsătorim.

— Nu.

*

În realitate, Georges era foarte bolnav. Ann află adevărul printr-o indiscreție, găsind un bilet de ieșire din spital pe măsuța din hol. Încercă să-i vorbească. El negă. Oricum, ea îi mulțumi că păstrase secretul prezenței ei în Italia.

— Te-ai îndoit cumva?

— Da.

— Nu ești o prietenă adevărată.

— Nu aveam încredere în bărbați, iar tu erai un bărbat.

— Eram un bărbat.

Georges începu să plângă.

Într-o seară, într-un restaurant de lângă Joigny, pentru că nu voia să vorbească nici despre sănătatea lui, nici despre ce-a fost sau ce va fi, Ann îi vorbi despre insulă, despre vila cu vedere la mare, despre fabuloasa terasă, despre țăranca din San Angelo pe nume Amalia, despre

frumusețe. El când o să vină? Adusese un pat special pentru el.

Georges Roehlinger îi promise că luna viitoare vine pe insulă.

*

— Marea curățenie de primăvară?

Domnul Delaure încuviință.

Totul fusese scos în fața ușii și pe pavajul de pe malul râului, mătura, scara, găleata și cârpa de spălat pe jos, găleata și buretele, dezinfectantul, detergentul St. Marc, Mr. Proper.

Ann lăsă bicicleta cu motor în curticica din față și intră în casă cu un cartuș de țigări Lucky în mână.

*

Vremea era destul de însorită ca să bea un aperitiv pe malul râului. Georges era fericit că era singur cu Ann la capătul peluzei, în fața colibei-Gumpendorf, lângă luntrea cea neagră, lângă bobocii de rață care se ascundeau în umbra ei. Se petrecu ceva straniu. Stăteau și beau în tăcere, în tihnă, fără o vorbă, când un mierloi țopăi deodată până la Georges și se sui pe pantoful lui dintr-un salt.

Mierloiul rămase nemișcat.

Georges rămase nemișcat.

Mierloiul scoase patru țipete și își luă zborul.

Ann fu vrăjită.

— E un semn, spunea ea, e un semn! Un semn *bun*, Georges!

Vineri seară, Ann plecă din nou.

Capitolul IX

Insula ieși din ceață. Masivă, vrăjită. Ann fugea de moarte. Fugea de maică-sa. Se mută la vilă, chiar dacă rămânea destul de inconfortabilă. Își punea un pulover sau două și lua micul dejun pe terasă, în cenușiul dinaintea zorilor. Contempla lumina care creștea dincolo de micul pin negru, primele raze de soare, raze de aur pal uneori, alteori albe ca firele de păr dintr-un arcuș.

Apoi primele tonuri de albastru.

Apoi irupția violentă, rapidă, inexorabilă a luminii care se smulgea din mare.

La început, simți mult gol, amărăciune, lipsă de activitate, acolo sus, pe colină.

Viața de hotel susține trupul în măsura în care trebuie să ieși din cameră, să te miști, să pleci, să revii în grabă, să te îmbraci, să cobori la cină, să saluți, să surâzi. Ea însă regăsi treptat plăcerea de a citi partituri ore în șir, de a se pierde în ele, lăsându-le să se înalțe puțin câte puțin, ca niște plante sau ca niște nori sau ca niște valuri. Învăță din nou să trăiască fără bărbat, fără să gătească, fără a trebui să se spele, să se îmbrace cu grijă, cu gust sau cu atenție, fără să se fardeze, fără să se pieptene. Descoperi plăcerea de a se cufunda într-un fotoliu, de a aprinde o țigară savuroasă, de a închide ochii fără ca nimeni să țipe, să murmure în fundal, să se apropie, să-ți vorbească, să trăncănească despre vreme, despre zi sau despre clipa care trece, fără să te bată nimeni la cap.

Din patul ei, vedea golful.

Așezase biblioteca și patul lângă fereastră, în dreapta. Tăblia patului era lipită de bibliotecă. Un lampadar vechi, nu prea înalt, îi dădea o lumină bună, o lumină scăzută, care cădea doar pe lucrul și pe degetele ei, o lumină care nu încălzea capul și nu obosea ochii.

Biblioteca era goală încă, dar în curând avea să fie plină – făcuse comenzi pe Internet, adunase „printuri", tăieturi din reviste sau ziare.

În curând, absorbită în cântul ei minimal, va vedea golful – și nu-l va mai vedea.

Zi și noapte, va privi golful și, privindu-l, nu va mai vedea decât o lume lăuntrică.

Va *auzi* golful din care va fi o parte.

În stânga ei, o etajeră pentru cărți cumpărată din piață, în satul lui Filosseno – plină deja cu reviste franțuzești și italiene, arogante, violente, necrologice, politice, grandilocvente, religioase, funebre – pe care își punea ceașca de ceai.

*

Frunzele, florile, ghivecele, cestile, mesele, crengile străluceau pe terasă ca niște cristale.

Ann mânca afară, își aducea pe o tavă borcanele cu gem, brânza, farfuriile desperecheate.

Lumina golfului Napoli e probabil cea mai frumoasă din câte poți vedea în lumea aceasta. Totul mirosea a apă și semăna cu apa, valurile minuscule din depărtare, veșnic treze, mareea luminii, pământul grădinii ce-și regăsise prospețimea, săpat de Ann în formă de valuri mărunte, brune sau negre, cu hârletul, după fiecare ploaie.

Se atașă enorm de locul ce-i dădea sentimentul de a trăi în inima mării. Îngrijea acel crâmpei de natură. Veghea febrilă viața ce creștea acolo, curgea din abundență, se

înmulțea. Se trezea noaptea la orice zgomot care-i părea nefiresc. Îngrijea posesiv fâșia aceea de pământ, casa aceea îngustă și lungă. O împodobea cu flori, spăla roca vulcanică. Se atașa de casă puțin câte puțin, ușă cu ușă, fereastră cu fereastră, treaptă cu treaptă, ungher cu ungher.

*

Fiecare început de zi o *înduioșa*.

Ca s-o contemple, aduse un divan mare alb (pe care ea îl numea „patul lui Georges").

Un covor vechi, enorm, de un albastru spălăcit, cumpărat pe nimic (era atât de mare, că era vândut pe nimic) în fața căminului din prima încăpere.

O masă frumoasă cu zece scaune în fața căminului din bucătărie.

*

Duminică, după slujbă, o sună pe maică-sa, își primi porția de jigniri, trânti violent telefonul în furcă. Începu să aranjeze cărțile aduse cu mini-taxiul de la poșta din Ischia Porto. Ridicându-și mâinile până la raftul cel mai de sus, vru să mute o partitură mare de operă, se ridică în vârful picioarelor, încercă s-o împingă pe raft mai adânc, căzu brusc pe podea.

Acolo o găsi zugravul.

Era leșinată – ceva mai mult decât leșinată. Trebui să rămână două săptămâni la Napoli, într-o clinică ai cărei singuri pacienți erau niște bătrâni ursuzi și unde nu avea nici o șansă de a-și face prieteni – în afară de medic (Leonhardt Radnitzky) care era neamț, mare meloman (fosta lui soție era o cântăreață italiancă de operă destul de renumită), care o cunoștea, care îi admira muzica, care o îngriji bine, care o ajută să se pună pe picioare.

Îl sâcâia pe doctorul Radnitzky, nu se gândea decât să plece acasă, obsedată să se întoarcă la vila Amalia, pe care el o considera mult prea izolată de lume.

Până la urmă, îi permise să revină la Ischia cu condiția să-și ia o cameră la Hotelul Maur. Va fi ceva temporar. Va fi pe durata convalescenței, până când el îi va completa și interpreta analizele.

Îi interzise de asemeni să înoate singură în golf.

Ann se întoarse la vila Amalia în aceeași zi. Electricianul și zidarul își isprăviseră treaba. Tâmplarul, zugravul erau și ei pe terminate. După ce plecau muncitorii, Ann rămânea să citească pe terasă. La căderea serii, se îndrepta spre hotel, la doar o sută de metri mai departe.

Capitolul X

La Hotelul Maur, lângă recepție, în dreapta, era un salon uriaș, împărțit în trei părți mari: o sală mare cu un bar, un piano-bar, cu multe fotolii club din piele și cu măsuțe joase, plină tot timpul de lume.

O bibliotecă luminată discret, cu un șemineu superb din secolul al XVIII-lea care nu funcționa niciodată și câteva fotolii mari cenușii.

În fine, era o sală de jocuri de pe vremuri, cu un biliard în centru (al cărui postav era acoperit cu două panouri din marchetărie veche, superbă), cu taburete din piele damaschinată, cu un șezlong cam prăfuit, însă extrem de confortabil. Nimeni nu intra aici niciodată. Doar Ann își bea aperitivul, singură. Ferestrele mari fiind acoperite cu flori de regina-nopții și de glicină, încăperea era destul de întunecoasă și – în zilele ploioase – destul de apăsătoare. Era un colț în care puteai găsi tihna și – în timpul verii – răcoarea.

Aici o întâlni, într-o vineri seara, doctorul Radnitzky.

Radnitzky îi spuse că în weekend, când rămânea singur la Napoli, lua adesea o cameră la acest hotel. De aceea îi dăduse adresa, convins că Ann trebuia să se odihnească. Doctorul adora pescuitul pe mare. Acum pregătea o partidă de pescuit submarin, între Vivara și Procida, lângă promontoriul zis al lui Petroniu.

Stătea aplecat peste harta regiunii pe care o desfășurase complet peste cele două panouri cu intarsii ale biliardului.

Pe hartă figurau golfurile cele mai izolate, cele mai mici cărărui de pe insule.

Ann întinse degetul ca să-i arate casa cu acoperiș albastru.

— Aici e, spuse ea.

— Ce?

— Locul paradisului.

Îi arătă un pătrățel negru la capătul unei cărări. Brusc, îi simți trupul, îi simți prezența lângă ea.

— În realitate e albastru.

— E înainte de Punta Molina. Înainte de vila Neuzi Bozzi.

— Trebuie să treci pe bulevardul maritim.

— Nu.

— Păi, privește!

Doctorul trase lampa peste panourile de marchetărie. Deodată, începu să privească acel chip de femeie care privea, iluminat de bucurie, harta. Se aplecă din nou. Insula era înconjurată cu albastru. Fruntea lui o atinse pe-a ei și atunci se priviră.

*

Cinară împreună. Poimâine seară, îi spuse el, era ziua cea mare. Fosta soție i-o aducea de la New York pe fiica lor. Doctorul avea mari emoții.

— Cum o cheamă?

— Magdalena.

Urcară împreună în camera lui Leonhardt.

Pe terasă, în întuneric, Ann îi spuse lui Leonhardt Radnitzky:

— Cred că există în mine un fond de obstinație pasivă care a fost neșansa vieții mele.

— Pasivă?

— Da. E greu de înțeles, dar așa cred.

— Totuși, sunteți o femeie liberă, singură, ați compus piese superbe...

— Am compus puțin. Și nu sunt singură decât de puțin timp. Mi-am pierdut timpul cu bărbați care nu mă iubeau. Sunteți divorțat?

— Da.

— Aveți o iubită?

— Nu.

*

A doua zi plecară cu barca spre insula Procida.

El se scufundă, cum spusese, în Grotta del Petrone.

Îi permise să înceapă să înoate, alături de el, sub supravegherea lui. Petrecură toate orele zilei și cele două nopți împreună. Ann îl aduse să-i arate vila.

Capitolul XI

— Nu, în ce privește muzica, n-aș spune că a fost o dragoste la prima vedere, pe vremuri, când eram copil. Și nici o vocație nu a fost. A fost ceva mai teribil, și apoi eram prea mică, atunci, ca să poată fi o vocație. A fost aproape o senzație de leșin, de panică. Tata era muzician – dar ceea ce s-a întâmplat cu mine nu avea legătură de el. Era ca atunci când te cuprinde o angoasă. Ai brusc senzația că te înghite un vârtej de emoții din care nu vei scăpa. Nu vei ieși la suprafață. Te scufunzi. Nu există mal. Nu vei mai regăsi echilibrul. La fel se întâmplă când ești îndrăgostit. Pentru mine, asta e definiția. Simți acest vertij ? E semnul. Abisul e sub tine și se deschide cu adevărat, te soarbe cu adevărat. Am cunoscut această senzație totală, care năruie, odată, trupul și sufletul. Eram foarte mică. De fapt, nici nu știu ce vârstă puteam avea. Încă nu știam să citesc.

Noi, copiii, nu aveam voie să urcăm la etajul unde locuia bunicul.

Când spun bunicul, spun tatăl mamei mele. Nu l-am cunoscut pe celălalt.

Mă reped pe scară, alerg pe parchetul negru al coridorului (nu mai știu care este motivul, nu mai știu care e provocarea), deschid ușa. Toți patru cântau. Era un zgomot foarte intens. Mai intens decât cel al oceanului. Nu auzisem niciodată ceva atât de puternic. Fiecare avea un lampadar lângă el. Fiecare avea în față pupitrul de

lemn. Bunicul avea obrazul culcat pe vioară. Era cel mai bătrân dintre ei și ținea ochii închiși. Tata – care avea toate talentele – era capabil să cânte la orice instrument. Cred că ținea partida de violă. Nimeni nu mă auzise intrând. Cântau ceva extrem de rapid. Cântau o piesă răscolitoare. Acum cred că era o lucrare de Schubert.

O femeie tânără, foarte frumoasă, la vioară, cu ochii larg deschiși, era în fața mea și nu mă vedea. Îmi surâdea, dar nu mă vedea.

Era o tristețe prea intensă, sfâșietoare, care nu scădea în intensitate, dimpotrivă, creștea.

O tristețe prea mare, chiar dacă, pentru copii, nu există niciodată tristețe prea mare. Copiii cunosc spaimele dintâi, spaimele princeps, spaimele care nu au un precedent în experiență, pe care nu le vor mai regăsi în drumul lor niciodată. Spaimele cele mai rele. Tristețile abisale.

Am rămas așezată pe jos, cu spatele sprijinit de ușă. Mi se făcuse pielea de găină. Tot puful abia crescut, de copil, mi se zbârlise. Tremuram. Nu era vorba de fericire sau de nefericire. Nu era ceva psihologic. Nu știu de ce tremuram din tot trupul. I-am ascultat până la capăt. Când totul s-a terminat, în timp ce-și aranjau instrumentele în cutiile negre, m-am dus să-l întreb pe bunicul – vorbindu-i șoptit la ureche – dacă puteam să vin și altă dată când vor cânta.

— Dacă stai într-un colț, cuminte, cum ai fost azi, firește că da, Eliane.

Cerea din priviri asentimentul muzicienilor, care i l-au dat – cu un gest al capului, sau ridicând din umeri – tatăl meu.

În zilele când cvartetul se reunea, urcam în birou înainte de ora începerii. Mă așezam lângă ușă.

Desigur, mă vedeau intrând, dar se făceau că nu mă văd – nu eram decât o fetiță sprijinită cu spatele de perete, lângă țeava caloriferului, pitită după o etajeră pă-

trată de abanos, vag chinezească. Mă prefăceam că privesc rafturile cu albume de pictură, cu fotografii de muzicieni, de oameni de seamă, cărți de tot felul. Ei mutau biroul bunicului. Își aranjau scaunele, pupitrele, partiturile. Apoi, deodată, tăceau. Iar muzica se înălța subit. Atât de independentă de ei. Mult mai puternică decât poate fi atunci când asculți un disc și, spontan, faci mai mic volumul combinei muzicale sperând să poți atenua emoția pe care o vei simți. De fiecare dată simțeam un nod în gât, mi se făcea pielea de găină, inima îmi bătea să-mi sară din piept, îmi venea să plâng, nu mai puteam să respir, eram copleșită.

*

— Așa s-a deschis în mine lumea lăuntrică. Prin această deschidere obscură, trupul meu s-a învățat să treacă, să părăsească pământul, să părăsească spațiul exterior.

*

— Câteodată, la un moment al piesei muzicale, era atât de frumos.

Suferința se împletea cu frumusețea extremă.

Nu mai mișcam, nu mai trăiam.

La început, copiii sunt paralizați de frumusețe. Năuciți de ea. Murind în ea.

*

Leonhardt Radnitzky:

— Nu știu dacă micuța Lena va iubi muzica. Mie îmi place opera. Noaptea, îmi pun căștile și cânt la pian sau ascult arii din opere. Vocea îmi place mai mult decât muzica însăși. Tu cânți?

— Nu.

— Îmi plac înălțimea și timbrul vocii tale chiar dacă nu cânți. Mama ei cântă. Sau cel puțin cânta pe atunci. Îmi plăcea vocea ei. Pentru vocea ei am iubit-o.

— O mai iubești?

El ezită.

— Da. Un pic. A fost dorința ei să plece. Lena se întoarce de la ea, mâine.

— Cred că, mai întâi, pe copiii foarte mici, din cauza auzului lor care-i precede, care precede venirea lor pe lume, muzica îi *pierde*.

— Lena se întoarce mâine.

— Știi că sunt pe puțin două ceasuri de când vorbești despre venirea fetiței tale?

— Trei luni la unul, trei luni la celălalt. Așa a hotărât judecătorul. Nu știu dacă aș fi în stare să cresc singur un copil de doi ani și trei luni. Mă tem, recunosc. De asta îți vorbesc. Aș fi atât de fericit să fiu în stare s-o cresc. Vrei s-o vezi?

— Da, sigur.

— Nu veni prea curând. Nu veni mâine. Nici poimâine...

— Pot să nu vin deloc.

— Nu te supăra. Vino joi.

*

Doctorul Leonhardt Radnitzky era, din păcate, la fel de asaltat de angoasele lui psihosomatice, la fel de obsedat de problemele lui familiale, de cele profesionale, pe cât era de risipitor cu bucuriile lui, cu poftele subite, cu lăcomiile surprinzătoare, cu plimbările inopinate, cu scufundările lui neașteptate.

*

Ann către Véri:

— În brațele bărbaților care mă atrag, simt o voluptate din ce în ce mai inconsistentă.

*

Sărmană febră amestecată cu teamă.

Bărbații pe care îi dorea erau acum bărbați din vis. Se mișcau ca în vis, pluteau ceva mai mult. Pe puținii bărbați vii, Ann îi recunoștea cândva după imobilitatea, după tăcerea lor, după secretul răspândit în jurul lor sub forma unei rețineri violente. Acum însă, Ann devenise prudentă. Acum îi judeca pe bărbați exclusiv după modul foarte special în care picioarele lor intrau în contact cu solul și după modul în care se deschideau, larg, ochii lor.

Capitolul XII

Radnitzky locuia la numărul patru. Foarte curând, chiar înainte de a intra pe stradă, Ann avu presentimentul că urma să i se întâmple ceva. Totuși, dacă era să fie cinstită cu ea însăși, nu simțea pentru el decât prietenie – o prietenie senzuală, dar nu iubire, Ann știa lucrul ăsta, se cunoștea prea bine. Și totuși, ceva urma să se întâmple în orele ce aveau să vină. Simțea înțepături în inimă. Se ținea mai dreaptă. Se fardase. Era foarte frumoasă. Cumpărase la Napoli niște crini mari pentru tată, ciocolată pentru copil. La ora douăzeci, suna la ușă. O fetiță de doi ani, cu picioarele goale, înălțată misterios pe vârfuri, cu ochii negri, imenși, ridicați către ea, frumoasă ca o prințesă din povești, o primi ceremonios într-un vast apartament burghez, cu un discurs într-un dialect napolitan copilăresc împănat cu cuvinte americane – din care Ann, mai întâi, nu pricepu nimic.

Intrară într-un salon cu multe etajere – nici una cu cărți – pe care erau așezate sute de fotografii vechi.

Pereții erau albaștri.

La ferestre erau mușcate albe.

În încăpere se găsea un pian mare cu coadă, alb, electric.

— E frumos la tine, îi spuse ea.

— E frumos la mine.

— Și toate mușcatele astea albe, peste tot – e straniu.

— Da. E straniu – toate mușcatele astea...

Lumina cădea pe florile albe. Petalele trimiteau reflexe pe pereții de un albastru violent, ca de barcă pescărească.

— Pe mine mă cheamă Ann, îi spuse ea.

— Pe mine mă cheamă Magdalena. Mama îmi spune Magda. Tata îmi spune Lena.

— Eu cum să-ți spun?

— Ca tata.

Tatăl fusese chemat la spital, pentru o urgență. Cele două femei care se ocupau de copil s-au întors în bucătărie să pregătească cina.

Una dintre ele reveni brusc cu o vază lungă în care pusese crinii – apoi plecă la fel de brusc cum venise.

Magdalena rămânea așezată, cufundată într-un fotoliu, stingherită, cu genunchii strânși.

Ann nu știa ce să facă. Se ridică. Se apropie de pianul electric, descoperi claviatura, reglă sunetul și tușeul. Apoi cântă la pian pentru copil.

Copilul, cu gura căscată, o privea țintă.

— Mai vreau.

Micuța începu să se legene.

— Mai vreau.

Nu vru să cineze în bucătărie. Au trebuit să-i aducă mâncarea lângă pian.

Ann continua să cânte.

Micuța refuză să meargă la culcare.

Te cam înfiora expresia chinuită a acestui copilaș – a acestui prunc gata să izbucnească în lacrimi – de îndată ce Ann se oprea din cântat.

Când Leonhardt se întoarse acasă, o trimise imediat la culcare, în camera ei, pe micuța Magdalena.

Fetița strigă după Ann.

— Te rog, Ann, îi spuse doctorul, vrea un sărut de despărțire. Maică-sa e și ea muziciană. Cred că-i aduci aminte de ea.

— Cântă la pian?

— Foarte prost. Mai curând nu. Eu cânt. Noaptea, când nu am somn, cânt la pian ascultând în căști... Ann, scuză-mă că-ți cer asta, dar mai vrea un sărut.

Ann se ridică.

Împinse ușa întredeschisă. Îi fredonă la ureche un cântec românesc pe care i-l cântase la pian. Se lăsă în genunchi pe pardoseala camerei, se aplecă peste pătuțul de copil. Murmura cu nasul în mirosul de lapte, de smântână, de aluat, de zahăr al copiilor mici. Magdalena adormi dintr-odată, cu un suspin prelung.

Capitolul XIII

Trupurile lor *zămisleau* liniștea în care trăiau. Micuța Radnitzky iubea liniștea care înconjura trupul lui Ann – mai mult chiar decât muzica, poate – sau care-o însoțea, enigmatic. În jurul lor, în jurul picioarelor, a pântecului, a pieptului lor, liniștea și lumina, înaintând, creșteau în chip misterios. Prezența lor poseda o asemenea forță, că zgomotele se stingeau. La fel se întâmplă în jurul felinelor. Era foarte straniu.

Micuța Lena voia să fie tot timpul cu ea.

De obicei, după vârsta de doi ani, copiii încep să articuleze cu ușurință și precizie.

Magdalena nu vorbea prea bine. Ann presupuse că aștepta un semn de la maică-sa.

— Un semn de la maică-sa? întreba Leonhardt. Dar abia s-a despărțit de ea!

— Da, un semn. Ceva, s-o liniștească. Mă pricep la lucrurile astea.

— Am s-o sun, dar nu mă încântă. Sunt primele trei luni în care fetița stă cu mine. Nu-mi place s-o rog ceva pe maică-sa. Va dori s-o ia înapoi. Totul va fi un pretext ca s-o ia înapoi.

Nu-i dădu telefon.

— Greșești, repeta Ann. Fetița vrea ceva.

Chipul micuței trăda o nostalgie adâncă. Acasă la doctorul Radnitzky, Ann Hidden văzuse portretul fostei lui soții. Mama fetiței trăia acum cu un dirijor american.

Micuța Lena (Magdalena Paulina Radnitzky) descoperise singură această iubire și se obișnuise cu ea în chip misterios.

Un soi de fervoare, aproape de nebunie o cuprindea de fiecare dată când Ann îi cânta la pian vechi cântece de copii din Bretagne, cântări religioase catolice, melodii românești.

Mai târziu, în vila Amalia, pe terasă, o învăță pe Lena să asculte primăvara, foșnetul primelor frunze, cântecul păsărilor celebrând soarele, vântul nopții, uneori vocile îndepărtate, murmurul surd al valurilor sub faleză.

Mai întâi, urechea copilei a trebuit obișnuită cu sensul a ceea ce se auzea.

Apoi, mai lent, în cuvinte, o învăță să orchestreze în spațiu simfonia mai întâi inexplicabilă a timpului.

— Pentru că totul în natură, păsările, mareele, florile, norii, vântul, orele stelelor, totul îi spune timpului în ce ritm să curgă, îi explica ea fetiței.

Uluită, Lena sorbea tot ce-i murmura noua ei prietenă.

În câteva zile, descifră în sunete tot locul din vârful colinei, toată viața dimprejurul casei.

*

În patru labe, cu capul înainte, imitând huruitul unui motor, Lena împingea pe dalele din salon, spre șemineu, un convoi de mașinuțe de pompieri și de ambulanțe.

Ann Hidden îi dărui un xilofon cu laméle vopsite în culori vii de care Magdalena nu se atinse niciodată.

*

Într-o zi, se porni o furtună. Din balconul doctorului Radnitzky, priveau amândouă sosirea furtunii, pe mare.

Golful se cufundă într-un întuneric mai gros decât noaptea.

Fulgerele brăzdau cerul.

Lui Véri:

— Atunci am simțit o mânuță strecurându-se între degetele mele. Tremura. Îi frecam degetele înghețate ca să le încălzesc.

— Te simți bine? am întrebat. Spune-mi, Magdalena, e bine?

Îmi împingea genunchii ca să urce în brațele mele. Se agăța, ghemuită în brațele mele, cu fața întoarsă către mare. Acum tremura de bucurie.

A fost o furtună superbă.

Din ziua aceea, a adorat furtunile și toate schimbările capricioase de vreme și surprizele indescriptibile care le însoțesc. Lena se declară îndrăgostită de furtuni (sau cel puțin furtuna era iubirea ei atunci când era în brațele lui Ann). De acum înainte, micuța avea zeul ei.

Optase de la început pentru cel mai vechi dintre zei.

Își cicălea tatăl să i-o aducă iar pe prietena ei care dezlănțuia furtunile.

*

Magdalena Radnitzky avea coapse mici și slăbuțe. Coapse și picioare slăbuțe ca niște piciorușe de pasăre. Nu era deosebit de grațioasă, avea un păr foarte lung, partea de sus a trupului era durdulie, iar toată frumusețea ei consta în vioiciunea obrazului. Trupul ei răspândea în jur o lumină incredibilă atunci când era fericită. (Când o vedea pe Ann așezându-se la pian, când marea era agitată, când deasupra insulelor din golf se pornea o furtună.) O energie incredibilă se năștea în ele de îndată ce se vedeau. Aproape se putea spune că se iubeau. Nu se putea spune care anume dintre ele iubea cel mai mult.

Capitolul XIV

Ploua. Pe ponton, Ann Hidden îl aștepta pe Georges Roehl.

Adus de spate, cu capul ud de ploaie, el coborî pe chei cu un rucsac mare din piele neagră în spate.

Fu primul care, la trei metri de debarcader, în Fiatul negru al lui Radnitzky, zări o fetiță stând în picioare pe bancheta din spate, cu privirea în gol. Pe chipul ei se citea o mare tristețe. Privea ploaia care cădea pe acoperișul mașinii, peste hala de pește din port.

Când îi văzu venind, chipul fetiței se lumină dintr-odată, într-un fel de neuitat. Începu să bată din toate puterile cu pumnișorii în geam. Ann îi surâse, deschise ușa, i-o prezentă lui Georges care era extrem de stingherit.

Pentru Georges Roehl începură necazurile.

Nu-i plăceau copiii pentru că nu știa să se poarte cu ei.

Simți de asemeni o gelozie imediată, violentă, feroce, fără leac, din clipa în care le văzu îmbrățișându-se prin ușa deschisă, în ploaie.

Urmă resentimentul, aversiunea față de insulă, poate chiar față de însăși marea.

Cădea o ploaie măruntă.

Porniră pe o străduță pavată cu pietre mari, lunecoase, acoperite cu mușchi îmbibat cu apă ca un burete.

Urcușul până la vilă fu un calvar. Georges fu cât pe ce să cadă. Nu era simplu să urci o cărare atât de piep-

tișă, de noroioasă. Chiar dacă de-a lungul ei creșteau migdali. Trandafiri.

Nu doar fetița îl intimida pe Georges, ci și limba italiană.

— Vezi cât de fericită sunt aici?! îi spunea Ann.

El o vedea pe Magdalena ghemuită la pieptul ei.

Vedea ploaia care cădea peste tot.

*

Georges detestă restaurantele de pe insulă.

*

Ploua cu găleata, din sfert în sfert de oră.

— Uite, se pornește din nou, îi spuse brutarul lui Ann.

— Uite, se pornește din nou, repeta Magdalena imitându-l (era în marea ei perioadă glumeață).

Ploua atât de violent, că Ann nu îndrăznea să iasă din brutărie.

Înfășurat în impermeabil, cu o pălărie de fâș negru pe cap, cu o umbrelă închisă în mână, Georges le aștepta de cealaltă parte a străzii, în fața seminarului din Ischia. Părea că doarme de-a-n picioarelea.

*

Îi displăcu izolarea căsuței cu acoperiș albastru – și mai ales drumul murdar și adesea impracticabil care ducea până la ea. Îi declară lui Ann că ploaia asta bretonă, pe marea asta bretonă, îl deprima pe un om care nu degeaba fugise de Bretagne. Vexând-o pe Ann, se duse și luă o cameră la hotel. Își petrecea majoritatea timpului departe de ea, în numeroasele baruri din port. Între două averse, își trăgea scaunul de plastic alb mai în față, pe chei,

ca să profite de soarele ce apărea atât de rar și să-i vadă mai bine pe marinarii care, părăsind iahturile în bărci cu vâsle sau cu motor, se îndreptau spre digul principal. Se uita la turiștii care debarcau, la bărcile care acostau. Amorțea de frig, sau se plictisea, sau se îmbăta, sau visa.

Capitolul XV

În apartamentul lui Leo, la Napoli, Ann făcea o cafea espresso.

Lena stătea lângă ea, în picioare, foarte dreaptă, ținându-se cu amândouă mâinile de chiuvetă.

Leo îi tăia părul.

Ann privea buclele care cădeau pe gresia din bucătărie.

— Mai scurt, spunea Lena.

— Și mai scurt? întreba tatăl.

— Da. Mai scurt. Până la umeri. Ca Ann.

Leo suspină și reîncepu să taie părul fiicei sale cu foarfecele.

Maică-sa voise s-o boteze Magdalena din cauza lui Bach (în ciuda faptului că Leonhardt Radnitzky pretindea că descinde în linie dreaptă din Johann Radnitzky, copistul de muzică al lui Joseph Haydn. Acest strămoș avea sub patruzeci de ani când a murit, la Viena. L-au găsit mort, într-o dimineață de ianuarie 1790, înghețat de frig în camera lui, în timp ce copia o partitură de Haydn).

— Înainte de acordul cu Berlinul, tata a fost instrumentist într-o orchestră din România, spuse Ann Hidden. Mi-a fost profesor până când a plecat. Între patru și șase ani, am făcut două-trei ore de pian pe zi. Îmi amintesc că frățiorul cel mic țipa în spatele ușii, plângea să vin să mă joc cu el. Detesta muzica.

— Și pe urmă?

— Leo, vrei o cafea?

— Nu.

— Pe urmă nu mai știu. Nu-mi amintesc prea bine, cred că am stat îmbufnată un an după plecarea lui.

— Îmbufnată un an!

— Mai mult de un an, de fapt. Optsprezece luni, poate doi ani. În plus, Nicolas murise.

— Și după aceea?

— După aceea mama a văzut că începusem să compun tot timpul (ore în șir notam melodii, cântări religioase, muzică) și m-a încurajat. Un mare concertist care fusese foarte apropiat de tata venea uneori la conservatorul din Rennes. Alteori mergeam să-l văd la Paris.

— Cine? întrebă Leo.

— N-o să-ți spun numele lui.

— Cine? repetă Leo.

— Trăiește și acum, la Milano, e mai celebru ca oricând. Experiența a fost oribilă din motive omenești...

— Care motive?

— Nu mă întreba, Leo, nu are rost. Dar trebuie să recunosc, a fost un profesor extraordinar. Ca pedagog era nul. Ca om era nul. Dar ca maestru era fascinant. Ca pianist te vrăjea. După aceea mi-a fost foarte greu să-i suport pe bărbați.

— Știu asta.

— Ce înseamnă „știu asta"?

— Se poate ghici.

*

A-i încredința altui om somnul tău e poate singura impudoare.

Să te lași privit în timp ce dormi, în timp ce ți-e foame, în timp ce visezi, te întinzi, te relaxezi – iată un dar ciudat.

Un dar misterios.

Ann îi vedea ochii cum tresăreau sub pleoape, cum se mișcau sub pielea delicată și pală. Ann vedea totul. Vedea că Leo visa. La cine visa? În mod bizar, Ann visa că el visa vise din care ea lipsea.

Se întâmpla ca, în somn, să suspine – la fel ca fetița lui.

Suspine lungi, la amândoi, ca niște renunțări.

*

Se luminase de ziuă. Niciodată în viața ei Ann nu dormise atât de mult ca lângă acest bărbat. Leo plecase să se spele. Micuța trăgea de cearșaf. Îi cerceta lui Ann pântecul. Îi spuse că nu avea sex.

— Un pic, totuși, spuse Ann trăgând cearșaful, acoperindu-se.

Dar micuța Lena își desfăcu picioarele, îi arătă sexul ei și îi spuse că nici ea nu avea.

— Un pic, totuși, repetă Ann și o luă în brațe și visară amândouă cu ochii deschiși.

*

Cât ținu primăvara, Ann Hidden lucră la cele patruzeci și două de egloge. (Cele șapte culegeri a câte șase piese pe care Jan Køtitel Tomášek le-a publicat între 1807 și 1823.)

— Ești în stare să le reduci la șapte, spuse Georges.

— Poate chiar trei. Știi, fac progrese enorme.

*

Ploaia încetase.

Georges ieși pe stradă mergând cu greutate.

Încă nu era ziuă, dar noaptea începea să părăsească cerul. Pe cer mai erau câteva stele. Se încălzise deja.

Căută un mini-taxi. Nu găsi. Trebui să meargă pe jos până la vilă.

Ajuns la vila Amalia, bătu în geam.

O trezi murmurându-i numele la fereastră, în spatele sticlei, bătând ușor în geam.

Ann își trase un tricou. Veni să deschidă.

Țipă. Georges era plin de sânge.

— Ce-i cu tine?

— Nu mă întreba, Anne-Eliane. Sunt prea bătrân. Toți cei care sunt frumoși mă găsesc prea bătrân. Se amuză.

— E odios. Trebuie să anunțăm poliția.

— Nu, mi-aș părea odios în propriii mei ochi dacă mi-ar trece prin gând să mă plâng. Am căutat-o cu lumânarea.

— Trebuie să facem ceva.

— Nu. Se amuză. Au dreptate. Se amuză, ce să le faci? E atât de plăcut. Și am băut atât de mult.

Ann se ridică. Îl obloji. Înfricoșat de mare, neștiind o boabă de italiană, deprimat, gelos pe micuța Magdalena, plin de vânătăi, Georges hotărî să plece acasă, în Bourgogne. Ann îl conduse la aeroportul din Napoli.

PARTEA A TREIA

Capitolul I

Rezemat cu spatele de coca micului vas cu pânze, moţăiam la soare, cu o carte alături. Vremea era superbă.

— Priveşte, Charles! Priveşte! a ţipat deodată Juliette.

Mi-am ridicat privirea.

— Priveşte!

Am ridicat capul mai sus, am privit peste bastingaj: nu vedeam nimic.

— Nu vezi?

— Nu.

— Priveşte!

— Spune-mi măcar ce trebuie să văd!

— Ah, Dumnezeule! a gemut ea.

M-am ridicat în picioare pe puntea iahtului. Am văzut atunci, răsfirat în apă, părul blond cu şuviţe albe.

— Signora! Signora! striga prietena mea.

— Poate că face pluta, am murmurat eu zărind forma întunecată care plutea pe suprafaţa mării.

Dar înotătoarea sau cadavrul nu răspundea la strigătele lui Juliette.

Juliette a trecut la cârmă, a apropiat barca. Eram în larg, la est de Anacapri. Femeia nu răspundea nici acum.

— Nu se mişcă. Are ochii închişi. Du-te!

— Mai apropie puţin.

Am plonjat – sau mai degrabă am sărit în apă.

M-am apropiat cu prudenţă de trupul care plutea.

— Signora!

Fără să deschidă ochii, mi-a spus în franceză mișcând numai buzele:

— Sunt epuizată. Am un cârcel teribil.

I-am răspuns în franceză:

— Atunci nu vă mișcați.

Femeia a murmurat cu un soi de iritare:

— Nu mă mai mișc de mult. Mă ustură cumplit ochii.

Mi-am trecut brațul pe sub umerii ei. Am lunecat cu totul sub ea. Susținând-o pe trupul meu, am adus-o încetișor până la vas.

— Sunați-l pe doctorul Radnitzky, la Napoli, ne-a rugat ea după ce am urcat-o pe punte.

A dictat un număr de telefon, Juliette l-a format pe mobil.

Femeia era foarte palidă. Era întinsă pe punte. S-a ridicat într-un cot.

Apoi a încercat să stea în șezut. Am ajutat-o să se sprijine.

— Cum vă numiți?

— Charles Chenogne.

— Vă mulțumesc. Mi-ați salvat viața.

— Dar dumneavoastră cum vă numiți? am întrebat-o eu.

— Ann Hidden.

— Muziciana?

— Da.

— Vă cunosc.

— Și eu vă cunosc.

— A!

*

Ambulanța și doctorul Radnitzky așteptau deja la capătul cheiului.

În fața ambulanței, o fetiță deloc întristată privea cu atenție. Era mai degrabă foarte interesată de ceea ce se întâmpla în interiorul mașinii.

În fața cafenelei din portul turistic, negustorul de piane bea o cafea espresso.

În fața lui, îmbrăcat în sutană, preotul capelei din port bea o Coca-Cola de-a dreptul din sticlă.

În colțul ușii, în stânga cafenelei, chiar înainte de vânzătorul de ziare, un ins cu fața spână, slabă, ridată, se sprijinea de zid. Fuma. Era un bărbat aproape bătrân, chel, cu câteva fire blonde și rare aduse pe după urechi, cu ochelari cu ramă de metal, cu ochi mari, apoși. Nu mai avea decât un firicel de voce – atunci când vorbea. Însă vorbea atât de rar, că nimeni nu-l mai băga în seamă, în colțul lui. Trăgea din țigară icnind scurt, inspirând îndelung, cu ochii pe jumătate închiși. Bărbatul era pe moarte. Bărbatul eram eu.

*

— Mă scuzați, strigă ea.

Se ridică brusc de la masă și părăsi restaurantul.

— Ce-i cu ea? l-am întrebat pe doctorul Radnitzky.

— Nimic. Nu-ți face griji, răspunse el.

— Cum, nimic?

— Chiar, ce se întâmplă cu ea? insistă Juliette.

— Se întâmplă că aude *crâmpeiele* ei de muzică. Tu ar trebui să înțelegi asta, Charles.

— Eu nu am compus niciodată, am spus.

— Și asta ce înseamnă? întrebă Juliette. Ce-o să facă? O să ne lase baltă toată seara?

— Nu, nu. Se duce la mașina parcată în stradă, le notează ca să-și elibereze mintea de ele, pe urmă se întoarce.

*

În timpul iernii, pizzeria de pe strada principală era, de obicei, mai mult goală. În fundul sălii principale se afla o săliță anexă care dădea în grădină și care nu era folosită cu adevărat decât în luna august. În timpul iernii nu se mânca în ea, dar acolo am regăsit-o, trei zile mai târziu, pe Ann Hidden. Patroana accepta să ne aducă în săliță ceai și prăjituri, cu condiția să nu fumăm. Am fumat totuși o țigară sau două, în picioare, lângă o ferestruică întredeschisă. Pereții erau acoperiți cu rafturi pline cu sticle cu ulei de măsline artizanal și cu sirop de lămâie. Mai erau și două acvarii, unul fără apă, celălalt plin cu mici crustacee și peștișori destul de agitați. La drept vorbind, acvariul gol era chiar mai interesant – în ochii mei cel puțin –, un mic deșert cu pietricele cenușii, cu alge închircite, pânze de păianjen, păianjeni vii. Un strat subțire de praf catifelat îl făcea și mai frumos. Îmi plăcea foarte mult acvariul acela gol. Era ca o vale a morții din filmul pe care îl prefer oricărui altul, pentru că spune adevărul despre această lume: *Rapacitate*[1].

Exista de asemeni un tonomat care din fericire nu funcționa.

În timp ce ne luam gustarea, a apărut Juliette. A avut eleganța să-i explice lui Ann în ce stadiu al vieții noastre comune ne aflam.

— Nu-l mai iubesc. Practic nu mai suntem împreună. Dormim în camere separate. Eu dorm în *camera mea*.

— Poate că n-ar trebui să vorbim de camera mea și nici măcar de camere separate, declară Ann pe un ton peremptoriu. O cameră *separată* de însăși ideea de casă – de asta e nevoie. Un loc *separat* de megalopolisul uman mondial.

---

1 *Rapacitate (Greed*, 1925), film de Erich von Stroheim. (N. tr.)

— De rapacitatea umană, am spus eu.

— Eu am găsit-o, continuă Ann. Am găsit o cameră adevărată, o cameră lungă cu vedere la mare. Vreți s-o vedeți?

— Da, spuse Juliette.

— O să vă arăt ce-am găsit.

Ann se ridică:

— Eu îmi termin cafeaua, am spus. Cine mai vrea una?

Nu puteam trăi fără cafea. După cinci-șase cafele, începeam să tremur la ideea de a trăi.

— Faci ce vrei, iar pe noi ne lași să facem ce vrem noi! a strigat Juliette.

— Mai vreau o cafea foarte tare, i-am spus patroanei care aștepta în cadrul ușii.

Juliette a cerut o sticlă de vin alb de Ischia, s-a ridicat, s-a apropiat de Ann.

A început să-i mângâie obrazul cu amândouă mâinile.

— Trebuie să te odihnești. Parcă vii din altă lume, îi spuse ea.

— Mersi pentru compliment, făcu Ann Hidden.

— N-ai înțeles. Arăți de parcă ai veni de altundeva, nu din Italia.

— Așa se pare.

Dar tânăra insista.

— Unde ți-ai găsit chipul ăsta?

O luase de mâini. Brusc, Juliette și-a turnat, apoi a dat pe gât, unul după altul, două pahare cu vin alb de la gheață. Pe urmă au ieșit din restaurant. Le-am urmat la distanță, după ce am mai băut trei cafele.

Un *espresso*.

Apoi un *ristretto*.

Apoi un *succinto*.

Acestea sunt opririle.

Am urcat cu toții cărarea pieptișă.

Eu am aţipit într-un fotoliu.

Când m-am trezit, le-am văzut întinse pe salteaua pneumatică lăsată pe gazon pentru Lena. Au petrecut seara ţinându-se de mâini şi povestindu-şi viețile.

Capitolul II

Apartamentul pe care îl închiriasem pe Traversa Champault fusese zugrăvit cu multă atenție de ginerele proprietarului într-un superb gri satinat. Lambriurile, ușile, obloanele, dulapurile, caloriferele erau vopsite într-un gri mai închis. Pe ferestrele încăperii principale – perdelele de bumbac alb erau brodate în nuanțe de gri pe margini – se vedea colina, când nu era învăluită de nori. Juliette monopolizase camera din fund. În Italia, voia să-i spun Giulia – uneori chiar Maria. Totul e cu putință în locurile fabuloase. Era atât de tânără, atât de frumoasă. O enervam atât de mult. Considera că viața e ucigător de plicticoasă lângă un bărbat care citea și care, ca să se odihnească de atâta citit, mai citea câteva pagini.

Țârâitul soneriei m-a făcut să tresar.

Am pus cartea pe masă.

Juliette a trecut rapid prin fața mea, a deschis fereastra, s-a sprijinit în coate de balustrada de lemn alb. Încă nu era îmbrăcată, dar își făcuse un coc. S-a întors surâzând către mine.

— E femeia salvată de mine.

— *Amândoi* am salvat-o.

— Te las.

— Unde te duci?

— Trebuie să mă îmbrac.

Am privit chipul tinerei femei cu care trăiam și care mă săruta. La drept vorbind, nu reușeam s-o privesc: mă

deranja umbra, mă deranja soarele, mă deranja râsul ei, goliciunea ei mă deranja, graba ei mă deranja, existența ei mă deranja, totul mă deranja.

*

I-am introdus pe Ann și pe Leo Radnitzky în viața mondenă locală cea mai rafinată.

Era momentul de vârf al caniculei.

Atunci m-a părăsit Juliette.

Sătulă să piardă timpul fără să facă nimic, Juliette acceptă, la insistențele lui Ann pe lângă Leonhardt, să se ocupe permanent de micuța Magdalena Radnitzky. (Mai exact: s-a ocupat de ea timp de trei luni. Atunci când copila era la tatăl ei, odată la trei luni.)

*

Pe insulă nu existau, pentru transport, decât tricicluri cu mici acoperișuri de lemn, și câteva mini-taxiuri albe mai confortabile pentru că erau închise, dar mai puțin numeroase și care erau de negăsit când începea vântul sau ploaia. Din grupul nostru, doar prințesa Kropotkina închiria un Fiat pe aeroportul din Napoli, lua feribotul și se deplasa pe insulă cu mașina ei.

Dar nu se grăbea să ne ducă și pe noi.

Mini-taxiul urca cu greu drumeagul ce șerpuia printre livezile de lămâi.

Ne duceam tustrei la Jovial Sénile.

Înaintam fericiți pe drumul plin de hârtoape.

— Să cumperi niște sticle de apă când mai vii!

Ann purta o combinație de cafeniu cu negru.

Juliette, mai multe nuanțe de galben.

Apoi, în timpul verii, au început să se îmbrace la fel. Își schimbau hainele între ele. Astfel, Ann își schimba

garderoba de la o zi la alta. Îi plăcea la nebunie tot ce purta Juliette – de care se deosebea doar prin culori (le alegea puțin mai închise, sau bătrânești, sau distinse, sau austere, sau lugubre).

Pulovere albastre, largi, fără formă. Fuste lungi și negre. Amândouă erau foarte frumoase. Amândouă au încetat să-și mai vopsească părul. L-au lăsat să crească în culoarea lui naturală.

Juliette avea douăzeci de ani mai puțin decât Ann.

Juliette nu-și deschidea nimănui sufletul. Înălța din umerii largi.

Necomunicativă, cu un tupeu impresionant, aproape teatral.

Ceva mai înaltă decât Ann Hidden, ceva mai robustă, cu ochii mai mici, bună dansatoare, figură austeră, sportivă, epilată cu grijă, părea o bucată de mușchi în stare pură.

Era incredibil de cald.

*

Magdalena pierdu un dinte mâncând un ou moale. E drept că mesteca la nesfârșit fiecare bucățică de pâine înmuiată în gălbenuș. Ann avea întâlnire cu Leonhardt pe insulă, direct la Armando acasă. Cu regret, o lăsă pe Magdalena în grija lui Juliette. Așezată la masa din bucătărie, Magdalena se silea să-și vâre în gură (șase dinți uriași, mai puțin cel căzut) o nouă bucată de pâine cu unt și cu sare din care nu mânca decât untul și sarea. Ann reuși să prindă ultimul vapor Napoli–Ischia. Urcă la vila Amalia. Avu timp doar să facă un duș și să se schimbe. Când ajunse la Armando, toți o așteptau în picioare, nerăbdători să treacă la masă.

Armando colecționa afișe cu fețe în prim-plan de oameni politici. Le dezlipea de pe ziduri, le prelucra îndelung,

le sfâșia, le redesena. Le expunea sub titlul *Chipuri uriașe de bolnavi mintal.*

Casa lui de pe colina Ischia era un cub modern din oțel și sticlă – în sensul dat cuvântului modern în anii optzeci – în care orice punct din spațiu putea fi observat din orice alt punct, unde orice miros, orice căpețel de trabuc aprins invada pe dată spațiul imens, unde cea mai slabă șoaptă trimitea ecouri la o sută de metri, ca într-o catedrală din lumea gotică.

Singurele obiecte neindustriale erau imensele chipuri redesenate ce atârnau de tavan, prinse cu sârme de oțel.

Armando șiroia de sudoare.

Era deja beat.

— Eu sar peste aperitiv, spuse Ann Hidden văzându-le fețele înfometate.

Năvăliră cu toții la masa din deșeuri de fier sudate și sticlă mată, se așezară la iuțeală. Nimeni nu scotea o vorbă. Întindeau mâinile. Buzele lor străluceau, ochii lor luceau.

*

A fost atât de cald, că șerpii au ieșit din găurile lor căutând umbra, au invadat curtea, marginea piscinei cu apă fierbinte.

Păianjenii căutau întunericul și răcoarea sub paturi.

Oamenii, noaptea, frica, amintirea.

Capitolul III

Juliette era la vâsle. Barca atinse nisipul. Juliette o ajută pe Lena să coboare și trase barca pe plaja de la Castello. Urcă pe dig. Ann era pe stâncă, deasupra lor. Strigă:

— Bei ceva?

— Ce bei și tu.

Ann intră în bar, cumpără Coca-Cola *light* de la gheață.

Când se întoarse, Magdalena apăru brusc lângă ea. Avea în mână o geantă elegantă din material plastic alb. O deschise cu greu. Scoase din ea piatra neagră, plată, pe care-o folosea la șotron.

— E pentru tine.

Dar Ann nu izbutea s-o învețe numele căsuțelor de cretă ale șotronului.

*

Nu-l auzi venind. Ann era în mica grădină din colțul terasei; urcată pe un taburet de bucătărie, ridica mâinile, culegea caise, le punea grijulie într-un coș de răchită pe care-l ținea strâns între genunchi.

Ann își înălța capul în soare.

Brațele întinse, cu degetele care încercau să ajungă la fructele aurii, îi trăgeau în sus pânza tricoului și-i dezveleau pântecul.

Leo îi ținu coșul.

Ea îi întinse câteva fructe încă fierbinți de căldura soarelui și abia atunci îl privi.

— Bună ziua.
— Sunt bune?
— Gustă.
Leo mâncă o caisă.
— Sunt fierbinți. Delicioase.
Ann purta o pălărie de pai cu panglică albă. Privind în spatele lui Leo, scoase un țipăt de bucurie.
Pe cărare, o văzuse apărând pe Magdalena însoțită de Juliette.
Sări de pe taburet pe iarbă. O îmbrățișă pe fetiță.
— Vrei o caisă?
— Vreau să beau, îi spuse ea.
Mână în mână, râzând, intrară amândouă în bucătărie.

*

Leo dormea în șezlong, la umbra vilei. Pe colină, deasupra terasei, aerul fierbinte părea însufleţit, tremura violent. Erau ca niște inele de șarpe care se contractau. Aceste contracții înaintau, deformau arborii, acoperișul albastru, fotoliile de fontă, apoi se desprindeau de ele încet, restituindu-le, peste două-trei minute, în starea precedentă.
Era mai mult decât un șarpe.
Era o vietate translucidă cu inele de metamorfoze.
Dacă pe colină nu ar fi fost atât de cald, Ann ar fi putut privi ore în șir acele mișcări violente.

*

Pământul devenise un amestec de colb și de bucăți de noroi crăpat. Soarele sorbise toată apa. Aburul aflat tot timpul în aer îi dădea acestuia o transparență dureroasă.

*

Așezată pe trepte, la capătul cel mai depărtat al terasei, cu o farfurie plină cu roșii și cu brânză de bivoliță pe genunchi, privea marea cu o privire goală.

— Ann?

Ann reveni la realitate. Lângă ea, cu un aer îngrijorat, micuța Magdalena o privea.

— Da, scumpo.

— Ține! Dar mai întâi, închide ochii.

Ann închise ochii.

— Desfă palma.

Ann desfăcu palma.

Simți în palmă ceva foarte ușor.

— Poți să deschizi ochii!

Văzu în palmă un dințișor de lapte.

Ann Hidden nu era doar o muziciană renumită, nu era doar o mare vrăjitoare capabilă să provoace furtuni, era și o femeie răsfățată cu daruri.

*

Era atât de cald că nimeni nu mai mânca. Toți cereau apă, tot timpul.

— La băcănie nu mai este apă. Cineva trebuie să se sacrifice. Să meargă la Napoli.

— Nu pot trăi fără cafea.

— E prea cald. Nu am curaj să fac un drum până acolo.

— Roagă-l pe Charles. El e specialistul în traversări.

— Știi bine că nu-l mai văd, spuse Juliette.

Magdalena Radnitzky se urcase pe scaun. Întinzându-și mâinile, aranja caisele în fructiera de pe masă.

— Ce faci, Lena?

— Le pun în ordine.

Asta putea dura două ceasuri – iar la sfârșit fructele erau înmuiate, cel mai adesea crăpate, aproape strivite.

*

Leonhardt către Ann:

— Mi-e greu fără tine. Am nevoie de tine. Am nevoie să fii mai des lângă mine, acasă, la Napoli. Am nevoie să te aud respirând lângă mine când dorm.

— Și mai ce?

— Te iubesc.

Era anotimpul darurilor. Darurile continuau să curgă.

Leo îi oferi lui Ann un inel.

Ce să faci cu un inel când preferi să trăiești cu degetele goale?

Ann prefera de departe un dinte sau o pietricică neagră dăruite de o fetiță.

*

Cărarea era atât de abruptă, încât cel mai adesea, când mă duceam la Ann Hidden, încercam să trec pe la băcănia de pe Corso Colonna. Urcând pe mica scară de piatră, apoi pe cărarea pietroasă, agățându-mă de frânghia ce devenise la fel de uscată ca niște frunze de bambus, îi aduceam câteva sticle cu apă minerală, sau câteva frunze de salată, sau câteva fructe.

Eram oricând binevenit.

Programele noastre se potriveau.

Mai târziu a trebuit să renunț, era mult prea cald.

*

Nu mai avea putere să ajungă la farmacia de pe insulă. Avea nevoie de medicamente. Se apăra de soare ținând umbrela deschisă. Asfaltul era înmuiat. Înainta cu greu. Fiecare pas lăsa o urmă în bitum. Apoi drumul se refăcea, încet. Parcă devenise, și el, un animal care se trezea.

Un soi de dragon tânăr, lipicios. O piele scorțoasă, crăpată, tivită cu alb, prin care răzbătea lichidul negru.

*

Aveai senzația de a trăi cu patru mii de ani în urmă. Canicula era o *zeiță*. Totul tăcea în fața ei. Totul se dădea brusc la o parte. Oamenii se temeau să-i iasă în cale. Nu mai ieșeau din case decât după căderea nopții. Nu adia nici o boare de vânt.

Capitolul IV

Au început furtunile. Lena urla de fericire în brațele lui Ann. Cel mai adesea nu erau decât fulgere formidabile, de toate felurile. Arbori. Rafale. Prin norii sfâșiați apărea cerul, albastru și atât de pur. Ploua puțin, aproape deloc.

Canicula revenea, și mai cumplită.

Se întâlneau în fiecare joi – Leo, Armando, Kropotkina, Charles – acasă la Dio. Lui Dio îi mergea gura ca o moară stricată. Era putred de bogat, putred de obosit, mărginit, ignorant. Sufletul lui, vocația lui, scopul lui: fericirea. Înțelegea prin asta un pic de porno care dă dependență, un pic de sport, somnifere cu pumnul și distracție cât încape.

Îi spuneam Jovial Sénile.

Pe insulă mișunau rușii. Erau tineri, activi, mafioți, sentimentali, drogați, bețivi, copilăroși, robuști, agresivi.

Erau stăpânii orelor târzii din noapte.

Într-o vilă imensă plină de ruși, o vilă de la sfârșitul secolului al XIX-lea, am descoperit pianul. Un adevărat pian de concert. Un Bösendorfer. I-am făcut semn lui Juliette – care venise în seara aceea cu mine (Ann rămăsese cu Leo la Napoli). Magdalena era acum la maică-sa. Am închis cu grijă ușa bibliotecii. Nu voiam să ne rănim prietenii. I-am fi făcut să descopere tristețea, pudoarea, nostalgia, frumusețea, așteptarea, rafinamentul: grupul s-ar fi risipit pe dată, iar noi am fi rămas singuri.

Juliette m-a ajutat să trag bancheta galbenă vârâtă adânc sub pian. Am deschis capacul și am început să cânt. Instrumentul avea un sunet superb, puțin înăbușit, din păcate, de mobilier, de mărimea încăperii, de draperii.

Nu mai eram cu Juliette, nu mai eram la Ischia.

Eram cu surorile mele moarte.

Eram la Bergheim.

*

Când am lăsat capacul negru peste clape, o oră trecuse la fel de repede ca un vis. Eram copleșit de o tristețe stranie. Mâhnirea este mai veche în noi și aproape mai pură decât frumusețea. Mi-am luat haina de in, am căutat în buzunar celularul și am sunat-o pe Ann Hidden.

— Am găsit pianul. Un Bösendorfer.

— Unde?

— La ruși.

— Care ruși?

— Tinerii ruși.

Ann era surescitată. Ar fi venit chiar în seara aceea, mi-a spus, dar nu putea, era la Napoli. Fuseseră în vizită la niște prieteni, tocmai ieșeau.

— Scuză-mă, Ann! Nu m-am uitat cât e ora.

M-a rugat s-o caut a doua zi, s-o sun și s-o aduc la pianul pe care îl descoperisem.

Am închis telefonul. Juliette mi-a spus:

— Cânți la pian, nu știam... Credeam că la violoncel.

— Ne așteaptă la braserie. Ai văzut cât e ceasul? Luigi și soția lui ne așteaptă la braserie.

Era trecut de miezul nopții. I-am întâlnit la braserie. Aerul era încins și acum. Visam la surorile mele. Le auzeam vorbind. Ele mă învățaseră să vorbesc. Am cerut o porție de rechin.

Capitolul V

Soarele stă să apună. E ceasul preferat de amândouă. Cei care au avut curajul să iasă în oraș s-au întors acasă. Apa e mai liniștită și mai răcoroasă. Urcă în sus pe picioare. Când ajunge la slip, din simplă obișnuință, se înalță amândouă, cu aceeași mișcare, în vârful picioarelor.

Juliette spune:

— Dacă mă iubești, spune-mi Giulia.

— Spune-mi Anna.

Anna și Giulia râd și vorbesc. Apoi se aruncă brusc în mare și înoată în larg.

Anna stă întinsă lângă Giulia, care și-a scos sutienul. Giulia se întoarce, oferindu-și spatele soarelui care apune și adierii răcoroase. Giulia își strecoară mâna, ușor, sub pântecul ud al lui Ann.

E mai slabă acum decât Ann. Are obrazul foarte fin, trupul mai sportiv, spate lat de gimnastă, restul corpului mult mai prelung și osos. Bea mult și mănâncă puțin.

Anna are fese rotunde şi mici.

Giulia are pulpe de dansatoare.

Giulia detesta trecutul. Trăia în prezent, bea mereu, nu povestea nimic despre ea, niciodată. Ann Hidden nu a știut nimic despre ea, niciodată.

*

Fiecare își avea regatul său: Lena – furtuna (când era în Italia), Ann – casa cea lungă cu vedere spre marea

Tireniană, Giulia – canapeaua și paharul de vin alb, Armando – atelierul lui de oțel, Jovial Sénile – serile în care se droga, Phyllis – băncile din biserici, Kropotkina – muntele, Charles – fiecare carte din biblioteca lui. Erau prieteni, dar stăteau puțin împreună. Fiecare se grăbea să revină în regatul lui.

*

Aș putea umple cu detalii lunile care-au urmat. Au fost ocupați, au iubit, au construit. Trec mai departe. Ajung în martie anul următor. Ajung din nou la frig. În timpul celor trei luni când Magdalena era la maică-sa, Giulia și Ann trăiau împreună la Ischia.

În cele trei luni când micuța era în Italia, Giulia pleca la Napoli în timpul săptămânii. În weekend reveneau pe insulă.

*

Ann devenise italiancă în brațele Giuliei.

Dorința sexuală regăsită dă frumusețe trupului, răspândește lumină în jur, purifică aerul.

Mergeau ținându-se de mână. Ieșeau din mare. Nu vorbeau.

Ann ducea prosoapele de plajă.

Giulia își ducea revistele ei idioate. Își târșâiau sandalele în praful fierbinte.

Magdalena cânta la zece metri în urma lor, pășind mărunțel, molatecă, visătoare, somnoroasă.

Tustrele erau foarte bronzate.

Nici pielea Giuliei nu se mai înroșea. Puțin câte puțin, devenea arămie.

*

Așezată pe canapea – o vechitură hârbuită –, cu picioarele desculțe strânse sub fund, cu un pahar de vin

alb în mână, Giulia își ronțăia alunele. Magdalena spuse încet:

— Pisoiul!

Un pisoi venit de pe terasă își ițea capul în pragul ușii.

Ann ieși de sub duș goală-pușcă, șiroind de apă, cu prosopul în mână.

— Ai văzut? întrebă Magdalena.

— Ce frumos e!

Ann deschise ușa mai larg. Lăsă prosopul jos, se așează în fața lui în genunchi.

— Frumosule! îi spuse ea.

— Ai văzut pata neagră? întrebă Magdalena.

— Crezi că e un semn? întrebă Ann.

*

Lena dormea pe burta Giuliei.

Erau amândouă pe canapea.

Giulia își bea vinul, își citea revistele cumpărate pe Corso Colonna, își ronțăia alunele în timp ce Magdalena se agita în somn, scoțând suspine lungi, chinuite.

Ann era așezată pe pardoseală în colțul cel mai răcoros al încăperii, lângă cămin, cu spatele rezemat de roca neagră a vulcanului, cu o partitură deschisă în mâini.

Capitolul VI

Cădea o ploaie piezișă, continuă, prin care golful abia se mai vedea. Lumea prefera să rămână acasă. Într-o dimineață, revenind cu mini-taxiul de la poștă (poșta era pe bulevardul care ducea în port), prin pâcla iscată de căldură și furtună, mi s-a părut că văd bătrânul pin agățat de stânca ce domina plaja, în dreptul casei lui Ann. Am oprit scuterul care se târa ca un melc.

Perdeaua ploii era atât de deasă încât cărarea abia se zărea.

Aveam întotdeauna la mine un sabretaș (o geantă cu două buzunare enorme) în care îmi țineam lucrurile. Am dat deoparte cărțile, am căutat celularul. Rămânând sub micul acoperiș de lemn al mini-taxiului, am sunat-o pe Ann – voiam să mă asigur că nu escaladez cărarea de pomană. Devenisem prieteni. Când Giulia era la Napoli, ne întâlneam adesea. Îi aduceam țigări.

*

Dimineața, beam împreună o cafea, în tăcere. Pe urmă eu mă duceam acasă pe jos.

*

Alteori – mașinile fiind interzise pe Traversa Champault – eram nevoit să trec prin Piazza dei Pescatori.

Trebuia să plouă cu găleata ori să fie furtună pe mare ca să renunț la plăcerea de a sta pe malul apei și de a bea o bere rece. Acolo mă găsea Ann, adesea, serile.

*

Când era cufundată în muzica ei, Ann Hidden avea o poziție stranie. Își ținea trupul foarte drept, aproape lăsat pe spate. Avea aerul mândru al unei femei care nu se gândește niciodată la impresia pe care o poate lăsa. Părea posibil, atunci, s-o vezi că dispare subit, că se prăbușește, se înalță, se aruncă din înaltul stâncilor în port, plonjează în mare.

*

Era o femeie care-și trăia deplin, fără jumătăți de măsură, foamea, muzica, mersul, pasiunea, înotul, destinul.

În astfel de cazuri, n-o deranjam. Mă mulțumeam să-i fac un semn. Mă așezam ceva mai departe. Ceream o bere rece. Nu spuneam mare lucru. Puteam să nu spunem nimic. Preț de un ceas, ne uitam la pescarii care se întorceau în port cu bărcile lor, la turiștii care urcau pe iahturi, priveam discul solar coborând pe Castello și, mai departe, coborând exact de-a lungul citadelei lui Tiberiu, pe Capri.

*

— De ce Eliane Hidelstein, fiica unei bretone catolice și a unui evreu român, a devenit Ann Hidden?

— Nu știu.

— Ca să se ascundă? Pentru că evreii trebuie să se ascundă?

— Nu. Nu cred că evreii trebuie să se ascundă și nici nu cred că ascunzându-se ar fi mai apărați.

— Atunci de ce?

— Primul bărbat cu care am trăit era alpinist.

— Nu văd legătura.

— Escaladase vârful Hidden Peak. El s-a amuzat s-o transforme pe Hidel în Hidden. El m-a botezat.

— L-ai iubit?

— Da.

— De ce l-ai părăsit?

— De ce să-l fi părăsit? A murit.

*

Privind-o pe Ann Hidden la pian, o puteai compara cu Marcelle Meyer, cu condiția să fi avut șansa s-o vezi cântând pe marea pianistă înainte de brusca ei dispariție. Mâna ei stângă era extrem de puternică. Dar, trădând partitura, simplificând totul până la un soi de mare lentoare melodică luminoasă, rezultatul nu era comparabil.

Era ceva incredibil de violent.

Ann citea mai întâi partitura, departe de pian, după care o lăsa jos. Se așeza în fața pianului și – dintr-odată – reda totul sub forma unui rezumat impetuos, amețitor. Ann nu interpreta. Reimproviza ceea ce citise, sau ceea ce voise să rețină, suprimând fioriturile, armonia, căutând febril tema pierdută, căutând esența temei, într-o armonie minimală.

Se întâmpla chiar, uneori, să se piardă în lungi variații orientale ce rătăceau doar pentru a regăsi tema ca însăși originea piesei, iar atunci părăsea pianul, se ridica imediat, încruntată, urmărind tema în tăcere, pleca altundeva, ieșea în grădină, umbla, se cățăra pe stânci. Ann Hidden era un geniu.

Era o artistă – într-un anume fel – indiană.

Uneori intra în holul unui hotel – la Hotelul Maur, într-unul dintre saloane, sau într-un bar din Napoli, dacă era cât de cât liniște.

Se așeza în fotoliul cel mai comod, cât mai departe de ușă, de unde putea cel mai bine să-i vadă pe clienți intrând brusc și invadând spațiul din fața ei.

Își filtra, în felul acesta, ideile – sau ceea ce credea că erau ideile sonore din adâncul ființei sale –, sau accepta să treacă de aceste idei. Cântărea în tăcere liniile melodice, înainte de a le iubi, nota sau proscrie.

*

Era o femeie complexă.

Pentru Magdalena, stăpâna furtunilor era o zână atotputernică.

Pentru Leonhardt, era o artistă extrem de interiorizată, aproape indiferentă față de cei din jur, puternică, sălbatică, sau măcar foarte puțin domesticită, solitară.

Pentru Giulia, era un trup mare, afectuos, tăcut, senzual, liniștitor, făcut doar din oase, fugi și retrageri.

Pentru Georges, era o fetiță mândră, un pic ostilă, mereu în defensivă, tulburată din te miri ce, fragilă, neliniștită, misterioasă.

Pentru mine, era o muziciană de geniu. Am auzit-o foarte rar cântând. Făceam însă tot ce puteam ca s-o pot auzi.

*

Se întâmplă că brusc, în adâncul ființei, se cântă melodii nicicând auzite, pe care totuși nu le compui tu. Trebuie să le notezi imediat. Pe urmă, le prelucrezi sau nu. Aceste chemări nu sunt adresate nimănui – și mai ales nu celor pe care îi cheamă (pentru că, să recunoaștem, toți cei pe care i-ar chema, dacă i-ar chema, sunt morți).

Jan Dussek, fugind cu Sophia Corri la Hamburg.

Ann Hidden, fugind cu Magdalena Paulina Radnitzky la Herculanum.

*

De Crăciun, Ann cumpără un cățel pentru Lena. Era un foxterier. Ann și Lena îl botezară Matro. Cățelul nu avea voie la Napoli. Rămânea pe insulă păzind marea, sau poteca, sau împrejurimile terasei.

*

Abia sosite, au cumpărat pește din port. Urcară apoi pe bulevard, până la piață. Au cumpărat fasole albă (păstăi) și carne de vițel. Au mâncat pe terasă. Urmă siesta fetiței. Giulia îi scoase sandalele. Rămânând în șort și tricou, se culcă lângă ea.

*

Lena se trezește, se ridică brusc, lovește cu piciorul în burta câinelui ațipit.

Matro fuge schelălăind.

Magdalena primește câteva palme la fund de la Giulia.

Plânge.

— De ce ești rea? întreabă Giulia.

— Nu sunt rea, spune rar fetița.

— Dacă bați câinele, te bat și eu pe tine.

Atunci Magdalena Radnitzky pleacă plângând, cu păpușa în brațe.

Se așază în fața căminului din salon, în colțul preferat de Ann.

Giulia o lasă să se joace, în colțul ei, cu păpușa.

În jurul mesei în miniatură a păpușii, Lena așază lumânări pe care le-a luat de pe vatra căminului.

Fredonează un cântecel și se oprește din cântat doar ca să-i țină păpușii discursuri interminabile.

*

Apăru o rază de soare.

Giulia se așează pe penultima treaptă, cu tot calabalâcul obișnuit: alune, măsline, o sticlă de vin alb de la gheață, ochelarii de soare, revistele idioate, un lucru de mână la care nu lucra niciodată.

Se așează cu picioarele atârnând în gol.

Suflecându-și rochia, își bălăci picioarele în apa limpede din mica piscină de cauciuc albastru a Lenei.

Cu capul lăsat pe spate, se oferi soarelui matinal, bronzându-se.

*

A doua zi, la piață, găsiră coșulețe cu afine.

Cu degetele pătate de afinele mâncate la prânz (negreața nu ieșea cu nimic), Magdalena hotărî să urce să se joace pe colină.

Giulia îi unse cu alifie buzele crăpate de soare.

Ann pregăti cafeaua.

*

Micuța Magdalena se întoarse frântă de oboseală. După un ceas pe care-l petrecuse tăvălindu-se pe panta colinei, prin pietriș, prin iarba proaspătă și resturile de paie, ateriză pe terasă urlând de fericire. Era fierbinte și plină de zgârieturi. Dormea de-a-n picioarelea. Ann o luă în brațe. O duse în salonul unde Giulia își făcea siesta, înconjurată de calabalâcul ei – reviste idioate, țigări, măsline, alune, migdale, tomate liliputane, o sticlă de vin alb. Giulia o culcă pe fetiță între perne.

Ann îi șterse fruntea transpirată și o văzu adormind brusc, sub ochii ei.

Le privi pe amândouă dormind pe canapeaua albă din salon.

Coborî în port, așteptă vaporașul, urcă pe punte și plecă la Napoli unde avea întâlnire cu Leo.

*

Lena era învinețită.

Giulia urla.

Stătea în cadrul ușii vitrate, ținând în brațe micul trup fără suflare.

Se făcu o autopsie. Magdalena Radnitzky murise la vârsta de trei ani, absurd, înecată cu o alună.

Copilul fu adus la spital, apoi, după autopsie, fu adus acasă la doctorul Radnitzky.

Giulia dispăru.

Capitolul VII

Ann o aşteptă toată noaptea, zadarnic, pe Giulia. Izbuti în cele din urmă s-o găsească pe celular. Se duse, contra voinţei ei, s-o caute pe insulă, încercă s-o calmeze, dar Giulia refuză să revină cu ea acasă la Leo.

Ann plecă singură cu vaporul la Napoli.

Ajunse la apartament pe când soarele apunea.

Intră încetişor în dormitorul unde se închisese Leo. Îi spuse că o va priveghea pe micuţa răposată. Că-şi va petrece noaptea în camera ei. El încuviinţă dând din cap. Atunci Ann porni pe coridor. Deschise uşa, apoi o închise fără a privi nimic în cameră.

Stătea în picioare. Era întuneric. Obloanele erau trase.

Ann se ghemui lângă pat, căzu în genunchi, nu-şi ridică ochii, apoi privi deodată.

O durere imensă urcă în ea, fără ca nici o lacrimă să vină s-o uşureze. Îşi puse capul lângă obrazul copilei.

Mai târziu, îşi strecură mâna sub mânuţa micuţei moarte.

*

Durerea ei fu atroce. Fără să aibă nici o legătură naturală cu acest copil, fu sfâşiată de cea mai cumplită suferinţă din viaţa ei. Ciudat, nu izbuti să verse o lacrimă. Nici să scoată un geamăt. Şi nici măcar să simtă o strângere de inimă, nimic.

O suferință fără margini, fără alt efect decât insomnia.

Rămase trează zile în șir, fără să se dezbrace, fără să se culce, fără să se schimbe ori să se spele.

Chiar și cățelul Matro se ținea la distanță, rămânând în umbră (era atât de cald), cu o privire înfricoșată.

Magdalena fu îngropată fără ca Giulia să apară.

*

Ann Hidden nu izbutise să ajungă la a doua terasă. Era așezată jos, la umbră, cu spatele sprijinit de zidul fierbinte al adăpostului pentru măgar. Privea sticla de apă, goală, din fața ei.

Pe suprafața verde, bombată a sticlei își vedea imaginea deformată.

Vedea o femeie bătrână scăldată în sudoare.

Vedea părul lung și alb care atârna și lucea. Părea beată deși de zece zile bea doar apă minerală ținută în sticle ca să fie mai rece când le scotea din frigider. Închise ochii. Adormi. Visă. Plânse în vis. Fu trezită, pe cărarea abruptă, de propriile-i lacrimi care-i curgeau în sfârșit pe obraji.

*

Giulia nu-i mai răspundea la telefon.

De fapt, nimeni nu știa unde trăia, unde dormea Giulia.

Nici măcar apropiații ei – foștii apropiați – nu știau unde se putuse ascunde.

*

În apartamentul din Napoli, Ann se îmbrăca. Își căuta șosetele pe jos. Găsi una lângă piciorul fotoliului.

Auzi, în spatele ei, vocea spartă a lui Leo. Nu era vocea lui obișnuită. Era o voce groasă de copil ce răsuna în spatele ei:

— Nu te îmbrăca!

Se întoarse ca să-l privească. Într-adevăr, plângea. Frământa în mâini, ca un copil, cearșaful de pe pat. Își șterse ochii cu el.

Se rezemă cu spatele de pernă.

— Nu poți să pleci așa. Nu mai suport să te văd plecând. Nu mai suport să văd cum te îmbraci în zori și pleci pe insula ta.

— Da.

— Sunt atât de singur.

— Știu.

Ann își puse chiloții. Își încheie nasturii de la blugi. El șopti abia auzit:

— Ann?

— Da.

— Să plecăm.

Ea nu răspunse. Apoi:

— Da.

Apoi:

— Poate.

El continuă:

— Luăm vaporul.

— Da.

— Să plecăm fără să știe nimeni.

— Da.

— Ne urcăm în feribot. Fugim la aeroport. Mergem unde vrei tu. Cumpăr eu tot ce trebuie. Te îmbrac din nou.

— Mă îmbraci, spuse ea terminând de încheiat bluza.

— Chiar azi. Ne vedem după-amiază. La debarcader, la ora opt, la casa de bilete.

Ann se așeză pe marginea patului, își trase bascheții albi, își legă șireturile.

— Nu, spuse ea în cele din urmă.

— De ce?

— Pentru că ne va urmări aceeași amintire, oriunde ne-am duce. De fiecare dată, chipul celuilalt va scormoni din nou durerea. Vrei să știi ce cred?

— Nu, în nici un caz, răspunse el vârându-și capul sub cearșaf.

Ea spuse totuși:

— Uite ce cred: nu doar că nu trebuie să plecăm împreună... nu doar că nu trebuie să trăim împreună...

El strigă de sub cearșaf:

— Ann, să nu spui ceea ce te pregătești să spui!

— Cred că trebuie să ne despărțim.

Merse până la pat. Sărută capul ascuns sub cearșaf. Plecă. Ajunsă la ușa de la intrare, încă îl auzea plângând. Lăsă cheile apartamentului pe marmura comodei din hol.

Capitolul VIII

Pescarul îi întinse mâna și Ann sări în șalupa lui. Coborî în partea de sud a Procidei. Doctorul Radnitzky o invitase la prânz la un birt de pe insulă.

Ann înghiți o frunză de salată.

— Trebuie să mănânci, începu Leo.

Erau așezați la o masă, față în față.

— Mă silesc să mănânc.

Mâncă încă o frunză.

— Mulțumesc, Ann. Ai nevoie să mănânci. Eu nu știu de ce mănânc atâta, deși...

— Nu putem vorbi despre altceva?

— De ce? Vorbesc la rece, *tehnic*, despre lucruri care ne preocupă. Am fost, mai întâi, medicul tău.

— Cred că voi părăsi insula.

— Și ce dacă? E un motiv în plus să ai putere ca să poți căra o valiză. Un motiv în plus să ai picioare în stare să meargă!

Ann nu îndrăznea să-i vorbească de propria ei suferință.

— Sunt sătulă să umblu de colo-colo, nici nu-ți imaginezi, Leo. Sunt sătulă de mine însămi.

În fața lor, un bătrân puse pe două capre de lemn o ușă veche de dulap din mahon. Apoi goli pe ea un coș mare cu mere, legume, lămâi, doi pui jumuliți.

Pe stradă trecu un carabinier.

— Eu încă mai cred că ar trebui să ne mutăm împreună. Ar trebui să ne căsătorim. Trebuie să trăim împreună, murmură el.

Ann îi luă mâna.

— Tu ești distrus. Eu sunt distrusă. Nu trebuie să contezi pe ceva distrus ca să repari ceva distrus. Trebuie să uităm totul...

— Să uităm totul... spuse el cu un rictus al gurii.

Adăugă, în șoaptă:

— Totuși, o iubeai pe fetiță...

Ann nu se mai putu stăpâni. Izbucni în plâns, pentru prima oară în fața lui.

*

Apoi el răspândi în jurul lui nefericirea.

Leo Radnitzky se apropie de moarte.

Bău prea mult.

Izbucni dintr-odată: fu intolerant, văicăreț, violent și nedrept.

*

Nu-și mai amintea trupul copilului său mort. Cerșea amănunte. Avea răni, vânătăi? Era la fel de drăguță ca înainte? Avea gura deschisă? Țipa în clipa morții? Voia să știe mai mult despre ceea ce nu putuse privi cu adevărat.

*

Când evenimentul se reduce la durerea pe care o provoacă, nici o consolare nu consolează.

Nici un drog, alcool, tutun, somnifer sau cafea, nici o chimie nu-ți poate fi de ajutor.

Sufletul trebuie să accepte suferința, trebuie, ca să spunem așa, s-o îndure privind-o în față, să-i ofere timpul,

abisul, disperarea lui. Trebuie s-o atragă în afara trupului. Trebuie s-o hrănească cu altceva decât cu sine. Trebuie s-o ispitească, să-i arunce o momeală, să-i sacrifice un obiect ca și cum i-ar jertfi o ființă.

Ann Hidden hotărî să sacrifice vila de pe țărm.

*

Uneori, nimic nu vindecă mâhnirea. Timpul ce trece o adâncește.

*

Ann o iubea pe Giulia.

Am aflat că Giulia trăia într-un apartament din Napoli. Ținea conferințe pentru turiști. Într-o seară, am dus-o pe Ann Hidden la Giulia.

Dar Giulia nu reluă legătura cu ea.

Nu se mai atingeau. Nu-și mai vorbeau. Nu dormeau împreună. Nu mai mâncau.

Au început să bea.

Se priveau. Giulia își puse palmele pe obrajii lui Ann.

Ann îi privea buzele, sânii. Îi adora, îi lua în mâini. Îi privea, apoi își culca pe ei obrazul.

— Adio.

*

Giulia părăsi insula. Nu i-a mai dat nicicând un semn de viață. Nu-i răspundea la telefon. Nu-i răspundea la scrisori. Nu a venit la Teilly niciodată.

Capitolul IX

La mormântul Magdalenei Paulina Radnitzky, la Napoli.

Ann se ducea singură și visa.

Visa o aceeași imagine liniștitoare, duioasă, repetitivă.

De fiecare dată, scena era cam aceeași: era seara, iar ele se îmbăiau înainte de cină.

Erau atât de frumoase, tustrele, în jurul mesei, cu farfuria în față, curate, trandafirii, cu părul umed, în pijamalele curate, impecabile.

Mai rar, era o altă imagine: la prânz, tot împreună, mâncau o salată într-un mic bar din lemn ros de cari. Barul înainta, pe piloții lui șubrezi, în marea Tireniană.

*

Georges Roehl era fericit. Puse telefonul în furcă. Ann se întorcea.

După-amiază, făcu în coliba-Gumpendorf o curățenie în stilul domnului Delaure: cârpe de spălat pe jos, bureți, detergenți, toate ferestrele deschise larg.

*

Ann la telefon, către Georges:

— Când l-am văzut pentru ultima oară pe tatăl micuței Magdalena și i-am spus că renunț la vilă și părăsesc

insula, nu zic că i-am citit în ochi bucuria, dar, cum să spun, un resentiment vecin cu bucuria.

Părea să mă urască și totodată părea extrem de ușurat. Era fericit că nu mai exista în jur un martor al suferinței lui. Extrem de fericit.

Poate era atât de nefericit, că nu mai putea trăi decât singur.

Poate era un soi de lașitate.

Era sătul să fie un amator de drame, de insomnii, de operă, să fie un soț părăsit, să fie tatăl unei fetițe moarte, să fie amantul incert al unei femei care o iubea pe copila aceea mai mult chiar decât pe el.

„Ghicisem de mult. Iubindu-mă pe mine, ai iubit-o pe ea. Sărea în ochi. Am înțeles de îndată. Pe mine nu mă iubeai."

*

Ann îi făcu o vizită bătrânei țărănci din San Angelo. În câteva cuvinte, îi vorbi despre moartea micuței.

Amalia nu spuse nimic.

Ann îi lăsă în grijă cățelul Matro – îl adusese cu ea.

Amalia dădu din cap suspinând.

Ann îi spuse încet că părăsește insula. Puse pe masă o legătură de chei.

Bătrâna întoarse capul și nu spuse nimic, nici acum.

Băură un pic de alcool de lămâie. Vorbiră îndelung despre copilăria lor în micile sate care erau, pe jumătate, porturi.

Ann spunea:

— N-am înțeles niciodată cum putea mama să trăiască acolo iarna. Casa fusese construită de tatăl ei...

— Pentru sora lui?

— Nu, o făcuse chiar pentru el, la marginea dunelor. Începe cu trei felinare ce luminează un drum cu maca-

dam, acoperit tot timpul de nisip. Cum treci de ultimul felinar, totul e înghițit în întuneric. Când eram mică, mă orientam după zgomotul valurilor. Iarna. Când cerul era un singur nor. Probabil că și aici e la fel...

— Da, fata mea, spuse Amalia. Toată insula e învăluită, adesea, într-un nor.

— Când eram mică, țin minte foarte bine, ca să nu mă rătăcesc noaptea, îmi ascultam zgomotul pașilor pe nisipul drumului.

— Ah!

— Când sunetul dispare și piciorul pășește pe iarba moale, când se înfundă în nisipul umed, știu că am ieșit de pe drumul care duce acasă. E noapte. Regăsesc drumul după auz.

— Fetița mea, îmi ești atât de dragă.

Grădina de zarzavat, în fața lor, era înecată în praf. Mai rămâneau câteva ramuri țepoase și goale. Cele mai multe plante arseseră cu o lună în urmă.

Capitolul X

Cutiile pline cu cărți și cu partituri erau deja adunate în salon, în fața căminului. Am intrat în bucătărie.

— Ann!

Ann întorcea niște vinete negre pe fundul unei cratițe de tuci.

S-a întors către mine.

— Spune, murmură ea.

Dar în aceeași clipă îmi văzu privirea.

— Charles, ce s-a întâmplat? întrebă ea strigând.

Presimțise. Se încrâncenase deodată. Mă privea cu ochii măriți. Puse brusc lingura de lemn pe mașina de gătit.

Am luat-o în brațe spunându-i:

— Maică-ta...

Ca un elastic care se destinde brusc, s-a smuls din brațele mele, a ieșit din bucătărie, a ieșit din grădină, a fugit spre colină.

După un timp, am încetat s-o mai urmăresc prin hățiș.

M-am întors spre casă.

Înainte chiar de a intra, am simțit mirosul oribil de ars.

Am aruncat la canal tocana care se făcuse scrum în cratiță.

*

Faxul rămăsese pe masa din bucătărie.

Era trimis pe adresa de la Hotelul Maur.

Erau două rânduri groase, scrise cu un marker negru: *Ieri, joi seara, Mama ta s-a stins împăcată. Véronique.*

Antetul menționa numărul de fax al farmaciei.

*

Terasa e plină cu ghivece mari din lut ars care acum sunt goale. Ann e așezată în fața mării.

A intrat în bisericuța din portul Ischia. Stă pe un scaun din pai împletit, în fața gărduțului negru din fier forjat, dintre naos și cor.

Ia vaporașul. Stă pe banca de lemn de pe punte.

Prin fața ei trec Sancio Cattolico, Averno, Pausilippe, via Partenope.

Trec vilele de pe țărm, cu luminile aprinse în noapte.

Stă așezată în mica biserică bretonă. Îngenunchează pe băncuța de rugăciune tare ca piatra. Este din lemn masiv.

Își trage mânecile peste mâini.

Apoi își pune capul pe mâini.

Visează.

Visă.

Visă la maică-sa, apoi, deodată, țâșniră o mulțime de lucruri fără vreo legătură cu ea. Visă la visele ei, la Giulia, la viața ei pe insulă, la viața ei din nou solitară.

Se rugă pentru Magdalena Radnitzky și pentru Marthe Hidelstein, culcate una lângă alta pe tărâmul morților.

*

Véri stă în picioare în fața ei, gălăgioasă, rea, jignitoare, agresivă:

— A avut un atac, acum cincisprezece zile!

— Puteai să mă suni!

— Nu a vrut să fii anunțată! Nu mai putea vorbi.

— Atunci cum a putut să-ți spună că nu trebuia să fiu anunțată?

— Te rog, ajunge. Maică-ta vorbea foarte greu. Știi... Părea gata să explodeze. Își ridica ochii privind tavanul cu o expresie rătăcită, încleștându-și bietele buze chinuite...

— Nu vreau să-mi spui.

— Parcă voia să scoată un țipăt, să strige un nume, dar nu ieșea nimic...

— Nu vreau să aud, Véri, nu vreau să aud! Mulțumesc, mulțumesc pentru tot!

Tăcu.

Puțin mai târziu, o luă de mâini pe Véri. Îi spuse abia auzit:

— De fapt, sunt exact la fel cum e Leo când vine vorba de Lena. Nu vreau să știu.

*

Se duse la casa de bătrâni să le mulțumească celor două infirmiere care o îngrijiseră pe bătrână în ultimele clipe de viață.

Infirmiera de zi îi repetă ce-i spusese și prietena ei farmacistă.

— E mai bine așa. Mama dumneavoastră voia să moară. Rămânea cu bărbia în aer, cu privirea plină de groază.

Merse apoi s-o salute pe infirmiera de noapte care – slavă Domnului – nu-i spuse nimic, doar o îmbrățișă.

În fața hotelului din port, îl găsi pe Georges care era total pierdut: reprimându-și spaimele, își făcuse curaj să vină în Bretagne pentru înmormântare.

Devenise un schelet. Era îmbrăcat cu grijă, în negru, cu pălăria lui de piele neagră pe cap.

— Du-te și ia-ți lucrurile, îi spuse ea.

— Nu.

— Vino să dormi acasă, îi spuse ea.

— Nu. Mă simt îngrozitor să fiu din nou aici, în sat. Dac-ai ști...

— Vino.

Georges dădea din cap că nu și plângea încetișor.

Ann Hidden se apropie de el. Luându-l de mână, șopti:

— Prietene, am nevoie de tine acum.

Georges plecă să-și ia geanta de voiaj.

*

— Thomas a venit la înmormântare.

— Cine l-a anunțat?

— Eu, spuse Véri. A trăit cu mine. După plecarea ta, a venit de câteva ori. Nu era ceva cu adevărat sexual...

— Un pic, acolo, totuși...

— Venea să plângă.

— Îmi imaginam.

— Mă detești?

— Te compătimesc.

— La drept vorbind, îmi plâng de milă singură.

*

Pietrele de pe plajă sunt de un cenușiu închis. Apa care le spală de nisip și le amestecă e galbenă. Se lasă noaptea. Marea se agită și urlă necontenit. Ann închide obloanele ferestrelor dinspre plajă.

Coboară. Se duce să-l sărute pe Georges care e la parter. Îl găsește în salon. S-a culcat în patul mamei. Se uită la televizor.

— Ceva interesant?

— Gunoi.

Georges bea un pahar de whisky. S-a cuibărit sub pături, la cald. Este în pijama. Râde.

— Curaj, îi spune el.

*

S-a înnoptat.

Ann iese din casă și pornește pe jos; poartă cizme, un impermeabil mare, galben, un fular din mohair împletit odinioară de doamna Hidelstein.

Merge pe malul mării până în port.

Se îndreaptă spre restaurant.

Suflă un vânt violent. Se-nvârtejește printre picioarele ei.

Îl vede de departe. E deja pe chei, așteaptă în noapte, se învârte de colo-colo nervos.

Bărcile, fără lumini, se ciocnesc între ele.

Nu se sărută. Ann o ia înainte. Pășind în fața lui, se gândește: „Sunt cu acest bărbat care s-a stins brusc în creierul meu, într-o zi de ianuarie, la Choisy-le-Roi". Dar spune:

— Trebuia să intri în restaurant. E frig.

— Nu știam că vrei...

— Și tu poți să vrei, e foarte simplu.

Se așază lângă fereastră. El n-o întreabă ce vrea să mănânce. Comandă melci și limbă de mare doar pentru el. Cere cidru.

Ann alege o mâncare de crabi. Vrea să bea un vin alb.

El îi spune că vrea să vorbească.

Vorbi.

Nu fu decât o lungă văicăreală pe care Ann o lăsă să bâzâie lângă ea.

Nu răspunse nimic acelui bâzâit, dacă se poate spune așa.

Se întrebă: Oare Thomas dorise vreodată ca ea să deschidă gura? Să gândească? Să trăiască? Să spună ceva?

Thomas spunea:

— Pe mobilul meu, nici un mesaj. Telefonul tău era mort. Un colet poștal găsit la birou, în rest nimic. Până și geaca mea de piele, paltonul, costumele, cămășile, totul dispăruse. Totul. N-aș fi crezut vreodată că cineva chiar poate să facă ce mi-ai făcut tu. Tot ce trăisem împreună nu însemna nimic. Nimic. Un fum înălțat la cer. Nu pot să-ți spun cât de umilitor a fost... Deschid coletul poștal: nimic, nici un rând. Asta a început să mă macine. Am vrut să-mi văd de muncă, nu am putut. M-am dus la tine la editură. Roland mi-a spus că nu mai lucrai de la începutul lui ianuarie: am înțeles imediat că totul e pierdut. M-am dus și m-am îmbătat. Faci un efort să înțelegi: nu mai contezi... Nu ai contat niciodată. Nu ai existat. Te simți ca un pește pe uscat. Te sufoci și nu pricepi nimic. E foarte crud pentru că e o moarte lentă. Cu fiecare zi muream încă puțin, în vid. Cu fiecare oră aveam mai puțin aer. Cu fiecare noapte spaima creștea. Totul, casa, femeia pe care o iubeam de șaisprezece ani, viitorul pe care mi-l imaginasem fără să bănuiesc nimic, obiceiurile, serile petrecute împreună, nimic din toate astea nu mai exista... Și nici o urmă nu dovedea că ar fi existat vreodată... Nu aveam nici un temei legal să mă plâng. Plătisem menajera, plătisem întreținerea, plătisem atâtea lucruri pentru casă, plătisem concediile... Zadarnic. Casa era pe numele tău când am intrat în viața ta.

Thomas părea încântat de reproșurile pe care i le făcea.

Ann mânca fără să scoată o vorbă.

Se gândea: „Mai mult ca sigur că a făcut psihoterapie, de aia îi place atâta să-și amintească".

Retrăindu-și viața, Thomas părea să revină la viață.

Mima.

— Vreau să bag cheia în broască. Nu intră. Mai încerc o dată. Imposibil. Îmi cobor privirea: broasca e nouă. Simt că înnebunesc. Mai întâi, fac câțiva pași înapoi pe trotuar. Ies pe șosea. Privesc casa. E casa noastră. Mă duc să-l caut pe lăcătușul de alături. „Păi, broasca e nouă, domnule. Eu am schimbat-o. — Nu se poate! — De ce să nu se poată? Nu e casa femeii care locuia în ea de ani de zile? — Ba da. Bineînțeles. E a ei. Dar este casa în care trăiesc... — Regret, domnule, dar nu pot forța o broască pe care abia am instalat-o." Sun la vecini: „Ați observat vreo mișcare în casa de alături? — Da, domnule, s-au mutat. — Când, în weekend? — Nu, domnule, săptămâna trecută, toată săptămâna. *Doamna* dumneavoastră era acolo. A fost vânzoleală, nu glumă. Noii proprietari ne-au vizitat deja, au vrut să-și cunoască vecinii. Sunt din Bruxelles..."

Ann își întorsese capul spre fereastră.

Își bea încet vinul privind portul, catargele, vilele în noapte.

— Am trăit trei luni de coșmar. M-am mutat într-o cameră de hotel care era confortabilă, dar pe care o detestam. Făceam tot posibilul ca să nu mă întorc seara acolo. Am început să beau. Eram înfricoșat de viața mea, de tine, de toate femeile, de gândul că am fost părăsit, și chiar de mine însumi, un pic.

Ann încetă să mai privească portul. Se uită la el.

— Un pic, spuse ea.

— Eram sigur că nu ai plecat cu alt bărbat – și poate că, în adâncul ființei mele, era senzația cea mai cumplită. Mă prindea ora două noaptea rătăcind pe străzile pustii, complet pustii. La serviciu mă descurcam pentru că-mi cunoșteam foarte bine clienții, dar aspectul mă trăda. Puțin câte puțin, din cauza plânsului și a băuturii, am început să am tulburări de vorbire.

— Din cauza băuturii, spuse ea.

Apoi își termină sticla de vin alb pe care-o comandase.

— Dar nu puteau să mă dea afară pe motiv de pronunție dificilă sau de față obosită. Eu singur am vrut să plec la Londra, ca să nu mai văd Parisul. Am negociat. Asta e tot.

— Asta e tot. Și Véri?

El începu din nou să se justifice. Ann se ridică. Se întoarse acasă încet, mergând pe malul mării.

Capitolul XI

— Nu am mai fost aici de la nouă ani, Véri.

Georges își redescoperea ținutul natal după aproape patruzeci de ani de absență.

— E totuși locul în care te-ai născut!

Georges își punea grijuliu hainele negre pe pietrele plajei.

Rămase în slip.

Intră în valuri tremurând de frig.

— Veniți și voi, Véri! Ann!

— E nebun, murmură Véronique. O să moară de frig! Eu nu intru.

— Au trecut patruzeci de ani. E ultima oară, Eliane!

— E o nebunie, Georges!

— Poate că este. Dar ești cam fricoasă pentru o fată care adoră apa.

Era cumplit de slab. Înainta prin valuri. Vântul sufla împroșcându-l cu spumă. Tremura de frig. Se întoarse spre Ann. O imploră.

— Hai! Vino!

— E prea frig, repeta Véri. Terminați cu prostiile.

Efortul lui era atât de nebunesc, că Ann se dezbrăcă la rândul ei.

— Scoate-ți și sutienul!

Își scoase sutienul. Rămase în chiloții de bumbac. El îi întinse mâna ca să intre în apă. Într-adevăr, aveau șase ani. El făcu trei mișcări de înot și ieși aproape imediat.

Ea înotă mai mult decât ar fi crezut. Apa nu era atât de înghețată pe cât își imaginase.

*

Au făcut un duș. Véri îi aștepta în salon. Ann descria cina atât de inutilă, cu Thomas, din ajun. Georges îi spuse:

— Dacă ați fi avut un copil ați fi fost și acum împreună.

— Probabil, îi spuse ea.

— Mai legați, spuse Véri.

— Mai nefericiți, spuse Ann.

— Poate că nu, o contrazise Véri. Copiii îi transformă pe bărbații și pe femeile care-și închipuie că le dau naștere.

— Mai sociabili, în orice caz, spuse Georges.

— Mai dezamăgiți, șopti Ann.

— Se poate mai dezamăgiți? murmură la rândul ei Véri.

— Mai puțin profunzi, mai puțin mândri, spuse Georges.

— Cu siguranță.

*

Nu izbuti să stea în picioare, rămase așezată, în primul rând de bănci, pe toată durata serviciului funebru. Preotul rostea fraze găunoase și liniștitoare care o revoltau.

Rămase cu ochii închiși.

Urmă un prim rând de condoleanțe, după slujbă, sub porticul bisericii.

Maică-sa ceruse să fie îngropată la patruzeci de kilometri de acolo, în cavoul mamei sale, în satul mamei sale.

*

Simți mirosul dulceag de pământ răscolit. Țărâna era adunată pe marginea vechii gropi deschise, lângă piatra de mormânt.

Cortegiul se puse din nou în mișcare. Dar mult mai puțin numeros.

Era un mic cimitir breton în jurul capelei, pe marginea drumului național.

Cisterne de lapte și camioane cu legume treceau cu un zgomot asurzitor, încetinind ca să schimbe viteza în curbă.

Ann aruncă un pumn de țărână. Urmă încă un rând de condoleanțe.

Preotul se apropie de ea. Îi arătă cu mâna o mașină luxoasă oprită la marginea drumului.

Cineva dorea să-i vorbească.

— Cine ? întrebă ea.

Deodată ghici. Fu cât pe ce să cadă. Nu se întoarse.

— Nu vreau, spuse ea. Spuneți-i că nu vreau.

*

Nu se putu abține și se întoarse. Îl zări pe bătrânul care venea spre ea sprijinindu-se în baston, cu picioarele tremurânde. Întorcându-i spatele, Ann începu să alerge. Ieși din cimitir urlând.

PARTEA A PATRA

Capitolul I

Era un omuleț mărunt, trecut de nouăzeci de ani. Avea un cap ca un măr mic, uscat și zbârcit. Păr alb, coliliu. Pieptănat pe spate, pomădat, dar tuns prea scurt, puțin hirsut. Ochi apoși. Vorbea pe un ton sec. Nu voia să meargă în sat. Nu voia să revadă casa de pe plajă.

Un pescar vindea languste pe chei.

— Hai, vino, fata mea. Mi s-a făcut foame. Știi, ador langustele.

Intrară într-un birt, nu departe de pescar. În sală era gălăgie. Se așezară într-un colț, lângă biliard.

Mai întâi, bătrânul își mâncă langusta, cu o lăcomie surprinzătoare.

— De ce n-ai păstrat numele meu?

Ann face un gest de neputință.

— Știi, ai scris piese foarte frumoase, spune el imediat.

Ann plânge.

— Tată, m-am întrebat de multe ori, tu ai luptat în timpul războiului?

Bătrânul își luă paharul. Bău tot vinul din el.

— Nu. Toți erau antisemiți: comuniștii, cei din rezistență, fasciștii, regaliștii. M-am ascuns. Aveam în cap o singură idee: să plec. Să pleci înseamnă să scapi. Așa am fost toată viața. Așa sunt eu. Fug.

— Știu.

— De ce spui asta?

— Pentru că și eu fug mereu, la fel ca tine.

— Da, am fugit. Voiam să mai trăiesc un pic. Cu muzica poți să câștigi o bucată de pâine, oriunde. Cât timp vor fi înmormântări și nunți. Ce fac eu se cheamă lăutărie. Tu însă faci muzică.

— Nu-i adevărat!

— Ba da. Dar nu mai contează, dacă te gândești la rezultatul final. Muzicienii ca tine sau ca mine pot cerși un bănuț la orice colț de stradă de pe pământ.

*

— Pot să-ți iau o țigară?

— Da.

Luă o țigară din pachetul de Lucky. Spuse:

— Doar lucrul de fiecare zi m-a ajutat să scap de depresie, întotdeauna. Ceea ce m-a ținut cât de cât pe linia de plutire în viață a fost munca meticuloasă cu care mi-am ocupat orele. Dar ce zic eu „orele" – pentru fiecare *jumătate de oră* a trebuit să înfrunt timpul!

— Atunci într-adevăr sunt fiica ta.

— Ai fi într-adevăr fiica mea dacă ai fi la fel de singură cum am fost eu, întotdeauna.

— Ce te face să crezi că nu sunt? Ce știi tu despre mine? N-ai vrut să știi niciodată.

— Nu țipa! Nu suport asta!

— Fac ce vreau. Țip dacă vreau. Spun că ar fi trebuit să rămâi. Puteai să rămâi. Ai fi putut să rămâi. Ai fi putut măcar să dai un semn de viață. Să faci ca toată lumea. Să n-o lași pe mama fără nici o veste. Să trimiți o felicitare de Crăciun! Sau de Thanksgiving! Sau de Rosh ha-Shana!

— Îți amintești de Rosh ha-Shana?

Ann nu-i răspunse la întrebare.

— Vreau să zic: să te porți ca oamenii normali!

— Nu. Nu. Nu ai dreptate. În toată viața, n-am cunoscut niciodată oameni normali, fata mea.

— Spui prea des „fata mea" unei persoane pe care n-ai văzut-o niciodată.

Bătrânul continuă:

— Nu există iubire, deloc. Nu există existență normală.

— Asta da, pot s-o înțeleg.

— Ai încă multe lucruri de înțeles, *fata mea*.

Dar Ann simțea în urechi un țiuit ciudat. Nu mai intra nimic în ea. Părea că o frământă o durere pe care trupul ei nu o mai cunoscuse niciodată până atunci.

*

Tatăl și fiica merg pe dig.

— Vezi, sunt bătrân, dar merg. Am mers mult, întotdeauna. Îmi place să merg mult, în fiecare zi. Când merg, amintirile cele mai vechi îmi revin. Am cunoscut totuși un pic de fericire, când eram foarte mic.

— Eu nu.

— Aveam niște bunici tăcuți și frumoși. Încerc pesemne să-i ajung din urmă, de asta merg. Însă va fi din ce în ce mai greu.

— Și eu merg mult, ca tine, în fiecare dimineață, în fiecare zi, în toate zilele.

— Merg, dar rareori văd ceva în jurul meu. Văd locurile pierdute, întruna. Văd liceul. Văd puțin harta geografică în culori, dar mai ales, în curtea de recreație, văd cele două cabine de lemn ale closetului, gaura lor puturoasă. Când ajungeam la școală, ne atârnam paltoanele lângă sobă, pe un cuier-pom din fier. Mirosea a ploaie, a transpirație acră de băieți tineri. Colegii mei de clasă au murit cu toții. Am căutat pe Internet. De asta sunt aici. Am supraviețuit doar doi. El și cu mine. Da, trebuie să-ți

spun: pentru el sunt aici. Nu pentru tine am venit, îți dai seama.

— Îmi dau seama.

— N-am părăsit niciodată timpul acela. Am fugit, dar n-am părăsit niciodată pământul acela absurd. Lucram înfofoliți într-un șal.

— Înseamnă că eu nu m-am născut niciodată?

— Te-ai născut, dar eu n-am mai fost același după nașterea ta, după moartea fratelui tău.

— Tată, te rog să taci. Cred că mă faci să sufăr.

— Atunci mă opresc. Nu vreau să suferi. Noapte bună, fata mea. Să mergem la culcare.

Ann îl întreabă cu o voce ezitantă:

— Nu vrei să dormi acasă?

— Nici nu mă gândesc. Urăsc casa aia. Mă întorc la hotel.

— De fapt, tu ce vrei?

— Să te învăț ceva folositor, acum că maică-ta a murit.

*

În camera lui de hotel:

— Seara, în Bretagne, în fața mării, mă întorceam acasă cât mai târziu posibil. Soția mea catolică era mereu furioasă. Tu plângeai tot timpul. Fratele tău, bietul de el, gângurea în leagănul lui, agitat din cauza iodului. La orice oră din noapte, întindea mâinile și scâncea să-l iau în brațe. Din păcate pentru el, mirosea îngrozitor, și în plus sunt prea muzician și sunt prea evreu, nu suport țipetele. Pentru mine, țipetele înseamnă locul de unde am plecat. Înseamnă războiul. Orașul acela breton era atât de mic, atât de catolic, atât de prudent, atât de vigilent, atât de atent la orice mișcare. Eu eram total străin printre ei. Maică-ta, tu, frățiorul tău, voi nu puteați umple golul acela. Erați prea vii, într-un anume sens.

— Îți dai seama ce spui?

— Îmi dau perfect seama ce spun. Cel mai rău, vezi tu, ar fi să te mint, să pretind că am plecat în America să fac avere, sau să trăiesc fără griji, în brațele altei femei. E adevărat, trăiesc la Los Angeles, sunt bogat, fac lăutărie, iar acum că maică-ta a murit o să mă pot recăsători, însă atunci, pe vremea aceea, îi trădasem cumplit pe morți – înțelege-mă, vorbesc de morții adevărați – însurându-mă cu ea. Nu era vina ei. Datorită ei aveam acte. Trăiam. Îmi era cald. Mâncam. Dădeam lecții de muzică. Mă luptam cu vântul mergând pe bicicleta mea, cu șapca înfundată pe cap, să le dau lecții de pian, pe ici pe colo, bretonilor. Și toată lumea țipa în jurul meu.

— Tată, Nicolas era un sugar, eu eram un copil.

— E drept. Nicolas era un sugar. Tu erai un copil. Maică-ta era o soție bretonă pioasă, văicăreață, foarte drăguță, bucătăreasă excelentă, catolică ferventă. Chiar așa.

— Și atunci?

— Atunci chestiunea e că nu de un sugar, sau de un copil, sau de o văicăreală catolică, sau de o bucătăreasă excelentă aveam eu nevoie.

*

În holul de la intrare:

— Vezi tu, nu cred că vidul poate fi umplut cu tânguiri. Înțeleg de ce întrerupi atât de brusc toate piesele tale.

Bătrânul tăcu.

— Știi, te admir. O fotografie de-a ta m-a făcut să înțeleg tot. Cumpăr tot ce compui. Îmi place mai ales al doilea disc pe care l-ai înregistrat.

— Ai fi putut să mi-o spui. Să dai un semn.

— A, nu...

— Te rog, nu mai vorbi. Lasă-mă să plâng.

— Păi da, se vede că ești franțuzoaică! Se vede că ești fiica maică-tii! Atât de catolică! Dai apă la șoareci toată ziua!

Ann izbucni în râs.

Capitolul II

Marea era ca-ntotdeauna, zgomotoasă, verde, violentă. Reveniseră cu mașina lui Véri, un 4x4. În curtea din spatele farmaciei, vântul dărâmase toate scaunele, împingându-le în ușa garajului. Cinaseră la iuțeală (calcan rece, salată). Véri venise cu ei în mașină.

— N-am văzut niciodată valuri atât de înalte spărgându-se pe nisipul negru, spuse Georges.

— Nu-ți mai amintești tu, îi spuse Véri.

— Georges își amintește din ce în ce mai puțin, spuse Ann.

Valurile oceanului treceau săltând peste scară, urcau în grădină. Înconjurau arbuștii de hortensia. Veneau să spele tencuiala de pe fațada casei.

Cu picioarele vârâte în cizme, Ann privea casa aceea prea mare pe care hotărâse s-o scoată imediat la vânzare, cu ajutorul lui Véri. Cum oare putuse maică-sa, o viață întreagă, singură, să suporte toate aceste camere, toată această violență a vântului și a mării, toate corvezile acelea absurde?

În acest timp, în Statele Unite, în orașul Los Angeles, soțul ei îi aștepta imperturbabil moartea ca să se poată recăsători.

În această vilă imensă, fuseseră atât de nefericite, atât de singure.

*

Se întoarse o ultimă oară ca să contemple marea furioasă printre perdelele de in brodate de la ferestre.

Brodate una câte una de mama ei, în singurătate.

Deschise obloanele ferestrei.

Vuietul asurzitor al oceanului năvăli în salon.

Mama trăise toată viața în zgomotul nesfârșit al oceanului. Viața ei de mamă părăsită de băiețelul ei. Viața ei de femeie părăsită de soț. Ținută la distanță, tot restul zilelor sale, de fiica ei.

Ann privea cu spaimă tulpinile de hortensii înecate în resturi de spumă, marea scară ce cobora în spirală pe plajă.

Valurile nopții se retrăseseră, lăsând în urmă treptele lucioase.

Nisipul devenise maroniu ca frunzele arborilor.

*

Departe în fața vilelor, pe dig, sta ghemuită cu genunchii la gură, în mirosul de cauciuc al cizmelor, în vânt, pe nisipul jilav al mareei.

Doar atunci când sta așezată – sau ghemuită – pe malul mării, doar atunci muzica ei dispărea.

Putea petrece ore-n șir în fața valurilor, în larma lor, înghițită de ritmul lor și de întinderea cenușie, din ce în ce mai zgomotoasă și imensă. Nu numai muzica și-o pierdea acolo, ci până și amintirea vieții ei, până și sentimentul de a avea un trup.

*

Se întoarse cu trenul, împreună cu Georges.

În trenul care-i aducea în gara Paris-Montparnasse (apoi în trenul ce-i aducea de la gara Lyon la Teilly), Ann

Hidden nu putu citi nici o revistă dintre cele pe care le cumpărase în gară.

Georges citea un roman. Degetele lui, destul de păroase, erau subțiri ca niște clești de crabi.

*

În Bourgogne, mergeau chiar mai greu decât în Bretagne. Covoare mari de frunze moarte acopereau solul. Se lipeau de pavaj. Se lipeau de tălpi.

În noiembrie, Ann lunecă pe niște frunze de castan și își scrânti glezna. Dar mirosul degajat de frunze atunci când căzu cu fața în ele era mai minunat chiar decât acela, atât de înțepător, al mării.

Șchiopătă mai multe zile în celălalt miros, îmbătător și acela, al frunzelor arse în butoaiele de tablă plasate în cele patru colțuri ale cheiului cu tei.

Apoi, în ceața de sfârșit de noiembrie, abia se mai văzură unul pe celălalt.

Căzând, Ann se lovise atât de rău că timp de vreo douăzeci de zile nu mai putu ieși din casă. Georges o îngrijea. Într-o seară îi spuse că erau cele mai frumoase zile pe care le trăise pe lume după moartea lui Eric. Ann își petrecea timpul lăsându-se răsfățată. Nu vorbea mult. Își petrecea după-amiezile în sunetul atât de delicat al pianului Erard.

*

Lui Kraus nu-i plăcea decât Gluck. Cânta tot ce scrisese Gluck – și nimic altceva. Îl transpunea pentru pian. Îl fredona tot timpul.

Viață total devotată.

Viața ei semăna acum cu viața lui Kraus.

Georges venea s-o asculte lucrând – reducând – la pian.

Apoi, la ora șase, Georges aprindea focul în cămin. Iar când intra în bucătărie să pregătească cina, Ann venea să se așeze în fața focului de lemne și să citească.

*

Să refacă singură contactul cu bătrânul trup cald,
mireasma sublimă,
brațul care duce, ține și leagănă,
sunetul care liniștește.
O canapea imensă pe care trupul se face ghem,
un cămin mare în fundul camerei, cu gura întunecată, în care focul urcă,
un prăjitor de pâine, fructe, flori, un ghiveci cu lavandă ținut în casă vara ca și iarna, ca să poți strivi în mână florile, deodată,
un fotoliu comod lângă fereastră, dar ferit de razele fierbinți ale soarelui,
un picup.

*

Georges se oprea, cu tirbușonul în mână. Își contempla prietena. Ea căuta o partitură. Obrazul ei se afla exact deasupra lămpii. Bărbia, obrajii erau luminați. Era o frumusețe.

*

Ann era cufundată în muzica lui Jiri Benda.
Medeea lui Benda îl vrăjise total, odinioară, pe Mozart.

*

Particularitatea pieselor lui Ann Hidden consta în întreruperea lor subită. Nu exista sfârșit – ci o bruscă

tăcere care părea nepregătită și care venea în momentul cel mai nepotrivit, în momentul cel mai dureros, când așteptai urmarea cel mai mult. Pe vremuri, la Bagdad, la capătul nopții, în întunericul dinaintea zorilor, Șeherezada nu dezvăluia nici ea sfârșitul povestirii. Acesta cel puțin era argumentul destul de enigmatic pe care îl folosea Ann Hidden când i se reproșa brutalitatea acestor întreruperi.

*

Compozițiile ei erau dificile. Publicul larg nu le aprecia. Avea însă admiratori fanatici. Destui ca să-i permită să trăiască din munca ei. Admiratorii aveau senzația că muzica ei le merge la inimă. Îi scriau scrisori. De fiecare dată când le recitea, era adânc tulburată. Preț de o oră-două, ideea că muzica ei însemna atât de mult pentru unii îi umplea sufletul de gratitudine. Uita însă foarte curând de existența lor.

*

În decembrie, se făcu foarte frig. Soarele autumnal strălucea ca un gălbenuș de ou.

Cerul era superb – de un albastru mult mai palid decât cel din Italia.

În Bourgogne începea iarna.

Pe jos, ultimele frunze moarte scârțâiau sub pași, din roșii devenite negre. Aburi ușori ieșeau din nările oamenilor și începeau a pluti în jurul gurii. Câinii își târau și ei răsuflarea la nivelul solului. O lumină sură le fixa umbra, întipărind-o pe pământ mai mult decât pe cea a oamenilor.

Capitolul III

Deschise fereastra spre terasa plină cu cactuși. De unde se afla, Ann Hidden vedea o mare parte din Los Angeles. Refuzase să asiste la căsătoria care avusese loc cu vreo zece zile în urmă. Îi mai spusese tatălui – când îi telefonase din aeroport – că nu dorea să fie prezentată femeii care o înlocuia pe mama ei.

O servitoare tânără o poftise în living. Bătrânul ei tată, minuscul, cu părul lui alb, scurt și țepos, sosi – puțin nesigur pe picioare, dar fără baston – ținând în mâinile întinse o superbă orhidee albă pe care i-o oferi.

Ann îi mulțumi.

Surâsul lui era puțin forțat.

În timp ce Ann ținea în mână orhideea albă dăruită de el, bătrânul îi arăta deja, cu mâna, pianul, un Yamaha negru, imens.

— Dar de ce?

El își desfăcu brațele a neputință.

— Vrei să ne luăm adio? murmură ea.

El înclină din cap.

Era clar, nu izbutea să vorbească.

— Ne luăm adio, *deja*? repetă ea fără să-i vină a crede.

Îi scăpă un suspin. Emoția este contagioasă. Nu se putu stăpâni. O podidiră lacrimile. Plânse o vreme cu nasul în orhidee.

— Tată! spuse ea.

Bătrânul era stingherit.

Ea puse floarea pe dale, direct pe dale, lângă ușa glisantă a livingului, pregătindu-se de plecare.

Nu și-au spus mare lucru.

După un moment de tăcere, ea întrebă:

— Tată, nu înțeleg. De ce nu trebuie să ne mai vedem?

— E prea dureros, spuse el. Apoi, noua mea soție e foarte mâhnită că o respingi fără măcar s-o cunoști.

Își promiseră atunci că nu se vor mai revedea niciodată.

Bătrânul nu-și băuse nici jumătate din paharul de vin.

— Cântă, îi spuse el arătându-i pianul.

— Am putea cânta puțin împreună, îi răspunse ea.

— Tu transpui totul?

— Da.

— Și eu.

— E darul nostru.

— Misail era la fel.

— Cine era Misail?

— Mihail. Pe tatăl meu îl chema Mihail. Mama îi spunea Misail. E singura amintire pe care-o păstrez despre ea. Aud acest nume, din când în când, ca un murmur, în mine. Cum se spune în franceză?

— Nu știu și nici nu-mi pasă. Am putea transpune la patru mâini un trio de Haydn, unul dintre cele care sunt pe măsuță.

— Să mergem.

Ann căută partitura.

Deschise partitura pe pianul Yamaha.

O citiră stând alături, în picioare.

Se așezară alături pe banchetă, în fața pianului.

Ann tremura de durere.

Închiseră ochii.

Cântară.

Capitolul IV

Râul Yonne îngheță. Era un ger cumplit. Țevile de apă au crăpat. Afară, totul era acoperit de gheață. Pe străzi nu puteai să mergi nici pe jos, nici cu mașina. Doar pe strada cu magazine și pe pod se presăra nisip în fiecare zi, însă chiar și așa era riscant și foarte mulți cădeau. Georges își petrecea tot timpul în pat – și-l mutase în fața căminului. Totul duduia – încălzirea cu gaz, radiatoarele electrice, căminul –, dar tot nu se făceau mai mult de paisprezece grade. Cerul era de un cenușiu închis. Lumina la fel.

Camera de la etajul casei cu iederă, atunci când Ann locui în ea cu adevărat, se dovedi extrem de propice pentru lucru.

Nu vedeai decât apa. Nu auzeai decât rațele și țipetele răgușite ale lebedelor. O cameră curată, foarte luminoasă, toată în alb, cu un pat mic și alb, cu o măsuță albă pe care își punea computerul (dedesubt ținea imprimanta cu care putea printa orice partitură pe care dorea s-o descopere ori s-o recitească), o noptieră albă din plastic, cu trei sertare, plină cu caiete și cărți, cu creioane, gume, carioci, creioane de șters, foarfeci, role de scotch.

Lucră mai mult decât o făcuse vreodată până atunci.

Și chiar, adesea, compunea. Simțea ceva urcând în ea, o muzică pe care-o dedica obrajilor rotunzi ai unei fetițe cu care îi plăcea să se trezească și să discute.

Încăperea de jos era mult mai dezordonată. Se aflau în ea biblioteca, un CD-player, pernuțe, ghivece mari cu plante vii sau moarte în colțuri, o oglindă veche, imensă – dar Ann abia dacă trecea pe acolo. Îndată ce-și termina lucrul în „căsuță", în minuscula ei „komponier-häuschen", se ducea să stea cu Georges în casa cea mare.

La ora ceaiului, ca într-un ritual, mergea să cânte în salonul casei lui Georges.

Nu cânta pentru ea. Cânta pentru Georges. Cânta ca să se odihnească după ce obosea compunând, căci compunea din ce în ce mai mult. Șase luni cântă piese de Kraus în felul în care și-l imagina pe Kraus cântând Gluck. Șase luni cântă Schobert așa cum îl cânta Mozart pe Schobert. (Șase luni cântă Haydn cum îl cânta Radnitzky pe Haydn.) Își imagina că era o muziciană din Vechiul Regim. Muzica ei era cântată de trei-patru aristocrați nebuni. Piața mondială a muzicii era total invadată de varietăți gregare, comunitare, naționale, religioase (Georges spunea: cântece popopulare, papatriotice, pipioase). Rămâneau singuraticii, ateii, nebunii, marginalii, păsările.

*

An die Musik, Pentru muzică.

An meine Klavier, Pentru pianul meu.

Ann ținea în mâini o piatră neagră, plată, culeasă de pe plajă.

*

Se spune că pânza de păianjen, în funcție de întinderea, de forma, de rezistența, de capcanele, de frumusețea ei, își țese, chiar în ultima clipă, păianjenul ce-i este necesar.

Operele îl inventează pe autorul de care au nevoie și construiesc biografia ce i se potrivește.

*

Muzicologii scriau studii sofisticate despre operele ei atât de scurte, atât de efemere. În realitate, muzica ei era marcată, simplu, de suferință.

Era o durere foarte simplă.

Era durerea fără leac ce constituie fundalul zilei pe care-o descoperi.

Discretă, ea se învârtea în cerc – un cerc care se transforma brusc într-un abis amețitor amintindu-și de umbră.

*

Era peste tot cu muzica ei din ce în ce mai stranie.

Îi chema pe cei pe care-i pierduse.

Pianista Magdalena von Kurzböck era lângă Haydn la ultimul lui concert, în 1808.

Ann Hidden îi publică lucrările – sonate, triouri –, nicicând interpretate, sublime.

Exista poate un motiv pentru alegerea acestei opere, dar care nu a fost dezvăluit.

Ann nu părea să-l perceapă. Spunea:

— Se întâmplă că Magdalena von Kurzböck avea plăcerea să transmită. Ni l-a transmis pe Haydn. La fel și mie – îmi place să transmit ceea ce a fost uitat.

De asemeni, îi declară unei ziariste americane:

— În lumea în care trăiesc albinele, lucrătoarele își schimbă funcția pe măsură ce îmbătrânesc. În primele zile au grijă de curățenia stupului, apoi hrănesc puietul, apoi, în a doua decadă a metamorfozei lor, produc ceară, apoi, în sfârșit, devin culegătoare până la moarte. Îmbătrânind, am devenit culegătoare.

*

Compuse piese din ce în ce mai bizare, din ce în ce mai scurte, pline de lungi tăceri cu tresăriri ritmice,

adăugând un soi de cruzime tristeții ce caracteriza tot ce făcea.

*

Hugo Wolf nota, uluit, pe partiturile lui, ora și ziua când apăreau elanurile creatoare. Ora opt, duminică 5 iunie, în camera mea.

Luni, 12, la ora treisprezece treizeci, mergând prin pădure.

*

Ann Hidden:

— Muzica se compune în mine fără instrument, stând în picioare, cu capul drept, în gura încleștată, în tot spațiul părții de sus a trupului. La fel ca orgasmul, muzica vine exact în creștetul capului. Tot ce este compus în fața unui instrument, sau cu ajutorul unui instrument, sau pentru un instrument, ascultă de ceea ce poate ieși pe acel instrument, e atras de el și nu mai este muzică. Trupul e neglijat. Nu e decât o performanță a instrumentului. Orice instrument te fură. Până și vocea, gândită ca atare, concepută ca arie cântată, atrasă de ea însăși, te fură.

*

De îndată ce afară se făcea frumos, Ann ieșea să se plimbe.

La sfârșitul dimineții, întorcându-se de la brutărie, Georges o găsea rezemată cu spatele de zidul cheiului, aplecată înainte, cufundată în ideile ei, absorbită încă de ceea ce lucrase în acea dimineață, fără să-i vadă pe inșii care făceau jogging, care treceau prin fața ei gâfâind.

Nu-i remarca nici peste o oră, când ei treceau la nesfârșit, din ce în ce mai dolofani, din ce în ce mai împuțiți, roșii, asudați, extatici, îngrozitor de urâți.

Când Ann se întorcea acasă pe malul râului, Georges își dădea seama imediat după urmele de pantofi uzi lăsate de Ann pe dalele de gresie.

*

Georges căra lemne. Sau o stropitoare. Sau un ciocan, o sârmă, un cui. Sau umbla de colo-colo cu un foarfece de grădinar în mână.

Mormăia:

— Capelmaistrul așteaptă să fie servit cu lemne de foc, cu grog, cu lumânări.

Georges se făcuse slab ca un țâr. Îi căzuse tot părul. Din cauza medicamentelor pe care le lua vorbea cu o voce tărăgănată, înceată, evanescentă, cețoasă.

— Eliane, aș vrea să accepți să împărțim într-un mod mai oficial, mai demonstrativ, ultimele momente ale vieții mele. Eu personal m-aș bucura enorm să fii, în ochii *tuturor*, ceea ce am mai scump pe lume. Pe urmă voi pleca.

— Las-o baltă, Georges. Îți mulțumesc, dar te simți mai bine. Sunt lângă tine.

— Eliane...

— Termină, Georges. Deschide ochii: sunt aici. Sunt cu totul aici. Trăiesc aici. Acum îmi plătesc și impozitele aici. Trăim alături. E foarte bine așa.

Îi explica:

— Nu mai vreau să primesc nimic de la nimeni. Nu mai vreau să aștept nimic de la nimeni. Nu mai vreau să depind de nimeni.

— Ești prea orgolioasă. Ești nesuferită. Vreau să spun, Ann...

— Da.

— Nu ești drăguță cu mine.

— E adevărat. Mi-o spuneați tot timpul, Véri și cu tine, când eram mică, la școală. Iar acum, de trei ani încoace, îți pierzi timpul tocându-mă la cap din nou.

*

La cei cincizeci de ani ai lui, putea rămâne bosumflat ca un copil, trei zile la rând. Avea atunci privirea piezișă, gura strâmbă, sprâncenele încruntate.

*

Se spune că, într-o simbioză, cele două organisme își dăruiesc reciproc ajutor și hrană.

Ajutor și atenție în primul rând.

Hrana în al doilea (Georges ar fi pus-o mai curând pe primul loc).

În simbioză, fiecare îl exploatează irezistibil pe celălalt, proporțional cu ceea ce îi dă în schimb. Dacă, întâmplător, unul încearcă să-l domine pe celălalt, el își sufocă partenerul. Dacă-l înfometează celălalt, moare el.

Simbioza nu definește nici măcar un echilibru. E un conflict extrem de instabil – ca vremea pe cerul din Bourgogne.

Doar căutarea egalității, nicicând obținută, imposibilă, venind, dispărând, revenind iar și iar, o face să palpite, o face să trăiască.

Începură să-și ghicească gândurile rostite doar pe jumătate.

Apoi și le ghiceau și mai rapid. Se înțelegeau după ton. Și chiar mai înainte: de îndată ce deschideau gura, de îndată ce se pregăteau să deschidă gura. Se înțelegeau după promoroaca de pe buze, iarna. După miros. După neliniște. După suspin.

Trăiau atât de împreună, că nici nu-și mai vorbeau.

Ann nu mai era tânără; în trupul ei, viața se făcea tot mai lăuntrică. Înfofolită în zece șaluri, chipul ei ascuțit lumina ca un bec.

Georges spunea (de parcă ar fi fost mai limpede):

— Ceva inexprimabil i-a fost dezvăluit acestei femei: acel ceva îmi luminează viața.

*

Îmi amintesc că Ann îi spunea Giuliei (când trăia cu ea și cu Magdalena în vila cea lungă pe care o închiriase deasupra mării):

— Când ești copil, fiecare parte a trupului pe care îl iubești emite o lumină. Nimic nu vine încă pe deplin din lumea solară. Lumina vine din inima copilului.

Capitolul V

La Milano.

Deschise încă o dată ușa vitrată a liftului din lemn exotic. Ușa apartamentului era întredeschisă. O deschise. O închise după ea. Rămase în holul de la intrare, intimidată, la fel ca în adolescență.

Salonul era gol; pianul era închis; perdelele erau trase.

Ieși din încăpere.

Îl găsi în sufragerie – stătea fără să facă nimic lângă masa cea mare și neagră. Se întoarse cu fața spre ușă, o măsură cu privirea. Ochii lui o înspăimântară. Părea nebun. Apoi el o recunoscu și chipul bătrân se lumină. Încercă să se ridice.

— Nu vă mișcați! Nu vă mișcați! strigă ea repezindu-se spre el.

Ajunsă lângă el, se aplecă, îi luă mâinile.

Buzele și vocea bătrânului tremurau.

— Micuța mea Ann, îi spuse el. (Vorbea în engleză.)

Încercă să-și dreagă vocea, să-și regăsească vocea de odinioară:

— Micuța mea Ann, îmi faci o mare bucurie că vii să mă vezi.

Ann privea în jur. Încăperea era neschimbată. Joasă, lungă, prost luminată și mai goală decât în urmă cu cincizeci de ani. Rareori fusese primită aici. Grinzile erau la fel – aparente, întunecate, apăsătoare. Căminul gol – iar

deasupra lui un crucifix negru. Nici o altă imagine. Aceeași tăcere. Aceeași violență.

*

Era o vreme cenușie și caldă. Când coborî din avion, zări la câțiva metri un păstor în burnuz galben, sprijinit într-o cârjă, și care o privea cu indiferență.

Trei-patru capre pășteau iarba cenușie, ceva mai departe, pe pista de aterizare.

Îi dădu geanta de voiaj șoferului care se apropiase de ea cu pași mărunți și rapizi. Timp de mai multe ore, trecură prin bidonville-uri. Apoi se pomeni într-un salon superb. Acordorul negru lucra încă la vechiul Pleyel din secolul al XIX-lea.

*

În Australia.

Memoria ei nu funcționa prea bine în timp, dar era intensă în clipa prezentă.

Era foarte simplu: de îndată ce bea un pahar de vin, uita totul.

Seara uita totul.

În răstimpul cât interpreta, cât înregistra, înceta să mai bea. Inversa ritmurile cotidiene. După căderea nopții, rămânea în cameră. Citea. Nu conta felul partiturii: piesă pentru orchestră, pentru orgă, cvartet, trio, lied. Memora foarte repede. Lăsa jos partitura.

Cu ochii deschiși, în fața peretelui gol (sau pe care îl despuia de tablouri, de fotografii, de gravuri) al camerei de hotel sau al cabinei, îi contempla în vid imaginea panoramică.

Foarte concentrată, foarte dreaptă, cobora cu grijă – ca să nu piardă nimic din viziunea ei – în sala de concert, sau în studio, mergea la piane.

Înregistra pe două Steinway foarte diferite – ziua și noaptea –, cu sunet grav, cu clape profunde, extraordinare.

Se așeza și, cu mâinile ridicate, făcea o pauză lungă. Apoi, deodată, cânta.

Tot efortul de concentrare se făcea în cabină. Tehnicienii erau pregătiți, așteptau. Ann cobora. Înregistra din prima.

*

La Sydney, dormea în apartamentul lui Warren. Ann Hidden îi explica lui Warren:

— Se pare că, în somn, controlul trupului e preluat de cel mai vechi dintre cele trei creiere ale noastre. Noaptea, mâna dreaptă își pierde îndemânarea. Mâna stângă devine iarăși abilă. Un pianist care e și compozitor are tot interesul să înregistreze la ora când ar trebui să doarmă. Stânga irupe. În același timp, degetele până atunci dominante ale mâinii drepte își pierd suveranitatea.

Altă dată, îi spuse unui ziarist japonez care venise să-i ia un interviu:

— Klee, pictorul, își impunea să deseneze cu mâna stângă în timpul zilei ca să fie stângaci și copilăresc, imprevizibil. Eu cânt la ora când mâna stângă e regină. La ora aceea, partitura nu mai e decât un vis ce defilează după un ritm pe care nu-l stăpânesc.

*

Înainte de fiecare concert, trebuia să-și impună o asceză care puțin câte puțin îi făcea viața imposibilă. Limita această asceză la perioadele de înregistrări pe care le grupa și la care nu se înhăma decât o dată la doi ani. Luni de-a rândul, refuza orice invitație, seara. Se culca la ora douăzeci și două fix, se trezea la ora patru fix, avea

grijă să nu moţăie sau să viseze în timpul zilei. Numea asta „a elibera mâna stângă".

Waren îi spuse:

— Aici, aborigenii numesc asta: să te întorci la Timpul Visului.

*

Îşi scoase cheia. Intră în studioul de înregistrare. Era gol. Mirosea a tutun. Întrerupătoarele de lângă uşă nu funcţionau. Curentul era, se pare, întrerupt de la contor. Ann păşi cu prudenţă în întuneric, printre firele, cablurile, transformatoarele înşirate pe jos. În faţa peretelui din fund, pe scenă, la piciorul celui de-al doilea Steinway, îşi regăsi poşeta (era mai curând o sacoşă mare din cauciuc negru). O deschise. Scoase din ea micul „talisman al Lenei". Nu era decât o piatră plată culeasă de pe plajă. Ann închise poşeta, şi-o puse pe umăr, urcă din nou scara. Înseninată. Plecă din nou.

Capitolul VI

Trecuseră doi ani. Ann reveni la Ischia s-o vadă pe bătrâna Amalia care-i scrisese. O rugase discret să vină.

Bătrâna muri – ca să spun așa – cu mâinile în mâinile ei.

L-a reîntâlnit atunci pe Filosseno.

A tras la un hotel din San Angelo, care se găsea la șase kilometri de ferma de la Cava Scura.

Nu s-a dus în celălalt capăt al insulei, să revadă casa cea lungă cu acoperiș aproape albastru, construită odinioară pentru mătușa prietenei sale.

În octombrie, marea era violetă.

Când marea a devenit violetă, toți vilegiaturiștii au dispărut.

*

În noiembrie, marea a devenit pământie. Valurile s-au înălțat. Vilele de pe țărm s-au golit. Pintenul stâncos și insula au fost învăluite în ceață. Pe acoperișurile caselor din vale s-au ivit fumuri ce s-au amestecat cu ceața. Armando a plecat și el. Pe urmă Jovial Sénile. Kropotkina a plecat.

Rămâneau țărani, marinari și fructe.

Ann se duse la Napoli, la operă, să vadă o reprezentație cu *Paride ed Elena* de Gluck.

*

— *Ah, che leggo*! cânta ea, un refren ce răsuna în ea la nesfârșit.

Stătea pe scara teatrului San Carlo în întuneric.

Își aprinsese o țigară. Vru să arunce chibritul pe jos. Nu îndrăzni. Puse chibritul între degetul mic și inelar.

Țigara o ținea între arătător și degetul mare.

Muzicianul, care avea un cap de om tânăr (deși chelise), coborî și el scara operei.

O privi pe Ann Hidden, neclintită pe treapta ei, învârtind chibritul și țigara în plină lumină, jucându-se cu țigara ca și cum ar fi cântat la pian.

Muzicianul se apropie.

— Vreau totuși să-i spun zânei mele bună seara.

— O, salvatorul meu!

Se îmbrățișară.

— Te-ai întors pe insulă?

— Acolo stau, spuse Ann.

— L-ai revăzut pe Leonhardt?

— Nu știe că sunt aici.

Atunci Ann Hidden îi luă mâna lui Charles Chenogne și îl întrebă cu un soi de febrilitate:

— Ea unde e? Ai mai văzut-o?

— Juliette s-a mutat la Montreal, spuse el. Asta e tot ce știu.

Ann îi strânse brațul fără o vorbă și se îndepărtă.

Poate ar fi trebuit s-o întrebe dacă vrea s-o ducă acasă cu mașina, dar gândul acesta nici nu-i trecu prin minte. O privea cum dispare. Îmbătrânind, Ann nu era mai vorbăreață decât înainte.

El ieși să-și caute mașina pe străduțele din apropiere.

*

— Dușul nu mai funcționează!

Georges era în fața ei, gol, ascunzându-și sexul cu prosopul. Părea pierdut. O privea pe Ann cu spe-

ranță. Ca și cum ea ar fi fost cel mai grozav *instalator* din lume.

— Dușul nu mai funcționează, repetă el abia auzit.

— Sunt niște ulcioare în bucătărie, spuse ea.

Apoi adăugă:

— Sau furtunul de stropit grădina.

— Da, cu furtunul o să meargă mai repede.

Ann îi ținea furtunul, iar el urla în timp ce ea îl stropea ușor, cât de ușor putea.

*

Până la urmă, s-au iubit. Nu s-au iubit sexual. Dar s-au iubit cu adevărat. S-au iubit așa cum s-ar fi iubit doi copii de șase ani.

Să iubești, pentru copii, înseamnă să veghezi. Să veghezi somnul, să potolești spaimele, să ogoiești plânsul, să îngrijești bolile, să mângâi pielea, s-o speli, s-o îmbraci.

Să iubești așa cum îi iubești pe copii înseamnă să salvezi de la moarte.

Să nu mori înseamnă să hrănești.

Sub acest ultim aspect, el o iubi mai mult decât îl iubi ea vreodată.

*

Georges începu s-o roage din nou.

— Avem aceeași vârstă, avem același trecut, am făcut aceleași studii...

— Nu chiar.

— ... aceleași studii *primare*, dacă preferi. Am învățat să citim împreună. Am învățat să socotim împreună. Am învățat notele muzicale împreună. Am avut aceeași învățătoare.

— Dacă-ți închipui că nu văd unde bați...

— Continui totuși. Avem gusturi apropiate, dacă nu chiar identice, ne înțelegem...

— ... perfect. Chiar așa, perfect – perfect atunci când nu vorbești.

— Mamele noastre ne-au abandonat în lume, în rămășița asta de lume, în lumea asta superbă și brambureală, aproape în același an.

— E drept, nu mai avem pe nimeni.

— Nu avem moștenitori.

— Văd că aduci discuția tot unde vrei tu.

— Dacă cineva, după moartea mea, se va gândi măcar o dată la mine, aceea vei fi tu.

*

În martie, Georges făcuse o călătorie. Așa cel puțin îi spusese în timp ce ea era plecată la Sydney, pentru ultima înregistrare pe care voia s-o facă. Revenise și mai epuizat. Îi pusese degetul pe buze. Îi strângea mâinile. Ann nu știa ce să spună, era prea surprinsă de starea în care-l regăsea. Nu bănuise că va fi atât de rapid. Probabil că nu voise să bănuiască. El îi luase mâna și îi spusese:

— Te rog, nu spune nimic.

Apoi se lungise pe o sofa din salon.

— Nu vorbi, te rog. Încearcă să te prefaci că nu-ți pasă. Va trebui să-mi cobor toate lucrurile aici, lângă pat. Va trebui să ne organizăm.

— Da, sigur.

— Nu vrei să mă ajuți puțin?

Ea dădu din cap că da, incapabilă să vorbească.

El continuă:

— Ne vom căsători. Așa cum tu îi dedici micuței tot ce compui și tot ce scrii, și eu simt nevoia să-ți dedic totul, ca să mai pot trăi puțin. Ca să pot avea un sfârșit fericit. Am nevoie de tine, Eliane. Am nevoie de tine pentru ca totul să treacă fără suferință. Despre asta, din clipa asta, nu vom mai vorbi niciodată.

— Căsătoria nu mă...

— Te rog. Să nu ne pese de cuvinte. Iubire, căsătorie, unire, simbioză... Nevoia pe care-o avem unul de celălalt ține de un regat străvechi în care nici unul dintre aceste cuvinte nu conta. Ești de acord?

Până la urmă, ea acceptă. Până la urmă descoperi că el avea, în parte, dreptate. Nevoia celuilalt pentru ea instituí un univers a cărui dispariție o umplu de durere.

Capitolul VII

Îi plăcea să ajungă la aeroport mai devreme, să umble fără țintă, să intre în buticuri, să citească, să mediteze, să viseze fără vreo grijă, fără spaima că ar putea întârzia, fără nici o grabă. Nu putea să rateze „plecarea". Îi plăcea să plece. Era atât de palpitant – să aibă siguranța că va pleca. Ann închise ușa colibei-Gumpendorf. Era șase dimineața. Pe cer nu era nici un nor. Abia se lumina de ziuă. Ceața începea să se ridice, ușoară, pe râu. Nici vorbă să-l trezească pe Georges, cum o rugase el.

Va telefona la Teilly și va comanda un taxi pentru gara din Sens.

Va lua primul tren.

Prefera să fie la aeroport mai devreme.

Va sta într-un fotoliu mare și rece din terminalul de plecări și va citi o partitură, în loc să se silească s-o frunzărească aici, cu gândul la plecare, cu spaima că ar putea să întârzie.

Ieși din căsuța cu iederă, trecu pe lângă tufele de trandafir, apoi intră pe peluză, pe marginea mai puțin udă de rouă.

Văzu de departe lumina, deja aprinsă, în salon. Îl văzu pe Georges, citea sub lampadarul de lângă fereastră. Făcuse un efort și se trezise mai devreme, ca să nu rateze plecarea ei la New York.

Prin geam, îi vedea chipul aplecat pe carte, luminat de lampă.

Se apropie.

Ciocăni ușor la fereastră. Cufundat pesemne în lectura lui, Georges nu răspunse. Ann intră, își lăsă poșeta și cheile pe coridor. Deschise ușa salonului.

Din fotoliul lui de lângă fereastră, Georges nu-și ridică privirea la intrarea ei.

Păși spre el în vârful picioarelor, voia să-l sărute fără să-l mai trezească. Neclintirea lui era totuși bizară. Ann îi puse mâna pe frunte. Era ca gheața. Cartea îi căzu din mâini. Ann o ridică, apoi, deodată, dintr-o singură mișcare, se așează pe jos, ținând în mâini mâinile rigide ale prietenului ei.

Rămase astfel, o vreme, cu mintea în întregime golită.

*

Îl conduse pe jandarm în stradă, până la mașina jandarmeriei. Apoi se întoarse. Ușa casei vecine era deschisă larg. În pragul ei stătea un bătrân scheletic, cu părul alb, într-un pulover alb de bumbac, împletit grosolan, cu un pămătuf de șters praful în mână.

Bătrânul înaintă în stradă.

— Aveți vreo problemă?

Ann izbucni atunci în plâns și bâigui că Georges Roehlinger murise.

*

Îi curgea nasul. Avea obrazul buhăit. Stătea pe un taburet alb în somptuoasa bucătărie din inox a domnului Delaure.

Mirosea a cafea. Dincolo de mirosul de cafea, cel de tutun olandez. Iar dincolo de cafea și de tutunul olandez, o combinație de detergent și spray anti-molii.

Priveau amândoi cafeaua care urca miraculos în cafetiera de sticlă.

Ann își vedea chipul reflectat peste tot, pe vasele de aluminiu, pe plăcile de faianță albă, pe ușa cu geam a cuptorului. Niciodată în viața ei nu mai văzuse o bucătărie atât de curată.

— Sunteți soția lui?

— Da.

— Sunteți singură?

Ann nu înțelegea. Bătrânul repetă:

— Sunteți singură?

— Cum adică, singură?

— Nu aveți copii?

— Nu.

— Atunci sunteți singură.

— Am lăsat casa deschisă! strigă ea deodată.

Plecă valvârtej. Nu mai luă avionul. Rămase acasă.

Domnul Delaure o ajută cu toate formalitățile legate de acte. Ann nu suferea, dar se simțea pierdută.

Capitolul VIII

De bătrânețe și singurătate deveni mai osoasă. Trupul i se făcuse rigid. Părul îi albise în întregime.

Își schimbă iarăși – radical – felul de a se îmbrăca. Ca prin farmec, apărură fuste imense. Trebui să renunțe la blugii cenușii spălăciți, la cămășile bărbătești din bumbac alb, la vechile bluzoane din piele ale lui Georges.

Vechituri somptuoase, jiletci de mătase,
veste largi și decolorate,
haine mari călduroase, din țesătură sintetică, cenușii și molcuțe
invadară spațiul.

*

E o plăcere – nu să fii singură, dar să fii în stare să fii.

O Oh How I.

Katherine Philips cântă, apoi bântuie.

Apoi totul, în fine, se depărtează, se relaxează.

Apoi totul tace.

Ann Hidden își ridică privirea spre fereastră.

S-a făcut ziuă.

Totul este atât de alb.

— Nu mai văd podeaua camerei mele. Nu mai văd pământul, nici malul. Ceața dispare încet. Totul pare pustiu. Doar pământul – sub ceață – mai miroase puțin,

când calci pe iarba și pe noroiul de pe mal ce scârțâie sub zăpadă.

E trecut de amiază când ceața se risipește și apar acoperișurile, stâlpii electrici, clopotnițele, capetele mici ale rațelor sălbatice.

Soarele inundă totul dintr-odată.

După un prânz de ascet (ruladă de pasăre cu piure de cartofi), bea un pahar de vin (Epineuil). Sosește menajera originară din insula Mauritius.

Ann strânge masa. Se lovește de robinetul circular. Broșa i se desprinde. Medalionul se deschide pe marginea chiuvetei.

Un dințișor cade, sare fără nici un zgomot, alunecă în gaura chiuvetei, dispare.

— Ce era? Un dinte? întreabă menajera.

— Nu, nu, murmură Ann Hidden.

Închide medalionul gol. Fuge în grădină.

Spală roaba cu furtunul de stropit grădina.

*

Soarele lumină deodată peluza.

Atinse malul.

Sub pielea obrazului apăreau oasele.

Ann avea ceva din chipul mamei sale. Însă obrazul ei era mai slab decât al mamei la aceeași vârstă. Pentru cine n-o cunoștea, era frumoasă, dar fruntea și maxilarul ei căpătaseră ceva aspru și violent. În spatele ei, gata să țâșnească, aștepta o femeie, mai slabă și mai uscată decât maică-sa, decât bunicile și străbunicile dinspre mamă. Surâsul ei, când surâdea, era fermecător, numai că înflorea atât de rar: dinții mari, imenși, superbi, de un alb sclipitor, luminau totul, dar luminau cu o lumină rece.

Suferința, înotul, iubirea, foamea făcuseră din ea o femeie cu trăiri intense.

Ieșea adesea. Își cumpărase o garsonieră lângă gara Lyon. La concerte, era văzută, era remarcată – îmbrăcată mereu în stil japonez, ca Yoji Yamamoto, ca Issey Miyake. Lumea o saluta. Ea se pregătea să vândă proprietatea de la Teilly.

Era vară. Se înserase. Ann stătea aplecată pe malul râului Yonne, la umbra colibei-Gumpendorf, cu tencuiala îngălbenită și coșcovită acum. Arunca firimituri la rațe și lebede – care veneau cu repeziciune, în liniște, pe suprafața apei întunecate. Un câine lătră. Ann se gândi deodată la Magdalena Radnitzky. Ar avea șaisprezece ani. Ar apărea cu părul ud, în cămașă de noapte de diftină, ar apărea alergând în spatele ei, strigând, spunând...

Deodată, în stânga, răsună un clopot.

Un șlep vechi, de pe vremuri, se apropia pe râu. Un șlep cu olandezi care făceau turul canalelor din Bourgogne. Trecură strigând și făcând semne la toată lumea.

Ann se așeză încetișor pe trepte să-i privească trecând.

Apa mâloasă a râului Yonne lovea în mal, în inelele pentru bărci. Ann rămânea așezată acolo, la soare, ca Giulia odinioară, cu picioarele atârnând în apa albastră a Mediteranei, la un metru mai jos de birt. Aici, apa era mai puțin frumoasă. Vara mai puțin caldă. Ann nu mai avea curaj să se ridice, să meargă, să alerge, să plece iar, să moară. Aici, începea să se teamă de soare. Acolo, când erau împreună, când trăiau toate trei împreună, nu se temeau de soare niciodată, ghemuite în șezlonguri tustrele, bând apă rece ca gheața din sticle mari, aburite, pe terasă, acolo sus, pe colină, în paradis.

Cuprins

Partea întâi 7
Partea a doua 87
Partea a treia 151
Partea a patra 201

Pascal Quignard s-a născut în 1948 la Verneuil-sur-Avre. După studii de filozofie, predă această disciplină la Universitatea din Vincennes și la École des Hautes Études en Sciences Sociale. Personalitate complexă și nonconformistă, Quignard este cofondator al festivalului de operă și teatru baroc de la Versailles și a făcut parte, pentru o vreme, din comitetul de lectură al Editurii Gallimard. Debutează în 1969 cu un eseu despre Sacher-Masoch, continuă cu alte câteva eseuri, pentru ca în 1976 să publice povestirea *Le Lecteur*, urmată de romanele *Carus* (1979), *Le Salon du Wurtemberg* (1986) și *Les Escaliers de Chambord* (1989). Cărțile sale, inclasabile, se situează la confluența dintre roman, eseu și poem în proză. Notorietatea scriitorului depășește lumea literelor odată cu ecranizarea romanului său *Tous les matins du monde* din 1991 (*Toate diminețile lumii* – Humanitas, 2001). Din 1994 părăsește Editura Gallimard și se consacră în exclusivitate scrisului. Este îndrăgostit de muzică, de Antichitatea greco-romană și de Extremul Orient. Stau mărturie pentru aceasta numeroasele sale cărți de eseuri din ultimii ani, între care tulburătoarea *Le Sexe et l'effroi* din 1994 (*Sexul și spaima* – Humanitas, 2006). În 2000 a primit premiul Academiei Franceze pentru romanul *Terasse à Rome* (*Terasă la Roma* – Humanitas, 2002), iar în 2002, premiul Goncourt pentru volumul *Les Ombres errantes* (*Umbre rătăcitoare* – Humanitas, 2004).

Import:Moldpresa Grup SRL
Vila Amalia /
5948353012941
Pret:
98 lei

Fascinat de epocile crepusculare ale istoriei, Pascal Quignard dezvăluie în *Vila Amalia* paloarea propriei noastre epoci. Suntem sortiți, pare să spună autorul, să căutăm, precum eroina acestui roman, un refugiu din calea cotidianului sufocant și a micilor tragedii ale vieții, un refugiu iluzoriu, dar necesar. El ar putea fi o insulă pierdută în mare, o vilă înecată în verdeață, o copilă care îți strânge cu putere mâna…

„*Vila Amalia* are frumusețea unui cânt al suferinței, lipsit de orice disperare, un cânt al lui Henry Purcell."

Nouvel Observateur

„În dorința ei încrâncenată de a dispărea, eroina se aseamănă cu creatorul ei, scriitor care se încăpățânează să trăiască «în unghiul mort al societății»."

Le Figaro

„În fundalul unei povești simple în aparență, Pascal Quignard știe să lase sensurile să circule precum un râu subteran, un râu inaccesibil privirii, dar care irigă în chip tainic romanul."

Télérama

Foto copertă © GULIVER

ISBN 978-973-50-1663-0